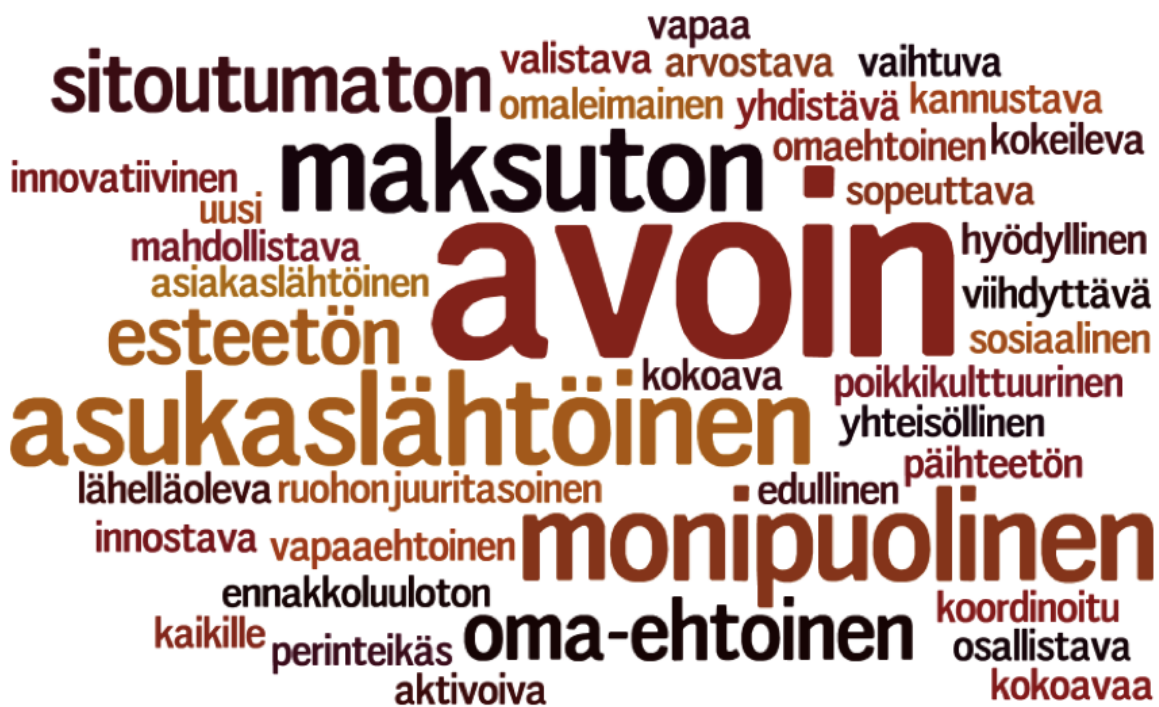

Helsingin kaupunki

Asukasosallisuuden avustus- kriteeristö -työryhmän loppuraportti

Kuva Outi Rissanen

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Asukasosallisuuden avustukset osana kaupungin avustuskokonaisuutta.....	4
2.1. Hallintokuntien myöntämät avustukset ja kriteerit	5
2.2. Lähiöprojektin toimintaraha ja lähiörahasto.....	7
2.3. Kaupunginosaseurojen ja asukastaloja ylläpitävien yhteisöjen avustaminen Helsingissä 2014.....	8
2.4. Yhteisöt ja asukkaat kaupungin kumppanina.....	11
3. Kaupungin ylläpitämien asukastalojen luovuttaminen järjestöjen operoitavaksi	13
3.1. Kaupungin ylläpitämät asukastalot	13
3.2. Menettelytapoja kaupungin asukastalojen luovuttamiseksi yhteisöjen operoitavaksi	16
3.3. Osallistumista ja vaikuttamista edistävän kansalaistoiminnan tukeminen kuutoskaupungeissa.....	19
4. Työryhmän ehdotukset ja havainnot.....	21
4.1. Ehdotus asukasosallisuuden avustuskokonaisuudeksi.....	22
4.2. Ehdotus asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden kriteereiksi	25
4.3. Ehdotus menettelytavaksi luovuttaa kaupungin ylläpitämiä asukastaloja yhteisöjen operoitavaksi...	26
4.4. Työryhmän havainnot.....	28
Liite 1. Työryhmän asettamispäätös.....	30
Liite 2. Kaupunginosayhdistykset ja asukastalot	33
Liite 3. Hallintokuntien avustukset	36
Liite 4. Vuorovaikutusraportti	54

1. Johdanto

Kaupunginjohtaja asetti johtajistokäsittelyssä 19.3.2014 (28 §) Asukasosallisuuden avustuskriteeristö -nimisen työryhmän. Työryhmälle annettiin toimeksianto laatia yhtenäiset ja läpinäkyvät avustuskriteerit asukasyhdistyksille ja kaupunginosaseuroille. Lisäksi työryhmän tehtäväksi annettiin laatia menettelytapa ja kriteeristö, joiden perusteella kaupungin nykyisin hallinnoimia asukastaloja voidaan luovuttaa järjestöjen ja yhteisöjen operoitaviksi.

Samalla todettiin, että asukasyhdistyksiä, kaupunginosaseuroja ja asukasosallisuuteen liittyviä paikallistoimijoita tulee kuulla valmistelun yhteydessä ja niiltä tulee pyytää lausunnot esityksen valmistuttua koskien avustuskriteereitä. Työryhmälle annettiin työskentelyaikaa 29.8.2014 saakka. Työryhmän asettamispäätös on liitteessä 1.

Asukasosallisuuden avustuskriteeristö -työryhmä kytkeytyy demokratiahankkeen jatkotyöhön. Työryhmän asettamispäätöksen perusteluissa on mainittu vuonna 2013 kokoontuneet aluetyön työryhmä ja avustustyöryhmä, ja niiden selvitysten perusteella tehdyt kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen päätökset. Molempien työryhmien työskentelyä seurasi kaupunginjohtajan vetämä demokratiahankkeen johtoryhmä. Johtoryhmän tehtävänä on koordinoida ja seurata demokratiahankkeen jatkotyön toimenpiteiden valmistelua ja selvitysten laatimista sekä seurata ja koordinoida aluetyön organisoinnin valmistelua ja demokratiahankkeen toteutuksen muuta valmistelua.

Aluetyön työryhmän perustamisen taustalla oli sosiaali- ja terveysviraston tarve selvittää aluetyön kokonaisuuden organisointia. Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveysjaosto antoi 21.9.2012 sosiaali- ja terveysvirastolle tehtäväksi aluetyön kokonaisuuden organisoinnin selvittämisen vuoden 2013 aikana. Sosiaali- ja terveysvirasto esitti kaupunginjohtajalle (28.2.2013) kokonaisuuden selvittämistä kaupunkitasolla. Kaupunginjohtajan johtajistokäsittelyssä 15.5.2013 asettaman aluetyön työryhmän toimeksiantona oli laatia selvitys sosiaali- ja terveysviraston aluetyön yksikön toiminnasta ja sen yhtymäkohdista kaupungin muuhun asuinaluetyöhön ja asukastalotoimintaan sekä kartoittaa alue- ja yhdyskuntatyön organisointivaihtoehtoja. Aluetyön työryhmä katsoi aluetyön yksikön hallinnoimien asukastalojen ja kaikkien pääsääntöisesti asukasyhteisöjen ja kansalaisjärjestöjen paikallisiin tarpeisiin käytettävien tilojen osalta, että toiminta voitaisiin organisoida yhteisöjen itsensä hoidettavaksi, erillään sosiaalityön toiminnallisista sisällöistä. Työryhmän raportissa arvioidaan, että muutos voitaisiin toteuttaa vuoden 2015

alusta lukien kiinteistöhallintoon liittyvien yksityiskohtien selvittyä ja uusien toimijoiden löydyttyä.

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä 4.12.2013 (109 §) käsitellessään Aluetyöryhmän loppuraporttia, kehottaa kiinteistövirastoa ja keskushallinnon virastoja (jatkossa kaupunginkansliaa) valmistelemaan yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden, nuorisosiainkeskuksen, liikuntaviraston, opetusviraston, varhaiskasvatusviraston, kulttuurikeskuksen ja kaupunginkirjaston kanssa menettelytapoja ja kriteerejä, joiden perusteella kaupungin nykyisin hallinnoimia asukastaloja voidaan luovuttaa järjestöjen ja yhteisöjen operoitaviksi, sekä selvittää soveltuvat yhtenäiset ja läpinäkyvät avustuskriteerit.

Avustustyöryhmän toimeksiantona oli laatia selvitys kaupunginhallitukselle yhteistyössä avustuksia myöntävien virastojen kanssa kaupungin ulkopuolisten toimijoiden avustusten ja tukien myöntämisen keskittämistä kaupunginhallitukselle. Avustustyöryhmä ehdotti, että kaupunginhallitukselle keskitetään asukasyhdistysten ja kaupunginosaseurojen sekä asukastaloja ylläpitävien tahojen avustaminen sekä sellaiset avustukset, joiden toimiala ei ole selkeästi yksittäisen viraston toimialaan kuuluvaa toimintaa. Selkeästi virastojen ydintoimintaan liittyvien avustusten osalta työryhmä katsoi parhaimmaksi nykyisen hajautetun mallin käytön kaupungin keskitetyllä sähköisellä avustujärjestelmällä.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 7.1.2014 (§ 8) käsitelleessään Avustustyöryhmän loppuraporttia, että asukasyhdistysten ja kaupunginosaseurojen sekä asukastaloja ylläpitävien tahojen avustaminen keskitetään kaupunginhallitukselle. Samalla päätettiin, että kaupunginkanslian osallisuus- ja neuvonta -yksikkö hoitaa asukasosallisuuden liittyvää avustuskokonaisuutta kaupunginhallituksen tukena.

Kaupunginhallitus kehotti kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden, nuorisosiainkeskuksen, liikuntaviraston, opetusviraston, varhaiskasvatusviraston, kulttuurikeskuksen, ympäristökeskuksen ja pelastuslaitoksen kanssa yhtenäiset ja läpinäkyvät avustuskriteerit asukasyhdistyksille ja kaupunginosaseuroille. Asukasosallisuuden avustuskriteerit - työryhmän työskentelyn aikana selvitetään lisäksi keskitettävän avustuskokonaisuuden mahdolliset yhteneväisyydet Lähiöprojektin toimintarahan, lähiörahan sekä kaupunginhallituksen yhteisöjen tukemiseksi merkityn avustuspäärahän kanssa.

Kaupunginjohtajan päätöksessä 4.12.2013 ja kaupunginhallituksen päätöksessä 7.1.2014 oli sisällöllisiä ja hallinnollisia yhteneväisyyksiä ja päällekkäisyyksiä, joiden perusteella oli tarkoituksenmukaista käsitellä asiakokonaisuuksia yhdessä työryhmässä.

Työryhmä on valmistellut sosiaali- ja terveysviraston asukastalojen järjestöille luovuttamisen menettelytapoja ja kriteereitä tiiviissä yhteistyössä sosiaali- ja terveysviraston kanssa. Sosiaali- ja terveyslautakunta otti kantaa ylläpitämiensä asukastalojen yhteisöille siirtämiseen 21.1.2014 kokouksessaan päättäessään vuoden 2014 käyttösuunnitelmasta. Käyttösuunnitelmaan kirjattiin sosiaali- ja terveysvirastolle velvollisuus huolehtia, että asian valmistelussa kuullaan aluetyön asukastalojen työntekijöitä ja käyttäjiä. Sosiaali- ja terveysviraston tulee selvittää myös vaihtoehto säilyttää asukastalot kaupungin omana toimintana, sekä tuoda asiasta päättävälle taholle selvästi esille ne perusteet, jotka puoltavat asukastalojen omana toimintana säilyttämistä. Työryhmä sai osana työjärjestystä tiedokseen sosiaali- ja terveysviraston selvitystyön etenemisen.

Työryhmä kuuli asiantuntijoina Pirjo Tulikukkaa Helka ry:stä, Maija Fastia Kannelmäki liikkeestä ja Veikko Väisästä Kalliolan kannatusyhdistys ry:stä. Työryhmän toiminnassa noudatettiin kaupunginhallituksen 10.5.2010 (§ 592) antamaa ohjetta tilapäisestä toimielimestä.

2. Asukasosallisuuden avustukset osana kaupungin avustuskokonaisuutta

Työryhmä kartoitti avustuskriteereiden valmistelun taustatyönä kaupungin avustuskokonaisuutta nykytilanteessa sekä erityisesti hallintokuntien vuonna 2014 myöntämiä asukasosallisuutta edistäviksi katsottavia järjestöavustuksia. Tarkastelun tavoitteena oli selvittää, mitkä nykyisistä avustuserärahastoista olisi tarkoituksenmukaista keskittää valmisteilla olevaan kaupunginhallituksen asukasosallisuuden avustuskokonaisuuteen ja mitkä jäisivät edelleen hallintokuntien itsensä jaettavaksi. Hallintokuntien myöntämien avustusten lisäksi tarkastelussa olivat Lähiöprojektin toimintaraha, lähiörahoisto sekä kaupunginhallituksen yhteisöille myöntämien avustusten yhtymäkohdat asukasosallisuuden avustuksiin. Työryhmä kartoitti myös asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden piiriin kuuluvaa nykyistä

toimijakenttää ja perehtyi Helsingin monimuotoiseen asukastalokokonaisuuteen (liite 2).

Työryhmässä todettiin, että asukasosallisuuden käsite on laaja-alainen. Osallisuutta ja osallistumista tapahtuu monilla eri areenoilla ja toiminnoissa. Näin ollen sitä tulee tarkastella laajemminkin kuin vain kaupungin ja asukkaan välisenä prosessina. Työryhmässä todettiin, että asukasosallisuutta edistävien avustusten lähtökohtana on mahdollistaa kaupunkilaisille kunkin intressien ja valmiuksien mukaisia, eri tilanteisiin ja tavoitteisiin sopivia, riittäviä resursseja ja menetelmiä osallistua ja vaikuttaa kotikaupunkinsa asioihin.

Asukasosallisuuden käsitteellä viitataan helsinkiläisten monipuolisiin mahdollisuuksiin vaikuttaa kotikaupungissaan. Asukasosallisuus voi toteutua laaja-alaisesti eri tasoilla edustuksellisesta demokratiasta suoran vaikuttamiseen ja konkreettiseen tekemiseen kaupunkitasolla tai alueellisesti rajatummin. Asukasosallisuutta edistävät niin Helsingin kaupungin käynnistämät vuorovaikutteiset valmistelu- ja kuulemiskäytännöt kuin asukkaiden itsensä käynnistämät osallistumisen mahdollistavat paikalliset kehittämistoimet tai yksittäiset tapahtumat.

2.1. Hallintokuntien myöntämät avustukset ja kriteerit

Kansalaisjärjestöt, yhteisöt ja asukasryhmät toimivat merkittävässä roolissa vaikuttamisen ja osallistumisen edistämisessä. Kaupunki avustaa helsinkiläisiä järjestöjä, yhteisöjä ja asukasryhmiä vuosittain noin 66 miljoonalla eurolla. Kaupungin avustusten hakeminen ja järjestöjen sähköinen asiointi kaupungin kanssa on keskitetty asiointi.hel.fi-palveluun.

Helsingin kaupungin avustusten myöntämisessä noudatetaan kaupunginhallituksen 12.12.2011 hyväksymää yleisohjetta. Tämän lisäksi jokaisella avustusta myöntävällä virastolla on kunkin lautakunnan erikseen hyväksymät kriteerit avustusten myöntämiselle. Avustusten myöntämisen yleisperiaatteena on, että avustettava toiminta tukee ja täydentää viraston omaa toimintaa. Lisäksi kaupunginhallitus myöntää avustuksia vuosittain järjestöille, joiden toiminta ei kuulu minkään lauta- tai johtokunnan toimialaan.

Yleisohje avustusten myöntämiseksi on pääosin luonteeltaan tekninen, eikä seikkaperäisesti ohjaa avustusten kohdentamista esimerkiksi kaupungin strategian mukaisesti. Hallintokuntien omat ohjeet täsmentävät kaupungin yleisiä periaatteita ja ohjaavat enemmän toimintaa. Yleisohje avustusten myöntämiseksi löytyy

osoitteesta

http://www.hel.fi/static/taske/julkaisut/2013/Kaupungin_avustusten_myontamisessa_noudatettavat_yleisohjeet_Kh_12122011.pdf

Liitteen 3. taulukossa on tiedot Helsingissä avustusta myöntävistä tahoista, avustettavasta toiminnasta, avustuksen saamisen kriteereistä, hakemusten jättöajoista sekä päättävästä tahosta. Lisäksi taulukossa on tuotu hallintokuntaakohtaisesti esille nykyiset asukasosallisuuden edistämisen piiriin kuuluvat avustukset ja kriteerit.

Pääsääntöisesti avustusrahat myöntää lautakunta tai johtokunta. Virastokohtaisten delegointipäätösten mukaisesti avustusten myöntäjä voi lisäksi olla virasto-, osasto-, tai toimistopäällikkö. Kaupunginjohtajan toimialan avustukset myöntää kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Kaupunginkanslian työllistämisavustukset myöntää kansliapäällikkö työllistämistoimikunnan lausuttua asiasta. Maahanmuuttojärjestöjen avustukset myöntää elinkeinojohtaja maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunnan lausuntoon perustuen.

Hallintokuntien avustusten myöntämisen kriteerit, avustusluokat ja hakuajat ovat moninaiset. Vaihtelevat hakuajankohdat tekevät kokonaisuuden koordinoinnista haasteellisen.

Hallintokuntien nykyisissä avustuskriteereissä ja eri avustusluokissa ei ole erikseen mainittuna osallisuuden edistämisen tavoitteita lukuun ottamatta kulttuuri- ja kirjastolautakunnan sekä nuorisolautakunnan avustuksia.

Osallisuus ja kulttuurin saavutettavuus ovat nousseet näkyviksi kriteeriksi kulttuuri- ja kirjastolautakunnan myöntämässä avustuksissa. Tavoitteena on ollut, että kulttuuripalveluiden käyttäjien piiri laajenisi entisestään niin alueellisesti kuin sosiaalisestikin, erityisryhmiä unohtamatta. Kulttuuri on alettu entistä selvemmin nähdä myös keinona vaikuttaa alueellisesti tasapainoiseen kaupunkikehitykseen ja kaupunginosien vetovoimaan, erityisesti esikaupunkialueella. Osallisuus toteutuu eri avustusluokissa eri tavoin. Olennaista kaikissa on kuitenkin kiinteä vuorovaikutus kaupunkilaisten kanssa. Kulttuurilaitosten ja taideyhteisöjen kohdalla se on tarkoittanut perinteisen yleisötyön lisäksi jalkautumista omien tilojen ulkopuolelle ja uudenlaisten matalan kynnyksen toimintamallien rakentamista.

Kansalaisyhteiskunnan omaehtoisia taide- ja kulttuurihankkeita tuetaan etenkin kaupunkikulttuuriavustuksilla. Omaehtoiseen toimintaan kannustaminen kaupunginosissa on osa viraston ydintehtävää varsinkin kun omia kulttuuripalveluita ei ainakaan lähiaikoina ole mahdollista lisätä. Paikallistasolla eri avustusmuodot

niveltyvät usein toisiinsa, mikä näkyy toimijaverkostojen vahvistumisena ja monipuolistumisena sekä tapahtumien kohonneena näkyvyytenä.

Vuoden 2012 loppuun asti toimineen sosiaalilautakunnan avustuksissa oli kategoria asukastaloitumisen avustuksille. Tämä avustuskohde ei sisälly vuonna 2013 toimintansa aloittaneen sosiaali- ja terveyslautakunnan avustusten jakoperusteisiin. Jakoperusteista päättäessään (3.9.2013) sosiaali- ja terveyslautakunta kuitenkin linjasi, että niin kauan kuin kaupungin uusi asukastaloitumisen rahoitusmalli on valmisteilla, voidaan lautakunnan määrittelemistä avustuskriteereistä poiketa, jotta nykyisten asukastalojen toiminnan jatkuvuus turvataan.

2.2. Lähiöprojektin toimintaraha ja lähiörahasto

Lähiöprojekti on kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva hallintokuntien yhteistyöprojekti, jolle on budjetoitu määräraha toimintaa varten. Lähiöprojektin toiminta ja hankkeiden toimenpiteet kohdistetaan niille esikaupunkialueille, jotka fyysisten, toiminnallisten (mm. alueen heikko asukasaktiivisuus ja kapea toimijaverkosto) ja sosiaalisten indikaattorien mukaan sitä tarvitsevat.

Tavoitteiden ja toimenpiteiden lähtökohdat pohjautuvat kaupunginhallituksessa (2.4.2012) hyväksytyyn kauden 2012–2015 projektisuunnitelmaan.

Toiminnan ja toimintarahan käytön perusteena on aina alueellisuus, vaikuttavuus ja yhteisesti koordinoitu kaupunkikehittäminen. Alueet määritellään keskeisten segregatiota kuvaavien indikaattorien kautta sekä eri toiminnasta vastaavien hallintokuntien asiantuntemuksen pohjalta. Rakenteellisina tekijöinä ovat muun muassa ikärakenteen yksipuolistuminen, palvelujen yksipuolisuus, syrjäytymisen ehkäisy, rakennuskannan ja ympäristön tilan heikentyminen sekä imagolliset tekijät.

Lähiöprojekti tukee alueellisen osallistumisen ja asukastoiminnan vahvistamista esikaupunkialueilla. Osallistumismahdollisuuksia edistetään kohdealueellisesti sekä eri virastojen yhteistyöhankkeiden kautta. Toimintarahaa on mahdollista suunnata asukastoimintaan niillä alueilla, joissa on meneillään Lähiöprojektin organisoimaa kaupunkikehittämistä tai merkittävimpiä virastojen yhteistyöhankkeita. Yhteiseen kehittämiseen osallistuu myös asukastahoja ja yhdistyksiä resurssiensa puitteissa. Esimerkiksi tapahtumatoiminnan tavoitteena on lisätä esikaupunkialueiden tunnettuutta, vahvistaa asukkaiden ja eri väestöryhmien osallisuutta sekä edistää kaupunkikulttuuria. Tämän tyyppisen toiminnan tapauskohtainen tukeminen on tehty yhdessä koordinoitujen kulttuurikeskuksen avustusvalmistelun kanssa. Lähiöprojektin tehtävänä on luoda edellytyksiä aktiiviselle

toiminnalle sekä pilotoida erilaisia yhteistyömalleja alueiden parantamiseksi, ei itse ylläpitää niitä.

Lähiörahaston tarkoituksena on Helsingin lähiöiden arvostuksen nostaminen parantamalla lähiöiden viihtyvyyttä ja toiminnallisuutta sekä ikääntyvien kaupunkilaisten palvelumahdollisuuksia.

Rahaston varoja käytetään kaupungin toimesta toteutettaviin kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen erikseen päättämien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen. Näillä tarkoitetaan pysyvien vastaavien hyödykkeitä, joista on erikseen ohjeistettu talousarvion noudattamisohteissa. Lähtökohtaisesti rahastoa ei voi käyttää käyttötalousosan toimintamenoihin. Rahastosta ei ole mahdollista rahoittaa toimintaan liittyviä menoja, kuten asukastalojen vuokria tai muuta yleisluontoista toimintaa.

Lähiörahaston merkitys esikaupunkialueiden kehittämisessä on hyvin merkittävä. Useissa tapauksissa ilman rahaston tukea esimerkiksi julkisen ympäristön, liikuntatilain tai tärkeän palvelutilain parantamista ei olisi ollut mahdollista toteuttaa. Lähiörahasto on myös tärkeä mekanismi tukemaan virastojen välistä yhteistyötä esikaupunkien kehittämiseksi. Lähiöprojekti osallistuu hankkeiden valmisteluun ja kommentoimiseen.

2.3. Kaupunginosaseurojen ja asukastaloja ylläpitävien yhteisöjen avustaminen Helsingissä 2014

Kaupunginosaseurat ja asukasyhdistykset sekä asukastaloja ylläpitävät yhteisöt ovat voineet nykyisen käytännön mukaan hakea avustuksia eri hallintokunnista ja lautakunnista avustettavan toiminnan mukaan. Nuorisoasiainkeskus ja kulttuurikeskus ovat myöntäneet avustuksia myös rekisteröitymättömille toimijoille.

Toimintaa on avustettu hallinto- ja lautakunta-kohtaisten kriteereiden perusteella. Jotkut toimijat ovat saaneet avustuksia useilta eri hallintokunnilta. Sosiaali- ja terveyslautakunnan lisäksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta, nuorisolautakunta ja varhaiskasvatyslautakunta ovat kohdentaneet satunnaisia avustuksia asukastalojen toimintaan. Lisäksi ent. henkilöstökeskus, nykyinen kaupunginkanslia, on myöntänyt avustuksia aktiivista kansalaisuutta edistäville maahanmuuttajajärjestöille.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu hallintokuntien toimittamien tietojen perusteella kaupunginosaseuroille ja asukastaloja ylläpitäville yhteisöille myönnettyt avustukset

2014. Taulukossa on eritelty asukastalojen tilavuokriin myönnetyt avustukset, sikäli kun tämä tieto on käynyt ilmi avustuspäätöksestä.

Taulukko 1. Kaupunginosaseuroille, asukasyhdistyksille ja asukastaloja ylläpitäville yhteisöille myönnetyt avustukset 2014.

Avustuksen myöntäjä	Asukastoimintaan €	Asukastalojen vuokriin €	Avustettu toiminta	Avustusta saaneiden yhteisöjen lkm.
Kaupunginhallitus	100 000		Kaupunginosa-yhdistysten kattojärjestön toimintaan	1
Kulttuuri- ja kirjastolautakunta *	167 800	15 750	Alueelliseen kulttuuritoimintaan ja asukastalon vuokra	29
Nuorisolautakunta	25 800		Asukastalon nuorisotoimintaan	1
Sosiaali- ja terveyslautakunta	436 550**	196 750	Asukastalojen vuokrat, ylläpito ja koordinaattorit sekä ja kansalais- ja vapaaehtois-toimintaan	25 (joista 19 asukastaloa ylläpitävää yhteisöä)
Varhaiskasvatuslautakunta	1300		Asukastalon pienten lasten kerhotoimintaan	1
Yhteensä	731 450	212 500		

*Tilanne 27.8.2014. Osaa kulttuurikeskuksen avustuksista voi hakea ympäri vuoden.

**Asukastaloille myönnettyissä koko toimintaan kohdentuvissa avustuksissa on mukana myös tilan ylläpitoon ja vuokriin kohdennettua avustusta, joita ei ole eritelty avustuspäätöksessä.

Helsingin kaupungin vuoden 2014 avustusjakopäätöksien mukaan asukastiloille ja kansalaistoimintaan myönnetyt avustussummat vaihtelevat muutamista tuhansista euroista 100 000 €: oon. Avustuksia on kohdennettu pääsääntöisesti asukastalojen ylläpitoon (vuokrat ja muut kiinteät kulut) ja toimintaan, kaupunginosayhdistysten organisoimaan alueelliseen kulttuuritoimintaan ja tapahtumiin sekä kaupunginosayhdistysten kattojärjestön toimintaan. Avustusten pääpaino on ollut asukastalon vuokra- ja ylläpitokuluissa sekä muissa talojen toimintamenoissa, kuten koordinaattoreiden ja toiminnanjohtajien palkkamenoissa.

Lautakunnista sosiaali- ja terveyslautakunta on kohdentanut eniten avustuksia asukastalojen vuokriin, kiinteisiin ylläpitomenoihin, toiminnan koordinointiin ja muuhun toimintaan. Pääsääntöisesti on avustettu asukastalotoimintaa kokonaisuutena erittelemättä avustuksen kohdentumista tilan ylläpitoon (vuokrat, muut kiinteät kulut) ja muuhun toimintaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lisäksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta on tukenut vuonna 2014 yhden asukastilan, Kumpula-Toukola – kylätilan ylläpitoa. Useat asukastiloja ylläpitävät asukasyhdistykset ovat muiden joukossa saaneet myös avustuksia erilaisten kaupunginosatapahtumien järjestämiseen. Näitä avustuksia ei kuitenkaan ole sidottu erikseen määrättyihin tiloihin kuten asukastaloihin. Hankkeille sopivien tilojen etsintä on jäänyt järjestäjien vastuulle. Muut kulttuurilautakunnan myöntämät avustukset asukastaloja ylläpitäville yhteisöille ovat kohdentuneet alueelliseen kulttuuritoimintaan.

Nuorisolautakunnan ja varhaiskasvatuslautakunnan avustukset asukastaloja ylläpitäville yhteisöille ovat kohdentuneet omaa ydintoimintaa täydentävään toimintaan asukastaloilla. Avustusten lisäksi kaupunki tarjoaa toimintaan maksuttomia tiloja sekä osallistuu henkilöstönsä työpanoksella erilaisten tapahtumien, palveluiden ja toimintaryhmien suunnitteluun ja toteutukseen.

Alueilla toimii myös rekisteröitymättömiä paikalliskehittämisestä kiinnostuneita kansalaisliikkeitä ja toimintaryhmiä. Työryhmässä kuultiin asiantuntijana Maija Fastia Kannelmäki-liikkeestä. Kannelmäki-liikkeen toiminta perustuu uudenalaiseen yhteisölliseen kaupunkikulttuurin edistämisen ja paikallisvaikuttamisen tapaan ilman raskasta organisaatioita, pienellä budjetilla sekä hyödyntäen alueen olemassa olevia tila- ja muita resursseja. Toiminnalla pyritään tavoittamaan ne, jotka eivät ole kiinnostuneita perinteisestä yhdistysmuotoisesta toiminnasta. Kannelmäki-liike on tehnyt yhteistyötä kaupungin eri hallintokuntien kanssa. Liike on saanut muun muassa käyttää maksuttomasti kaupungin tiloja sekä tukea tapahtumakulujen kattamiseen Lähiöprojektin toimintarahoista.

2.4. Yhteisöt ja asukkaat kaupungin kumppanina

Kaupungin strategiaa ohjaavat arvot asukaslähtöisyys, ekologisuus, oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä yrittäjämysteisyys. Nämä arvot ovat vahvasti läsnä kun puhutaan asukkaiden, yhteisöjen ja kaupungin kumppanuudesta paikallisyhteisöjen kehittämisessä.

Kumppanuuksilla ja laajapohjaisilla yhteistyöverkostoilla edistetään kaupungin toimivuutta. Ne luovat omalta osaltaan muun muassa edellytyksiä kaupunginosien kehittymiselle ja houkuttelevuudelle, sujuvoittavat ja integroivat asukkaiden palveluita ja lisäävät kaupungin toiminnan on kestävyttä, vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Kumppanuuksien ja alueellisten yhteistyörakenteiden kautta lisätään kaupunkilaisten osallistumismahdollisuuksia, saavutetaan synergiaetuja toimintojen järjestämisessä sekä tuotetaan paikallista sekä oikea-aikaista tietoa yhteiseen käyttöön. Eri toimijoiden ja hallintokuntien välinen yhteistyö kaupunginosissa tuo alueellista näkökulmaa toimintojen järjestämiseen, kehittämistyöhön ja valmisteluun.

Hallintokunnat, yhteisöt ja asukkaat tekevät laajasti yhteistyötä kaupunginosissa muun muassa palvelutoiminnan ja tapahtumien järjestämisessä sekä erilaisissa kehittämishankkeissa. Virastojen toiminta alueilla yhteisöjen kumppaneina ja kansalaistoiminnan tukijoina on monipuolista ja vaihtelevaa:

Sosiaali- ja terveysvirastossa kansalaisjärjestöt ja asukkaat mainitaan sosiaali- ja terveysviraston arvoverkossa yhtenä yhteistyökumppanina muiden toimijoiden kanssa. Järjestöt ovat tärkeä kumppani sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisessa helsinkiläisille. On oleellista, että järjestöt tukevat omalla toiminnallaan viraston strategisten tavoitteiden saavuttamista. Järjestöt saattavat tunnistaa ja löytää sellaisia kaupunkilaisia ja tarpeita, joita sosiaali- ja terveydenhuolto ei heti tunnista. Järjestöt ovat joskus ketterämpiä innovoimaan ja käynnistämään uusia toimintamuotoja ja palveluja.

Sosiaali- ja terveysviraston asukastilojen arki rakentuu monen eri osan summasta – vapaaehtoisten, työtoimijoiden sekä yhteistyökumppaneiden panoksesta. Helsingin kaupungin kymmenestä asukastalosta kahdella on virallinen kumppanuussopimus joko kahden tai kolmen muun osapuolen kanssa. Tämän lisäksi on epävirallisia, suullisia sopimuksia toiminnan ja hallinnon järjestämisestä asukastalolla. Asukastaloilla tehdään yhteistyötä laajasti eri toimijoiden kanssa, esimerkiksi

järjestöjen, yhdistysten, yritysten, seurakuntien ja kaupungin eri hallintokuntien (mm. kulttuurikeskus, nuorisoasiainkeskus, kaupunkisuunnitteluvirasto, Stara, opetusvirasto, kirjasto, terveystoimi, psykiatrian palvelut). Läheistä yhteistyötä tehdään myös aikuissosiaalityön ja perhepalveluiden, Klaarin, maahanmuuttoyksikön sekä Helsingin yliopiston ja sosiaalialan oppilaitosten kanssa.

Tiedotus ja viestintä ovat keskeinen osa yhteisöissä ja verkostoissa tapahtuvaa lähidemokratiatyötä. Sillä rakennetaan yhteisöjen identiteettiä sekä luodaan ja tuetaan kansalaisvaikuttamisen väyliä. Ilmenemismuotoina ovat paikalliset asukasvoimin tuotetut lehdet sekä alueelliset verkkosivut keskustelupalstoineen, joita myös aluetyössä seurataan ja kommentoidaan. Tärkeä yhteistyötaho alueellisessa työssä ovat myös yhdistyksiin ja muihin virallisiin kokoonpanoihin kuulumattomat asukasaktiivit. Asukastalot tarjoavatkin runsaasti vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia sekä tarvittavan tuen toiminnalle.

Kulttuurikeskuksen lähtökohtana on, että kaupungin tukemat kulttuuripalvelut ovat taloudellisesti ja alueellisesti kaikkien saavutettavissa. Muutostekijänä tulee ottaa huomioon kasvava väestö, maahanmuuttajien lisääntyvä osuus, väestön ikääntyminen sekä asuinalueiden lisääntyneet erot hyvinvoinnissa. Kulttuurikeskus käynnistää vuonna 2015 alueellista eriarvoistumista ehkäisevän Helsingin mallin pilotoinnin. Kansainvälistä huomiota saaneen Lyonin alueellisen kulttuurityön mallin pohjalta kehitetyn osallistavan ja yhteisöllisen työtavan pariin pyritään innostamaan helsinkiläisiä kulttuuri- ja taidelaitoksia ja vapaita ryhmiä, asukkaita, kaupungin omia kulttuuritoimijoita sekä muita hallintokuntia. Mallin onnistunut soveltaminen edellyttää monitasoista kumppanuutta ja erilaisten resurssien kokoamista yhteisesti sovittujen päämäärien saavuttamiseksi. Viime vuosina ovat suunnitelmallisen asukas-yhteistyön pilottialueita virastossa olleet Kontula, Mellunmäki ja Arabianranta.

Nuorisoasiainkeskus tukee helsinkiläistä kansalaistoimintaa monin eri tavoin. Kansalaistoiminnan avustamisen lisäksi nuorisoasiainkeskuksella on noin sadan toimipaikan verkosto ympäri kaupunkia, joista helsinkiläiset järjestöt ja ryhmät voivat hakea tilapäisiä tai vakituisia käyttövuoroja maksutta. Yhdistysten käytössä on lisäksi Meriharjun luontotalo, Pauligin huvila ja Uutelan kämpä Helsingissä sekä Bengtsårin leirikeskus Hangossa ja Granön leirialue Sipoossa. Toiminnan tueksi nuorisoasiainkeskus ylläpitää myös audiovisuaalisten- ja leirivälineiden lainaamoja, monistamoja ja taittopajaa sekä luontovälinelainaamo Wempaimistoa.

Nuorisoasiainkeskus ylläpitää ns. järjestökonttoria, joka sijaitsee nuorten toimintakeskus Hapen ensimmäisessä kerroksessa. Järjestökonttori yhdistää nuoret ja nuorten kanssa toimivat järjestöt saman katon alle, ja luo näin uudenlaista

toimintakulttuuria ja monenlaisia mahdollisuuksia nuorisoasiainkeskuksen ja järjestöjen väliselle yhteistyölle. Nuorisoasiainkeskuksella on lisäksi tällä hetkellä kumppanuussopimuksia tai vastaavia kahdentoista eri toimijan kanssa.

Varhaiskasvatusvirasto käy suoraa vuoropuhelua eniten perheiden kanssa. Keskustelua käydään myös mm. kaupunginosayhdistysten kanssa palvelutilaverkon kehittämistä. Palveluverkon alueellisen tarkastelun yhteydessä esille tulee asukasyhdistysten ja muiden paikallisten toimijoiden tilatarpeita.

Varhaiskasvatusviraston järjestämät asukasfoorumit ovat kaikille avoimia tilaisuuksia, joissa jaetaan tietoa alueen varhaiskasvatuspalveluista ja asukkaat voivat tuoda esille omia näkemyksiään. Yhdistyksiä kutsutaan säännöllisesti leikkipuistoihin tapaamisiin, joissa yritetään löytää yhteisen tekemisen muotoja ja tapoja tehostaa tilojen käyttöä. Leikkipuistojen sisätiloja annetaan tai vuokrataan asukkaille ja eri yhteisöille.

3. Kaupungin ylläpitämien asukastalojen luovuttaminen järjestöjen operoitavaksi

Työryhmän tehtävänä oli laatia menettelytapa ja kriteeristö, joiden perusteella kaupungin nykyisin hallinnoimia asukastaloja voidaan luovuttaa järjestöjen ja yhteisöjen operoitaviksi. Valmistelun taustatyönä työryhmä selvitti luovutettavaksi kaavailtua kaupungin ylläpitämää asukastalokokonaisuutta, niiden tila- ja henkilöstöresursseja, toiminnan nykyisiä kustannuksia, luovuttamiseen liittyvä problematiikkaa ja juridisia näkökulmia. Työryhmä laati vaihtoehtoisia menettelytapoja ja aikatauluja asukastalojen luovuttamiseksi järjestöjen operoitavaksi. Menettelytapojen laatimisessa on otettu huomioon selvitystyön aikana ilmenneitä reunaehtoja.

3.1. Kaupungin ylläpitämät asukastalot

Helsingin kaupungin ylläpitämiä asukastaloja hallinnoi sosiaali- ja terveysviraston alueyön yksikkö. Työryhmä on keskittynyt luovuttamisen menettelytapojen selvitystyössä niihin 9 asukastaloon, joiden toiminta olisi mahdollista luovuttaa yhteisöjen operoitavaksi. Näitä tiloja ovat Punavuoressa Asukastalo Betania, Alppilassa Kumppanuustalo Hanna, Maunulassa Asukastalo Saunabaari, Oulunkylässä

Kumppanuustalo Oulunkylän Seurahuone, Malmilla Asukastalo Malmin toimintakeskus, Pihlajamäessä Pihlajanmäen lähiöasema, Kontulassa Kontulan lähiöasema, Vuosaassa Vuosaaren lähiöasema ja Myllypurossa Asukastalo Mylläri. Selvityksen ulkopuolelle on jätetty Haagassa sijaitseva sosiaali- ja terveysviraston Asukastila Hopeala, joka toimii sosiaalitoimiston eteistilassa. Tila on hankalasti irrotettavissa erilliseksi tilaksi ja sen toiminta ei sovellu luovutettavaksi yhteisön operoitavaksi.

Taulukko 2. Sosiaali- ja terveysviraston hallinnoimien asukastalojen vuokra- ja henkilöstömenot

Asukastalo	Vuokranantaja/ Irtisanomisaika	m ²	Vuokra €/m ²	€/kk (alv. 0 %)	2014 €/vuosi	Henkilöstö lkm./palkat €/vuosi (2013)
Kontulan lähiöasema	Kaupunki/ 3kk	111	14,6	1621	19859	1/46500
Malmin toimintakeskus	Suomen kirjallisuuden seura/ 1.8.2015	851	23,4	19930	244188	3/148734
Asukastalo Mylläri *	Kaupunki (omistus Citycon Oyj)/ 30.11.2021	268	23,5	6297	77151	1/42880
Oulunkylän seurahuone	Kaupunki/ 6kk	405	12,5	5045	61807	1/43756
Pihlajamäen lähiöasema 1	Kaupunki/ 3kk	154,8	5,3	824	10091	1/42880
Pihlajamäen lähiöasema 2	Kaupunki/ 3kk	62,3	5,8	361	4427	
Betania, Punavuoren asukastalo	Kaupunki/ 12 kk	264	20,5	5407	66251	1/42280
Asukastalo	Kaupunki/	480	6,6	3144	38520	1/41364

Saunabaari	12kk					
Vuosaaren lähiöasema	Rautakirja/ 12kk	97	9,2	888	10876	1/46900
Kumppanuustalo Hanna 1	Kaupunki/ 3kk	594	15,7	9311	114073	2/89579
Kumppanuustalo Hanna 2	Kaupunki/ 3kk	85	14,8	1259	15428	
				Yhteensä €/v	662 671	544 873

*Asukastalo Myllärin osalta taulukkoon on kirjattu koko asukastilan vuokratilakustannus. Tilan vuokratilakustannukset ovat aluetyön yksikön yhdyskuntatyöntekijän työhuoneen osalta aluetyön yksikön budjetissa ja muilta osin tilan operoinnista vastaavan Myllypuro- Seuran avustusmäärärahoissa.

Sosiaali- ja terveystalouden aluetyön ylläpitäminen asukastilojen yhteenlasketut ylläpito- ja henkilöstömenot vuonna 2013 olivat n. 1,3 miljoonaa euroa, kun taulukossa esitettyihin vuokriin ja palkkoihin lisätään muut kiinteät ylläpitokulut (mm. sähkö, tietoliikennekulut, siivous ja turvapalvelut).

Sosiaali- ja terveystalouden asukastalot toimivat ulkoa vuokratuissa tiloissa (3 kpl), kaupungin omistamissa osaketiloissa (2 kpl), kaupungin suoraan omistamissa rakennuksissa (2 kpl) sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n omistamissa (2 kpl) toimitiloissa, joita tilakeskus vuokraa.

Kaupungin ylläpitämien asukastilojen koot ja vuokratilakustannukset ovat vaihtelevia. Malmin toimintakeskuksella, Alppilan Kumppanuustalo Hannalla, Maunulan Asukastalo Saunabaarilla ja Oulunkylän Seurahuoneella on käytössään isot tilat, jotka mahdollistavat monipuolisen, yhtä aikaa käynnissä olevat toiminnot. Pienemmät tilat kuten lähiöasemat Vuosaarella, Kontulassa ja Pihlajanmäessä ovat mahdollisuuksiltaan huomattavasti rajatumpia. Edullisimmat tilat löytyvät Pihlajanmäestä, Maunulasta ja Vuosaaresta. Vuokratilakustannuksiltaan kalleimmat tilat ovat ulkopuolisilta vuokratut Asukastalo Myllärin uudet tilat Myllypurossa sekä Malmin toimintakeskuksen tilat Malmilla.

Kaupungin ylläpitämissä asukastaloissa on yleensä yksi tai kaksi työntekijää ja heidän pääasiallinen koulutuksensa on sosionomi (AMK) tai ylempi korkeakoulututkinto sosionomi (YAMK). Lisäksi asukastaloissa työskentelee määräaikaista työntekijöitä ja harjoittelijoita työllistämistoimenpiteiden kautta. Talot tarjoavat vuositasolla

työllistymismahdollisuuksia lähes parille sadalle helsinkiläiselle, joista 15 % on maahanmuuttajia.

Aluetyötä selvittäneen työryhmän loppuraportin mukaan sosiaali- ja terveysviraston erityispainotuksena verrattuna Helsingin muihin asukastaloihin on heikommassa asemassa ja syrjäytymisvaarassa oleviin kuntalaisiin panostaminen työ- ja erityisryhmätoiminnan keinoin. Lisäksi asukastalojen henkilöstö tukee omaehtoista kansalaistoimintaa ja osallistuu muun muassa aluefoorumeihin. Asukasyhdistysten ja alueen asukkaiden toiminta mahdollistetaan asukastaloissa esimerkiksi luovuttamalla tiloja toimijoiden käyttöön.

Asukastaloilla osa työtä on talon toimintaedellytysten koordinoiminen ja kokonaisuuden hallinta, mihin kuuluu esimerkiksi rahoituksen suunnittelu talojen toimijajärjestöjen kanssa, turvallisuusseikat ja kiinteistön huoltoon liittyvät asiat. Kaikissa asukastaloissa on myös matalankynnyksen olohuonetoiminnan lisäksi pienimuotoista kahvilatoimintaa, asiakastietokoneita sähköiseen asiointiin ja muuhun käyttöön sekä saatavilla tietoa alueen palveluista ja harrastusmahdollisuuksista.

3.2. Menettelytapoja kaupungin asukastalojen luovuttamiseksi yhteisöjen operoitavaksi

Työryhmä totesi kolme eri menettelytapaa kaupungin ylläpitämien asukastalojen luovuttamiseksi yhteisöille, joissa kahdessa ensimmäisessä on kyse avustustoiminnasta ja kolmannessa mallissa ostopalvelutoiminnasta. Malleissa yksi ja kaksi kaupunginosaseurat ja asukasyhdistykset saivat toiminnan organisointia varten avustusta kaupungilta. Kolmannessa vaihtoehdossa on kyse ostopalvelusta, johon liittyy toiminnan avoin kilpailutus. Malleissa on esitetty vaihtoehtoisia aikatauluja yhteisöille luovuttamisen toteutukselle. Työryhmä selvitti myös reunaehdoja ja sidonnaisuuksia, jotka liittyvät sosiaali- ja terveysviraston hallinnoimiin asukastaloihin ja luovuttamiseen yhteisöjen operoitavaksi. Esitetyissä vaihtoehtoisissa menettelytavoissa on pyritty huomioimaan nykyiset vuokrasopimukset ja niiden irtisanomisajat, voimassa olevat kumppanuussopimukset sekä avustusten hakuajankatauluista johtuvat seikat.

Juridisesti luovutusmenettelyssä tilakeskus ja sosiaali- ja terveysvirasto on katsottu toimivan yhtenä oikeustoimijana, Helsingin kaupunkina, jonka on mahdollista siirtää edelleen vuokraamia tiloja neuvottelumenettelyllä järjestötoimijoille.

Asukastaloihin liittyy ns. "rasiteoikeudellisia" seikkoja, kuten sosiaali- ja terveysviraston aluetyön yksikön, eri hallintokuntien ja järjestöjen välisiä kumppanuussopimuksia. Näissä on sovittu muun muassa toiminnan ja palveluiden järjestämisestä asukastalojen tiloissa. Taloudellisia sitoumuksia sopimukset eivät sisällä. Kaupungin toimijoiden lisäksi asukastalojen tiloja käyttävät lukuisat alueen muut toimijat, joiden käyttöehtoihin ja toimintaan saattaa tulla muutoksia talojen operointivastuun siirryttyä yhteisöille.

Malli 1. Kaikki talot siirretään kokonaisuudessaan yhteisöjen operoitavaksi yhtenäisin ja läpinäkyvin avustuskriteerein 1.1.2015 alkaen

Aluetyötä selvittäneen työryhmän raportissa arvioidaan, että asukastalojen luovuttaminen yhteisöille voitaisiin toteuttaa vuoden 2015 alusta lukien kiinteistöhallintoon liittyvien yksityiskohtien selvittyä ja uusien toimijoiden löydyttyä. Työryhmän kiinteistöhallinnon yksityiskohtien selvitys osoitti, että käytännössä kaikkien sosiaali- ja terveysviraston ylläpitämien talojen siirtäminen yhteisöjen operoitavaksi yhtä aikaa 1.1.2015 ei ole mahdollista sosiaali- ja terveysviraston nykyisistä vuokrasopimuksista ja irtisanomisajoista johtuen.

Huomioiden työryhmän työskentelyaika ja päätöksentekoprosessi, vuokrasopimusten irtisanomiset voidaan aloittaa aikaisintaan vuoden 2014 loppupuolella. Pitkien vuokrasopimusten irtisanomisaikojen vuoksi vuokrasopimuksista vapautuminen tapahtuu asteittain. Kumppanuustalo Hannan sekä Kontulan ja Pihlajamäen lähiasemien irtisanomisaika on 3 kuukautta, Oulunkylän seurahuoneen 6 kuukautta ja Vuosaaren lähiöaseman, Maunulan Saunabaarin ja asukastalo Betanian 12 kuukautta. Pisimmät irtisanomisajat ovat Malmin toimintakeskuksella, jonka sopimus on voimassa 1.8.2015 asti sekä asukastila Myllärillä, jonka sopimus jatkuu aina 31.8.2021 saakka.

Malli 2. Talojen toiminta luovutetaan kokonaisuudessaan yhteisöille vuoden 2016 alusta. Sosiaali- ja terveysvirasto ylläpitää taloja ylimenokauden 2015.

Mallissa asukastalot luovutetaan yhteisöjen operoitavaksi 1.1.2016. Luovuttamisen kriteereinä toimivat asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden asukastalotoimintaa koskevat avustuskriteerit, joita jatkossa sovellettaisiin kaikkiin yhteisöjen kaupungin tuella ylläpitämien asukastalojen tukemiseen.

Tässä menettelytavassa sosiaali- ja terveysvirasto vastaa vielä vuoden 2015 aikana asukastalojen kiinteistä ylläpitokuluista ja toiminnan koordinoinnista. Toimintaa järjestetään ja koordinoidaan yhteistyössä paikallisten yhteisöjen kanssa.

Kyse on ns. ylimenokauden väliaikaisesta järjestelystä johtuen asukastalojen vuokrasopimuksista ja eripituisista irtisanomisajoista. Asukastalot ovat ylimenokaudella edelleen avoimia ja maksuttomasti alueen eri toimijoiden käytettävissä olevia tiloja.

Vuoden 2016 toimintaan järjestöt ja yhteisöt hakisivat avustusta asukasosallisuuden avustusmäärärahoista 2016. Kaupunki myöntäisi yhteisöille avustusta asukastilan ylläpitoon ja toiminnan koordinointiin asukasosallisuuden avustuskokonaisuudesta. Asukastaloissa järjestettävään hallintokuntien ydintoimintaan kuuluvaan toimintaan, kuten lasten ja nuorten kerhoihin ja kaupunginosajuhliin, yhteisöt hakisivat edelleen avustuksia niitä myöntäviltä virastoilta.

Talojen luovuttaminen yhteisöille vasta vuoden 2016 alusta antaisi riittävästi aikaa sopivien yhteisöjen löytämiselle ja yhtenäisten menettelytapojen yksityiskohtaiselle sopimiselle. Mallilla tavoitellaan kaikkien luovutettavaksi soveltuvien talojen koko toiminnan (tilat ja toiminta) siirtämistä yhteisöille yhtäaikaisesti, joka voisi tapahtua 1.1.2016 (Malmin toimintakeskus 1.2.2016 ja asukastalo Mylläri 1.9.2021, joilla määräaikaiset sopimukset).

Työryhmässä esittelyssä olleen Pasilan asukastalon kanssa sovelletaan jo osittain tämän mallin mukaista kumppanuutta. Toimitilan kustannukset on katettu Helsingin kaupungin myöntämällä avustuksilla ja toiminnan vastuullinen toteuttaja on ollut Kalliolan settlementin kansalaistoiminnan yksikkö. Yhteistyötä Helsingin kaupungin kanssa on toteutettu kumppanuussopimuksen perustalta. Tiloissa toimii myös varhaiskasvatusviraston leikkipuisto Lehdokki. Lisäksi kaupungin kanssa tehdään yhteistyötä monien asukasryhmien ja toimintojen osalta.

Malli 3. Kaupunki hankkii asukastalotoiminnan kokonaan tai osan siitä ostopalveluna yhteisöiltä

Tässä mallissa kaupunki hankkii yhteisöiltä asukastalotoiminnan kilpailutuksen jälkeen. Ostopalveluvaihtoehdossa on mahdollisuus luovuttaa yhteisöille joko koko toiminta (A) tai vain osa siitä (B).

- A) Kaupunki ulkoistaa kokonaisuudessaan (tilat ja toiminta) asukastalotoiminnan järjestämisen yhteisöille. Yhteisöjen kanssa laaditaan sopimus asukastalon ylläpitämisestä tietyin ehdoin liittyen esimerkiksi aukioloaikoihin, taloilla tarjottaviin palveluihin, henkilöstön määrään, palveluihin liittyviin maksuihin ja maksuttomaan käyttöön. Kaupunki sitoutuu korvaamaan asukastalotoiminnan järjestämisestä aiheutuvat tila- ja toimintakustannukset.

- B) Kaupunki ostaa vain tietyn osan asukastalotoiminnasta, esimerkiksi tilojen ylläpitämisen. Yhteisön kanssa laaditaan sopimus asukastalon ylläpitämisestä tietyin ehdoin. Kaupunki sitoutuu korvaamaan toimijan tilavuokrat ja muut tilojen ylläpitoon liittyvät kustannukset. Yhteisö itse vastaa toiminta- ja henkilöstökuluista oman varainhankinnan, avustusten ja yhteistyöhankkeiden kautta.

Sekä A että B vaihtoehtoissa asukastalotoiminnan hankintaprosessi voitaisiin käynnistää aikaisintaan vuoden 2014 loppupuolella työryhmän saatua työnsä päätökseen ja asiaa koskevien päätösten valmistuttua.

Pitkien vuokrasopimusten ja irtisanomisaikojen vuoksi siirtyminen ostopalvelusopimukseen tapahtuisi vaiheittain noudattaen vuokrasopimusten irtisanomisaikoja. Ostopalvelusopimuksissa tulee myös huomioida tiloissa nykyisin toimintaa järjestävät kaupungin eri hallintokunnat, joiden käyttöehtoihin ja toimintaan saattaa tulla muutoksia talojen operointivastuun siirryttyä yhteisöille. Siirtymäaikana asukastaloja ylläpidettäisiin kaupungin toimesta ja kaupunki hoitaisi hankintaan siirtymisen vaatimat kilpailutukset.

Vaiheittaisen siirtymisen vaihtoehtona on kaikkien tilojen yhtäaikainen siirtymien ostopalveluun vuoden 2016 alusta alkaen. Vuonna 2015 asukastaloja ylläpidettäisiin kaupungin toimesta ja kaupunki hoitaisi hankintaan siirtymisen vaatimat mahdolliset kilpailutukset ym. menettelytavat.

3.3. Osallistumista ja vaikuttamista edistävän kansalaistoiminnan tukeminen kuutoskaupungeissa

Työryhmä selvitti myös suurempien, niin sanottujen kuutoskaupunkien Espoon, Vantaan, Turun, Tampereen ja Oulun menettelytapoja ja kriteereitä osallistumista ja vaikuttamista edistävän kansalaistoiminnan tukemiseksi. Tähän osioon on kirjattu koosteet tiedot toimittaneiden Tampereen ja Oulun kaupunkien osalta.

Tampereella on eritelty 1) suunnitteluun ja päätöksentekoon osallistuminen sekä 2) kuntalaisten omaehtoinen osallistuminen ja oma toiminta. Konsernihallinnossa toimiva seitsemän hengen kuntademokratiayksikkö työskentelee ja kehittää ennen kaikkea 1) kohdan tehtäviä; samoin esimerkiksi maankäytön suunnittelu, joukkoliikenne ja vihertuotanto sekä monet projektit. Kohtaan 2) vastataan etenkin

sivistys- ja elämänlautulautakunnan ja kulttuuripalvelujen toimin etenkin avustamalla järjestöjä ja vuokraamalla kaupungin tiloja edullisesti.

Tampereella on neljä kaupunginhallituksen nimeämää alueellista työryhmää, Alvaria, joiden toimintaa koordinoi kuntademokratiayksikön vuorovaikutussuunnittelijat. Jokaisen Alvari- työryhmän käytössä on pormestarin myöntämä vuosittainen 5 000 euron määräraha, eli alueraha. Alueelliset työryhmät kokoavat alueensa toimijoiden aluerahahakemukset. Kunkin työryhmän kokous tekee rahan jaosta esityksen. Virallisen päätöksen rahan käytöstä tekee pormestari.

Tampereen kaupungin kulttuuripalvelut tekevät yhteistyötä kotiseutu yhdistysten, kaupunginosien omakoti-, asukas- ja kyläyhdistysten sekä muiden yhteisöjen kanssa. Alueellisia toimijoita tuetaan kaikille avoimien kaupunginosatapahtumien järjestämisessä ja kaikille avoimien yleisötapahtumien käytännön järjestelyissä. Tuotantotukea myönnetään paikallisten tapahtumien järjestämiseen, ja yhdistykset voivat saada lautakuntien myöntämiä toiminta-avustuksia.

Kaupungin perustamia ja tukemia varsinaisia asukastaloja ei Tampereella ole. Muita tiloja kuitenkin on yhdistysten ja muiden yhteisöjen käytettävissä. Yhdistykset, järjestöt ja alueelliset toimijat ovat kuitenkin voineet vuokrata edullisesti kaupungin toimitiloja esimerkiksi kokouksia ja aluetapahtumia varten. Sähköinen tilojen varausjärjestelmä on keskitetty liikuntapalvelujen asiakaspalveluun. Myös monet järjestöt ja yksityiset toimijat tarjoavat omia tilojaan asukkaiden ja alueellisten työryhmien käyttöön. Vanhempainyhdistykset ja –toimikunnat kokoontuvat pääsääntöisesti kouluilla ja päiväkodeissa.

Oulussa toiminnasta vastaa kuntalaisvaikuttamisen ja yhteisötoiminnan yksikkö, joka järjestää suuralueilla yhteistyöryhmien kokouksia, jotka ovat avoimia kaikille asukkaille. Oulussa avustetaan asukas- ja kyläyhdistyksiä toiminta- ja kohdeavustuksilla. Kohdeavustukset ovat haettavissa ympäri vuoden. Avustuspäätökset tekee lähidemokratiatoimikunta. Kohdeavustuksilla on tuettu myös kylätalojen toimintaa.

Kaupunki tarjoaa asukastupatoiminnalle puitteet (tilavuokra, sähkö, vesi, tietoliikenneyhteydet, tietokoneita). Asukastupien päivittäisestä toiminnasta vastaavat kolmannen sektorin toimijat, jotka ovat pääosin asukas-yhdistyksiä. Yhdistys tekee asukastupatoiminnasta kumppanuussopimuksen kaupungin kanssa. Asukastupatoimijoiden kanssa järjestetään noin kerran kuukaudessa yhteinen kokous, jossa käsitellään ajankohtaisia asioita. Asukastupien toimintaa tukevat

kaupungilla työskentelevät ja oppisopimuksella lähihoitajiksi opiskelevat ns. hyvinvointiluotsit.

Oulun kaupungin vastauksessa todetaan, että asukastupien toimintamallista tekee raskaan se, että jokaista asukastupaa pyörittää eri yhdistys. Kaupungin kannalta kevyempi toimintamalli olisi, jos jokin yksittäinen suurempi yhdistys ottaisi kaikki asukastuvat hoidettavakseen. Tuolloin kokonaisuus olisi helpommin hoidettavissa ja myös helpommin kehitettävissä.

4. Työryhmän ehdotukset ja havainnot

Työryhmän toimeksiantojen taustalla on ollut kaksi selkeää kehittämistarvetta. Ensimmäinen on liittynyt tarpeeseen selkiyttää Helsingin kaupungin monimuotoista avustuskokonaisuutta asukasosallisuuden avustusten osalta. Asukasosallisuuden avustusten yhtenäisten ja läpinäkyvien kriteereiden sekä avustusten kaupunginhallitukselle keskittämisen on todettu selkeyttävän erityisesti niitä avustuksia, joiden ei katsota kuuluvaksi minkään hallintokunnan avustusten piiriin. Toinen kehittämistarve on ollut löytää uusia tapoja organisoida Helsingin kaupungin ylläpitämien asukastalojen toimintaa sekä selkiyttää ja yhdenmukaistaa asukastalojen avustuskriteereitä.

Työryhmän asettamispäätöksen mukainen tavoite asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden perustamiselle on ollut vuoden 2015 alusta. Asiaan liittyvä päätös ja sen vaatimat hallinnolliset toimenpiteet toteutunevat kuitenkin vasta vuoden 2014 loppupuolella, jolloin osa asukasosallisuuden avustuskokonaisuuteen mahdollisesti siirrettävistä vuoden 2015 avustuksista on jo julistettu haettavaksi sosiaali- ja terveyslautakunnan yhteisöavustusten yhteydessä. Esimerkiksi asukastalojen ylläpitoon myönnettäviä avustuksia on vuosittain haettu ja myönnetty syyskaudella. Työryhmä toteaa, että asukasosallisuuden avustukset voidaan kokonaisuudessaan avata haettavaksi vasta vuoden 2016 avustusmäärärahaajaossa. Työryhmä pitää tärkeänä, että avustukset avataan haettavaksi riittävän ajoissa vuoden 2015 aikana.

4.1. Ehdotus asukasosallisuuden avustuskokonaisuudeksi

Työryhmän ehdotusta asukasosallisuuden avustuskokonaisuudesta ja avustuskriteereistä on valmisteltu tarkastelemalla kaikkia hallintokuntien nykyisiä avustuksia ja niiden kriteereitä. Johtolankana on ollut erotella nykyisistä avustuksista asukasosallisuutta edistäviksi katsotut avustukset sekä avustukset, jotka edelleen jäisivät hallintokuntien itsensä jaettavaksi. Työryhmän työskentelyn painopiste oli kaupunginhallitukselle keskitettävässä asukasosallisuuden avustuskokonaisuudessa. Työryhmän selvitystyön aikana sivuttiin myös muita mahdollisia kaupunginhallituksen myöntämiä avustuksia, jotka eivät kuulu minkään hallintokunnan ydintoimintaan.

Avustuskokonaisuuteen keskitettävät avustukset

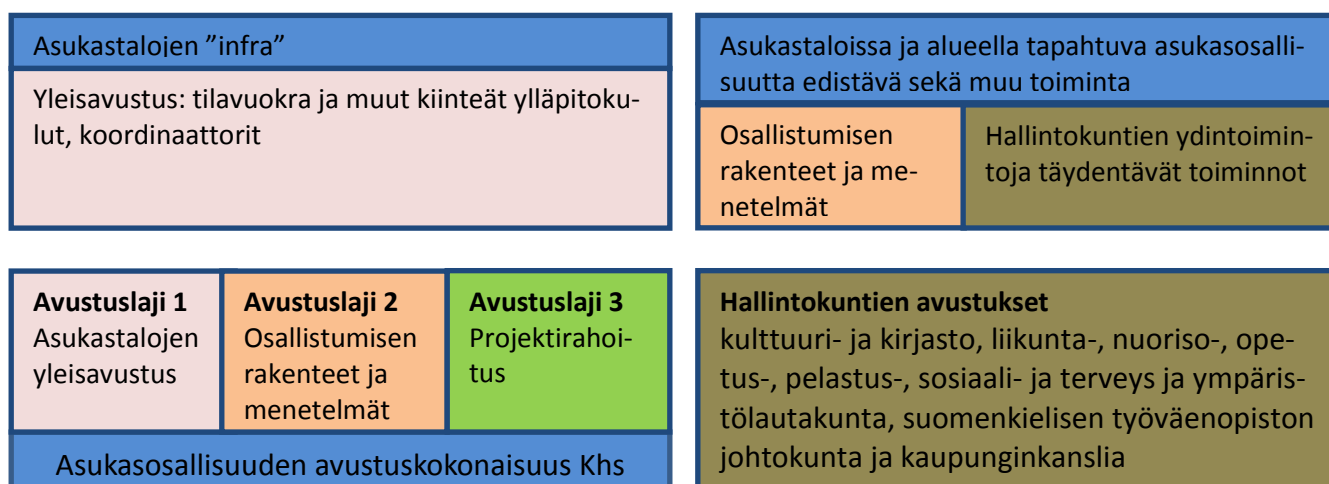
Työryhmä ehdottaa, että asukasosallisuuden avustuskokonaisuuteen siirretään asukastalojen ylläpitoon (vuokrat ja muut kiinteät ylläpitokulut) ja asukastalojen ja alueellisen toiminnan koordinointiin, päätöksentekoon ja suunnitteluun osallistumista edistävään toimintaan, kansalaislähtöisten alueellisten vaikuttamisrakenteiden sekä osallistumista edistävien menetelmien ja mallien kehittämiseen kohdentuvat avustukset.

Nykyisistä avustuksista kokonaisuuteen kuuluisivat täten ainakin asukastalojen ylläpitoon myönnetyt avustukset sosiaali- ja terveyslautakunnasta ja kulttuuri- ja kirjastolautakunnasta sekä kaupunginhallituksen talousarvioavustuksista Helka ry:lle myönnetty yleisavustus. Hallintokunnat myöntäisivät jatkossakin avustuksia kaupunginosayhdistyksille ja asukastaloja ylläpitäville yhteisöille niiltä osin kun avustettava toiminta täydentää hallintokuntien ydintoimintaa.

Kolme avustuslajia

Työryhmä ehdottaa asukasosallisuuden avustusten jakamista kolmeen avustuslajiin alla olevan kuvan mukaisesti.

Kuva 1. Asukasosallisuuteen kohdentuvat avustukset

Avustuslaji 1. Asukastalojen ylläpitämiseen kohdennettu yleisavustus:

Kaupungin tuella ylläpidettävien asukastilojen tulee olla pääsääntöisesti helsinkiläisten avoimesti ja maksutta käytettävissä, ja niitä on pyrittävä käyttämään monipuolisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Avustus kohdentuu:

- Tilatukeen: vuokrat ja muu ylläpito kuten nettiyhteydet, siivous ja irtaimisto.
- Koordinointiin: asukastilassa ja alueella tapahtuvan asukastoiminnan koordinaation ja käyttövuorohallinnan hoidosta aiheutuviin henkilöstökuluihin.

Avustuslaji 2. Asukasosallisuutta parantavat rakenteet ja menetelmät:

Avustettavan toiminnan tulee edistää asukkaiden ja kaupungin välistä yhteistyötä ja asukkaiden osallisuutta suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä tarjota

vaikuttamismahdollisuuksia oman lähiympäristönsä elävöittämiseksi ja viihtyvyyden parantamiseksi. Avustus voi kohdentua muun muassa:

- Alueellisten yhteistyö- ja vaikuttamisrakenteiden koordinointiin ja kehittämiseen
- Yhteisöllisesti ja osallistavin menetelmin tuotetun alueellisen tiedonkulun parantamiseen
- Alueellista osallistumista ja vaikuttamista parantavien menetelmien ja mallien kehittämiseen ja kokeiluun

Avustuslaji 3. Projektirahoitus:

Projektirahoituksella voidaan tukea ensimmäisen ja toisen avustuslajin mukaisia uusia, alkavia hankkeita ja toimintaa tai kertaluonteisia lyhyen aikavälin projekteja. Projektirahoituksella on mahdollisuus tukea myös rekisteröimättömiä toimijoita ja yhteenliittyviä. Avustuksia voi hakea ympäri vuoden, joka mahdollistaa reagoinnin myös uusiin, kesken avustuskautta syntyviin kehittämisideoihin. Myönnettävät projektiavustukset ovat enintään 3000 euroa.

Projektirahoitushakemuksessa tulee esittää selkeä suunnitelma hankkeesta ja hankkeen vastuhenkilö. Projektirahoituksesta voidaan maksaa etukäteen sovittuja menoja laskuja vastaan. Avustushakemukset osoitetaan kaupunginkansliaan asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden valmistelusta vastaavalle osallisuus- ja neuvonta -yksikölle. Projektiavustusten myöntämisen delegoinnista päätetään avustusmäärärahojen vahvistamisen jälkeen.

Kaupungin nykyiset avustukset ovat pääsääntöisesti kohdennettu rekisteröidyille toimijoille. Projektirahoituksen kaltainen avustus lisäisi rekisteröitymättömien toimijoiden resursseja osallistua ja vaikuttaa.

Hallintokuntiin jäävät avustukset

Helsingin kaupungin avustuskokonaisuuden tarkastelun perusteella työryhmä katsoo, että virastojen ydintoimintaan liittyviä, hallintokunnissa valmisteltavia ja lautakunnissa päätettäviä asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden ulkopuolelle jääviä avustuksia olisivat:

kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kaupunkikulttuuriavustukset, avustukset yhteisöllisille kehityshankkeille, toiminta-avustukset taide- ja kulttuurilaitoksille, ammattilaisyhteisöille, kansainväliseen toimintaan sekä jaettava taideapurahat;

liikuntalautakunnan tapahtuma-avustukset, toiminta-avustukset, liikuntatilojen tuki, kuljetuskustannusavustus, laitosavustukset sekä suunnistuskarttojen valmistusavustus; **nuorisolautakunnan** projektiavustus, talokerhoavustus, leiriavustus, kuljetusavustus sekä yleis-, toiminta- ja palkka-avustus; **Lähiöprojektin toimintaraha**; **lähiörahaston** määrärahat; **pelastuslautakunnan** toiminta-avustus; **ympäristökeskuksen** toiminta-avustus; **sosiaali- ja terveyslautakunnan** avustukset väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen; **varhaiskasvatuslautakunnan** toiminta-avustus; **opetuslautakunnan** avustukset iltapäivätoimintaan, koulujen vuokramenoihin, lomavirkistystoimintaan sekä kohdennettuun perustoimintaan; **suomenkielisen työväenopiston johtokunnan** toiminta-avustukset; **kaupunginkanslian** työllistämisasiavustukset ja avustukset maahanmuuttajajärjestöille.

Työryhmä toteaa vielä, että jatkossa kaupunginhallituksen myöntämiä avustuksia olisivat näin ollen:

- 1) Nykyiset kaupunginhallituksen talousarvioavustukset ja harkinnanvaraiset avustukset (valmistelu kaupunginkanslian talous- ja konserniohjausosastolla)
- 2) Asukasosallisuuden avustukset (valmistelu kaupunginkanslian osallisuus- ja neuvonta -yksikössä)

4.2. Ehdotus asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden kriteereiksi

Asukastalojen ja asukastoiminnan avustamisen haasteena on ollut yhtenäisen kriteeristön puuttuessa yhdenvertaisten lähtökohtien takaaminen eri yhteisöille ja asukastaloille. Avustusjärjestelmää ja kriteereitä on osittain pidetty epäselvinä. Asukastalojen avustusten epäselvyyttä on lisännyt mahdollisuus hakea avustuksia useammasta virastosta. Lisäksi asukastilan hallinnoimista ja toiminnan suunnittelua vaikeuttaa järjestöjen mahdollisuus saada avustuspäätökset vain yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kehittämistyön aikana työryhmä on keskustellut seitsemästä periaatteesta (A-G), joiden toivotaan parantavan avustuksen myöntämiseen ja toiminnan seurantaan liittyvää läpinäkyvyyttä ja yhdenmukaisuutta. Kriteeristön valmisteluprosessin kuluessa on käyty tiivistä vuoropuhelua kaupunginosaseurojen ja asukastaloja ylläpitävien yhteisöjen kanssa työpajoissa sekä otakantaa.fi- palvelussa olleen kyselyn kautta. Yhteisöiltä pyydettiin lausunnot esityksen valmistuttua.

Vuorovaikutusraportti ja lausunnot ovat tämän raportin liitteenä 4.

Ehdotetut asukasosallisuuden avustuskriteerit:

- A) Asukasosallisuuden avustuksia myönnetään Helsingin kaupungin strategian mukaiseen ja kaupungin toimintaa täydentävään, yleishyödylliseen, avoimeen ja pääsääntöisesti maksuttomaan, innovatiiviseen ja monipuolisesti eri väestöryhmille suunnattuun toimintaan.
- B) Avustettavan toiminnan tavoitteena tulee olla asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien, yhteisöllisyyden, alueen viihtyisyyden ja vetovoiman parantaminen.
- C) Avustusten hakijoina voivat olla rekisteröidyt yhteisöt, kuten asukas/kaupunginosayhdistykset, muut yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat, sosiaaliset yritykset, asukastaloja hallinnoivat pysäköintiyhtiöt ja muut yritykset, sikäli kun avustettava toiminta on yleishyödyllistä ja kohdistuu Helsingin kaupungin asukkaisiin. Yritysmuotoisiin hakijoihin sovelletaan kaupungin yleisiä ohjeita. Projektiavustuksia voivat hakea myös rekisteröitymättömät toimijat kuten kaupunginosaliikkeet ja erilaiset toiminta- ja työryhmät.
- D) Toiminnan tulee edistää yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa.
- E) Tavoitteena on alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta. Tukea voidaan priorisoida alueille, joissa toimintaa on ennestään vähemmän tai joiden katsotaan siitä eniten hyötyvän.
- F) Hakijalla tulee olla toimintaa varten muitakin resursseja, jotka voivat koostua varainhankinnasta, jäsenmaksuista, tiloista tai niiden edelleen vuokraamisesta saaduista tuloista, vapaaehtoistyöstä sekä muista avustuksista.
- G) Hakijalta edellytetään toiminnan tulosten ja hyötyjen näkyväksi tekemistä ja niistä raportointia.

4.3. Ehdotus menettelytavaksi luovuttaa kaupungin ylläpitämiä asukastaloja yhteisöjen operoitavaksi

Työryhmä pitää kaupungin asukastalojen toiminnan yhteisöille luovuttamisen riskittömimpänä tapana raportin luvussa kolme esitetyn mallin kaksi mukaista vaihtoehtoa, jossa talot luovutetaan yhteisöille vuoden 2016 alussa. Luovuttamisen kriteereinä ovat asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden asukastalotoimintaa

koskevat avustuskriteerit, joita jatkossa sovellettaisiin kaikkiin yhteisöjen kaupungin tuella ylläpitämien asukastalojen avustamisessa. Työryhmä totesi määriteltyään asukasosallisuuden kriteeristön, että kaikilta kaupungin tuella asukastalotoimintaa järjestäviltä tahoilta tulee edellyttää samoja avoimuuden ja läpinäkyvyyden toimintaperiaatteita. Kaupungin tuella ylläpidettyjen asukastalojen toimintaperiaatteiden tulee edistää verkostomaiseen ja yhteisölliseen toimintatapaan perustuvaa asukasosallisuutta.

Työryhmä näki, että alueellisen yhteisöllisyyden ja asukasosallisuuden vahvistamiselle luodaan parhaimmat edellytykset silloin, kun asukastalojen ylläpitäjät ovat paikallisia yhdistyksiä tai järjestöjä. Paikallisesti toimivilla yhdistyksillä ja järjestöillä on paras alueellinen tuntemus ja potentiaalia verkostoitua alueen muiden toimijoiden kanssa.

Sosiaali- ja terveystoimi toimi vielä vuoden 2015 asukastalojen tilojen vuokraajana ja vastasi kiinteistöhallintaan liittyvistä asioista ja toiminnan koordinoinnista. Tässä mallissa on hyvät edellytykset toiminnan siirtymävaiheessa yhteisöjen tarvitsemalle kaupungin tuelle.

Vuoden 2015 aikana käytäisiin neuvottelut asukastalojen hallinnoimisesta kiinnostuneiden yhteisöjen kanssa. Vastuu asukastalojen operatiivisesta toiminnasta luovutettaisiin yhteisöille vuoden 2016 alusta. Kaupunki myöntäisi yhteisöille avustusta asukastalon ylläpitoon ja toiminnan koordinointiin asukasosallisuuden avustusrahoista 2016. Asukastaloissa järjestettävään hallintokuntien ydintoimintaan kuuluvaan toimintaan, kuten lasten ja nuorten kerhoihin ja kaupunginosajuhliin, yhteisöt hakisivat edelleen avustuksia niitä myöntäviltä virastoilta.

Työryhmä totesi kiinteistöhallintaan, vuokriin ja toimintaan liittyvän verotuksellisia tekijöitä, joihin tulee kiinnittää huomiota asukastaloja luovutettaessa yhteisöjen operoitavaksi. Nykyisten tilojen luovuttamiseen yhteisöille liittyy arvonlisäverotukseen liittyviä tekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon, jos tiloja vuokraava yhteisö ei ole arvonlisäverovelvollinen. Verotukseen liittyvät seikat tulee selvittää ja niiden vaikutukset arvioida tapauskohtaisesti. Lisäksi työryhmä toteaa, että kaupungin ylläpitämien asukastalojen luovuttaminen yhteisöjen operoitavaksi edellyttää asukastalojen hallinnoinnista kiinnostuneiden yhteisöjen kartoittamisen. Lisäksi tulee selvittää muita tilojen luovuttamiseen liittyviä yksityiskohtia ja laatia tarvittavia sopimuksia (muun muassa vuokrasopimukset, asukastalojen irtaimiston luovuttaminen yhteisöjen käyttöön, kumppanussopimukset). Työryhmä ehdottaa, että tilat luovutetaan yhteisöille vaiheittain yksityiskohtien ja sopimusten selvittyä.

Työryhmä ehdottaa, että sosiaali- ja terveysvirasto yhdessä kaupunginkanslian kanssa käynnistää neuvottelut talojen operoinnista kiinnostuneiden yhteisöjen kartoittamiseksi, selvittää luovuttamiseen liittyviä yksityiskohtia ja tukee kaupungin ylläpitämien asukastalojen operoinnista vastuun ottavia yhteisöjä toiminnan siirtymävaiheessa. Työryhmä ehdottaa, että kiinteistöviraston tilakeskus vastaa vuokrasopimukseen liittyvistä asioista.

4.4. Työryhmän havainnot

Kaupunkitasoista yhteistyötä ja koordinaatiota tarvitaan

On todennäköistä, että Helsingin monikanavainen avustusjärjestelmä tuottaa jatkossakin jonkin verran päällekkäistä avustustoimintaa. Työryhmä kuitenkin näki, että toiminnan tehokkaammalla koordinoinnilla, hallintokuntien tiiviillä yhteistyöllä, sähköisellä avustusjärjestelmällä ja avustamisen selkeämmillä kriteereillä asetelmaa on mahdollista vielä terävöittää nykyisestä. Asukasosallisuuden avustusten keskittäminen kaupunginhallitukselle nähdään kaupungin monimuotoista avustamiskäytäntöä selkeyttävänä toimenpiteenä. Avustusten keskittäminen helpottaa kokonaisuuden hahmottamista ja selkeyttää tilanteita, joissa hakijataho saa avustusta monelta hallintokunnalta.

Työryhmä keskusteli kaupunginkanslian osallisuus ja neuvonta -yksikön ja asukasyhteistyötiimin roolista asukasosallisuuden avustuskokonaisuuden koordinoinnissa ja valmistelussa. Yksikön ja tiimin tehtäviin kuuluvat muun muassa vuorovaikutuksen ja sähköisten osallistumispalvelujen sekä alueellisen osallistumisen mallien kehittäminen ja kaupunkitasoinen koordinaatio. Osallisuus ja neuvonta -yksikkö tulee valmistelemaan avustuskokonaisuutta vuorovaikutuksessa asukkaiden, järjestöjen ja hallintokuntien kanssa. Valmistelu ja päätöksenteko ovat mahdollisimman avointa ja läpinäkyvää. Avustushaun yhteydessä tullaan järjestämään erillisiä info-tilaisuuksia hakuun ja toiminnan raportointiin liittyen.

Asukkaiden käytössä olevat tilat ja yhdenvertaisuus

Tulevaisuudessa asukkaiden käytössä olevia tiloja tulee tarkastella ja kehittää kokonaisuutena eri asukasryhmien yhdenvertaisuuden lisäämiseksi. Nykyinen asukastaloverkosto ei ole alueellisesti kattava. Yhteisöt tekevät vuosittain aloitteita uusien talojen perustamiseksi tai uusien tilojen saamiseksi erityisesti niille alueille, joissa toimintaa ei ole ennestään.

Kaupunki on etsinyt viime vuosina uusia tapoja ja toimintamalleja kaupungin tilojen tehokkaampaan, joustavampaan ja avoimempaan käyttöön. Monet hallintokunnat tarjoavat nykyisin tiloja myös maksuttomasti yhteisöjen käyttöön.

Nuorisoasiainkeskuksessa kansalaisyhteiskuntaa tuetaan ja luodaan mm. maksuttoman tilan käytön turvin. Kaikki helsinkiläiset yhdistykset voivat kokoontua ja toimia maksutta nuorisoasiainkeskuksen tiloissa, joskin nuorisokäyttö on ensisijalla. Opetusvirasto tarjoaa tiloja maksuttomasti yhteisöjen käyttöön ennen klo. 17 järjestettävään, paikallisten asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta edistävään toimintaan. Kello 17 jälkeen tilojen käyttö on maksullista.

Lisäksi kaupunginkirjasto tarjoaa runsaasti erilaisia työskentely- ja kokoontumistiloja asukkaiden ja yhteisöjen käyttöön, yhä enenevässä määrin myös aukioloaikojen ulkopuolella. Tällöin koko kirjasto on yhdistyksen käytössä. Kaupunginkirjastolla on käynnissä Vallilassa kokeiluhanke, jossa on tarkoituksena kehittää kaupunginosakirjastoja toimimaan alueensa asukastoiminnan keskuksena. Varhaiskasvatusviraston leikkipuistojen tiloja annetaan myös maksutta asukastoimintaan, joka on osallistujille ilmaista.

Asukkaiden yhdenvertaisuutta sekä tilaresursseja asukastoimintaan voitaisiin osittain lisätä avaamalla edelleen kaupungin omia tiloja asukastoimijoiden käyttöön.

Kaupunki ja asukkaat kumppaneina

Työryhmä toteaa erilaisten kumppanuuksien olevan tärkeä perusta kaupunginosien asukaslähtöisessä kehittämisessä ja osallisuuden edistämiseksi. Yhteisöt ovat eri yhteyksissä tuoneet esille haasteena asukasosallisuuden toteutumiseksi kaupungin monimutkaisen organisaation ja virastojen liiallisen erillään toimimisen. Sektorikohtaisen asioiden tarkastelun rinnalla on tärkeää huomioida myös alueelliset näkökulmat ja niistä seuraavat erityistarpeet. Kaupungin eri hallintokuntien viranhaltijoiden läsnäolo alueellisissa yhteistyöverkostoissa ja yhteisöjen kumppanina toimiminen, madaltavat hallintokuntien välisiä rajoja ja edesauttavat kokonaisvaltaisemman näkökulman tuomista asukasosallistamiseen.

Asukasosallisuuden avustusmäärärahan riittävä resursointi

Asukasosallisuuden avustusmääräraha vahvistetaan vuosittain talousarvioissa. Asukasosallisuuden edistämiseen kohdennetun avustuskokonaisuuden riittävä resursointi on perusteltua ottaen huomioon Helsingin strategian tavoitteet demokratian ja osallisuuden vahvistamisesta. Asukasosallisuuden avustuskokonaisuus tukee kaupungin nykyisen strategian mukaista osallisuuden kehittämistä ja demokratiapilottien jatkotyötä kaupunkitasolla.

Liite 1. Työryhmän asettamispäätös

Helsingin kaupunginhallitus

Pöytäkirjanote

10/2014

30

Kaupunginjohtaja/J

19.3.2014

28 §

Asukasosallisuuden avustuskriteeristö nimisen työryhmän asettaminen

HEL 2013-015599 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä asettaa työryhmän seuraavasti:

Työryhmän nimi on asukasosallisuuden avustuskriteeristö -työryhmä

Työryhmän toimeksiantona on laatia yhtenäiset ja läpinäkyvät avustuskriteerit asukasyhdistyksille, kaupunginosaseuroille ja asukastaloja ylläpitäville tahoille. Lisäksi työryhmän tehtävänä on, ottaen huomioon kaupungin avustusten myöntämisessä noudatettavat yleisohjeet, laatia menettelytavat ja kriteeristö, joiden perusteella kaupungin nykyisin hallinnoimia asukastaloja voidaan luovuttaa järjestöjen ja yhteisöjen operoitaviksi sekä avustaa muita asukastaloja ylläpitäviä tahoja.

Asukasyhdistyksiä ja kaupunginosaseuroja kuullaan valmistelun yhteydessä ja niiltä pyydetään lausunnot avustuskriteereistä esityksen valmistuttua.

Työryhmän jäsenet ovat:

- vuorovaikutuspäällikkö Johanna Seppälä, puheenjohtaja, kaupunginkanslia
- erityissuunnittelija Olli Lahtinen, kaupunginkanslia
- controller Pia Halinen, kaupunginkanslia
- asiakaspäällikkö Sisko von Behr, kiinteistövirasto
- kehittämispäällikkö Hannu Kurki, kiinteistövirasto
- erityissuunnittelija Hanna-Leena Nuutinen, sosiaali- ja terveysvirasto
- projektivastaava Sini Heino-Mouhu, sosiaali- ja terveysvirasto
- toimistopäällikkö Markku Toivonen, nuorisosiankeskus
- yhteysihteeri Ritva Oljakka, liikuntavirasto
- tilapalvelupäällikkö Susanna Sarvanto-Hohtari, opetusvirasto
- hankintasihteeri Asta Sjöberg, varhaiskasvatusvirasto
- suunnittelija Ari Tolvanen, kulttuurikeskus
- asukasyhteistyöpäällikkö Janne Typpi, kaupunginkanslia
- aluepäällikkö Yrjö Niiranen, pelastuslaitos
- apulaisjohtaja Saara Ihamäki, kaupunginkirjasto
- ympäristölakimies Tiina Fiskaali, ympäristökeskus
- projektipäällikkö Tero Santaoja, lähiöprojekti

Työryhmän sihteerinä toimii vuorovaikutussuunnittelija Titta Reunanen kaupunginkansliasta.

Työryhmä voi kuulla asiantuntijoita.

Työryhmän toiminnassa on noudatettava kaupunginhallituksen 10.5.2010 antamaa ohjetta tilapäisestä toimielimestä. Työryhmän tulee saada työnsä valmiiksi 29.8.2014.

Päätöksen perustelut

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 7.1.2014 § 14 käsitellessään avustustyöryhmän loppuraporttia, että asukasyhdistysten ja kaupunginosaseurojen sekä asukastaloja ylläpitävien tahojen avustaminen keskitetään kaupunginhallitukselle. Samalla päätettiin, että osallisuus ja neuvonta -yksikkö hoitaa asukasosallisuuteen liittyvää avustuskokonaisuutta kaupunginhallituksen tukena.

Kaupunginhallitus kehotti kaupunginkansliaa valmistelemaan yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimiston, nuorisoyhteistyökeskuksen, liikuntatoimiston, opetusviraston, varhaiskasvatustoimiston, kulttuurikeskuksen, ympäristökeskuksen ja pelastuslaitoksen kanssa yhtenäiset ja läpinäkyvät avustuskriteerit asukasyhdistyksille ja kaupunginosaseuroille. Samalla päätettiin, että asukasyhdistyksiä ja kaupunginosaseuroja kuullaan valmistelun yhteydessä ja niiltä pyydetään lausunnot esityksen valmistuttua.

Lisäksi kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä 4.12.2013 § 109 käsitellessään aluetyöryhmän loppuraporttia kehottaa em. virastoja, mukaan lukien kiinteistövirasto ja kaupunginkirjasto, valmistelemaan menettelytapoja ja kriteerejä, joiden perusteella kaupungin nykyisin hallinnoimia asukastaloja voidaan luovuttaa järjestöjen ja yhteisöjen operoitaviksi, sekä selvittää soveltuvat yhtenäiset ja läpinäkyvät avustuskriteerit.

Kaupunginjohtajan päätöksessä 4.12.2013 ja kaupunginhallituksen päätöksessä 7.1.2014 on sisällöllisiä ja hallinnollisia yhteneväisyyksiä ja päällekkäisyyksiä. Siksi on tarkoituksenmukaista käsitellä asiakokonaisuuksia yhdessä työryhmässä.

Työryhmän työskentelyn aikana selvitetään lisäksi keskitettävän avustuskokonaisuuden mahdolliset yhteneväisyydet lähiöprojektin toimintarahan, lähiörahoituksen sekä kaupunginhallituksen yhteisöjen tukemiseksi merkityn avustusrahoituksen kanssa.

Lisätiedot Johanna Seppälä, vuorovaikutuspäällikkö,
puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11–13) 21.3.2014 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty 24.3.2014.

Kaupunginjohtaja/J

Liite 2. Kaupunginosayhdistykset ja asukastalot

Helsingissä on arviolta liki sata kaupunginosayhdistystä. Arvio perustuu helsinkiläisten kaupunginosayhdistysten kattojärjestö Helsingin kaupunginosayhdistykset Helka ry:n jäsenmäärään, joka on 80 yhdistystä (2014). Helka ry:n arvion mukaan Helsingissä toimii myös jonkin verran kattojärjestöön kuulumattomia asukas- ja omakotiyhdistyksiä.

Rekisteröityjen yhdistysten lisäksi kaupunginosaan on syntynyt viime vuosina rekisteröitymättömiä paikallisvaikuttamista ja osallistumista edistäviä kaupunginosaliikkeitä, vapaamuotoisia toimintaryhmiä ja verkostoja. Edellä mainittujen ryhmien toiminta perustuu usein uudenlaisen yhteisöllisen kaupunkikulttuurin edistämiseen ja paikallisvaikuttamiseen erilisten tapahtumien, tempausten ja julkisen kaupunkitilan hyödyntämisen kautta ilman raskasta organisaatioita ja isoja budjetteja.

Helsingissä on 40–60 asukastilaa HELKA ry:n ”Katsaus helsinkiläisiin asukastiloihin 2012” –selvityksen mukaan. Määrä riippuu siitä, mitkä tilat katsotaan kaikille avoimiksi asukastiloiksi, ja että katsotaanko tilakokonaisuudet erillisiksi tiloiksi. Lukumäärä elää jonkin verran uusien tilojen syntymisen ja joidenkin tilojen sulkemisen myötä.

Helka ry:n selvityksessä korostetaan asukastalojen roolia ja merkityksellisyyttä asukaslähtöisten osallisuuskäytäntöjen, -rakenteiden ja toiminnan synnyttämisessä. Helsingin asukastiloille on yhteistä kokoontumistilan tarjoaminen, paikallisen toiminnan koordinointi ja vapaaehtoisvoima vertais-, kulttuuri-, sivistys-, harrastus-, liikunta- ja koulutustoimintaan. Samalla ne on nähty vahvasti sosiaalisia ongelmia ehkäiseväksi toiminnaksi.

Asukastalot ovat hyvin vaihtelevan kokoisia kooltaan, kustannuksiltaan ja hallintomalleiltaan. Helka ry:n selvityksessä asukastilat on jaoteltu niiden hallintomallien mukaan neljään luokkaan:

1. Asukas- tai muiden paikallistoimijoiden perustamat (ja usein hallinnoimat) asukastilat
2. Kaavoitusmääräysten mahdollistamat (ja usein pysäköintiyhtiöiden hallinnoimat) yhteiskerhotilat
3. Kaupungin hallintokuntien perustamat (ja hallinnoimat) asukastilat
4. Muut tilat.

Kuva 1. Helka ry:n selvityksessä mukana olleet asukastilat Helsingin kartalla.

Kuvalähde: Savolainen Päivi 2012: Katsaus helsinkiläisiin asukastiloihin, Helka ry Karttapohjan tekijä: Oona Räisänen. Karttaa käytetään Creative Commons -lisenssin ehdoilla

Helsingiläiset asukastilat jakautuvat melko tasaisesti näihin neljään eri luokkaan. Oheisessa karttakuvassa eri luokkiin kuuluvat tilat on merkitty eri väreillä:

- Asukas- tai muiden paikallistoimijoiden perustamat asukastilat
- Kaavoitusmääräysten mahdollistamat yhteiskerhotilat
- Kaupungin hallintokuntien perustamat asukastilat
- Muut tilat

Helsingissä on yhteisöjen perustamia ja kaavoitusmääräysten mahdollistamia pysäköintiyhtiöiden ylläpitämiä yhteiskerhotiloiksi kutsuttuja asukastaloja reilu 30.

Helka ry:n selvityksen mukaan Helsingin kaupunki on suurin yhteisöjen ylläpitämien asukastalojen kiinteiden kulujen rahoittaja. Yhteisöjen ylläpitämien talojen kiinteät kustannukset vaihtelivat 6 000-219 000 euron välillä. Osalle tiloista rahoitus hoituu pysäköintiyhtiöiden kautta, jotka keräävät tätä varten varoja vastikkeiden ja vuokrien kautta. Muita rahoituslähteitä talojen ylläpitämiseksi ovat talojen käyttö-/vuokramaksut, jäsenmaksut, erilaiset projektit, säätiöt, apurahat, RAY-avustukset sekä kahvilamyyni.

Yhteisöjen ylläpitämien asukastalojen työntekijäresurssit ovat pääsääntöisesti vähäisiä. Muutamilla alueilla on palkattuja koordinaattoreita. Joillekin taloille on palkattu kokopäiväisiä työntekijöitä. Työntekijöiden palkkauksessa käytetään pääsääntöisesti Helsingin kaupungin palkka-avustuksia ja työllistämisrahoja. Lisäksi taloissa työskentelee vaihtelevasti projektityöntekijöitä, harjoittelijoita ja opiskelijoita. Vapaaehtoistoimijoiden työpanos on merkittävässä roolissa talojen toiminnassa. Helka ry:n mukaan asukastiloissa toimii yleisimmin n. 5-50 vapaaehtoista. Helka ry:n selvityksessä arvioidaan vapaaehtoisten määrän olevan n. 630 henkilöä. Taloilla tehtävän vapaaehtoistyön arvoksi on laskettu minimissään yli 650 000€, jopa n 2 milj. €. Laskennassa on käytetty Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin tutkijaprofessori Juhani Laasasen tutkimuksessa saatua mediaania 12,4€ vapaaehtoistyötunnin rahallisesta arvosta.

Lähde: Savolainen Päivi 2012: Katsaus helsinkiläisiin asukastiloihin 2012, Helka ry.

http://helka.net/images/stories/tiedostot/katsaus_helsinkilaisiin_asukastiloihin_2012_liitteinen.pdf

Liite 3. Hallintokuntien avustukset

Avustus	Kriteerit	Käsittely (hakemusten jättö, päätöksenteko)	Asukasosallisuuden edistämisen tavoitteen mukaiset avustukset/kriteerit
Kaupunginhallitus			
<p>Talousarvioavustukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaupunginhallitus myöntää avustuksia vuosittain sellaisille järjestöille joiden toiminta ei kuulu minkään lautakunnan toimialaan. <p>Harkinnanvaraiset avustukset</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Yleisavustuksia voivat hakea rekisteröityneet vähintään vuoden toimineet järjestöt, joiden toiminta kohdistuu helsinkiläisiin. - Avustusta saa käyttää vain myönnettyyn tarkoitukseen, eikä sitä saa jakaa edelleen. 	<ul style="list-style-type: none"> - talousarviohakemukset, haku vuosittain 30.4 mennessä - harkinnanvaraiset avustukset, jatkuva haku - khs, kaupunginjohtaja 	-
Pelastuslautakunta			
Toiminta-avustus	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestöt, joiden toiminta liittyy onnettomuuksien ehkäisyyn, pelastustoimintaan tai väestönsuojeluun voivat hakea avustusta toimintaansa. - avustuksia voivat hakea rekisteröityneet vähintään vuoden toimineet järjestöt, joiden toiminta kohdistuu helsinkiläisiin. Toiminnan tulee liittyä onnettomuuksien ehkäisyyn, pelastustoimintaan tai väestönsuojeluun. - Avustusta saa käyttää vain myönnettyyn tarkoitukseen, eikä sitä saa jakaa edelleen. Avustusta saa käyttää vain myönnettyyn tarkoitukseen, eikä sitä saa jakaa edelleen 	<ul style="list-style-type: none"> - haku päättyy 30. huhtikuuta - avustuksia haetaan aina hakuvuotta seuraavalle vuodelle - käsitellään lautakunnassa 	-
Ympäristölautakunta			
Toiminta-avustus	<ul style="list-style-type: none"> - Avustusta saavan rekisteröidyn järjestön tulee toiminnallaan tukea ja täydentää ympäristölautakunnan ja -keskuksen toimialaan kuuluvien asioiden toteutumista Helsingin 	<ul style="list-style-type: none"> - haku päättyy 30. huhtikuuta - avustuksia haetaan aina hakuvuotta seuraavalle vuodelle 	-

	<p>kaupungissa tai korvata ympäristökeskuksen helsinkiläisille tarjoamia palveluja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - avustuksia myönnetty mm. retki- ja luontoharrastustoimintaan, eläinten hoitokuluihin, luontoarvoiltaan köyhtyneen ja vaurioituneen puro- ja kosteikkoaiheen kunnostamiseen, luontokoulun toimintaan - Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:lle Helsingin toimipisteiden toimitilakustannuksiin 	<ul style="list-style-type: none"> - käsitellään lautakunnassa hakuajan päättymistä seuraavana talvena, yleensä viimeistään helmikuun viimeisessä lautakunnan kokouksessa 	
Maksuton tilojenkäyttö	tilojen maksuton käyttö on vähäistä.	-	-
Sosiaali- ja terveyslautakunta			
<p>1) Yleisperiaatteena on, että avustuksen piiriin hyväksyttävän toiminnan tulee tukea sosiaali- ja terveysviraston voimassa olevan strategiasuunnitelman tavoitteiden toteuttamista.</p> <p>2) Avustuksilla tuetaan ensisijaisesti toimintaa, joka tähtää helsinkiläisen väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen. Tällä tarkoitetaan muun muassa seuraavia asioita:</p> <p>a. Terveyden ja toimintakyvyn ja itsenäisen selviytymisen tukeminen</p> <p>b. Sosiaalisten ongelmien ennaltaehkäiseminen ja vähentäminen</p> <p>c. Omatoimisuuden ja itsehoidon lisääminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Avustuksen saajalla tulee olla omaa varainhankintaa tai muuta toimintaresurssia (esim. vapaaehtoistyö), jotta toiminta ei kokonaan ole ulkopuolisen tuen varassa. - Avustus kohdennetaan pääsääntöisesti välittömään auttamis- ja tukemistoimintaan, joten välillistä järjestötyötä, kuten yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa ja järjestön tunnetuksi tekemistä, ei ensisijaisesti avusteta eikä myöskään järjestötoiminnan hallinnollisia ja vieraanvaraisuuteen liittyviä kuluja eikä sellaisia ajanvietteeseen liittyviä kuluja, jotka järjestön tai osallistujien voidaan katsoa pystyvän kustantamaan itse. - Kertaluontoisia kohdeavustuksia ei pääsääntöisesti myönnetä. - Avustusta ei myönnetä uskonnolliseen tai poliittiseen toimintaan, eikä sellaiseen toimintaan, johon hakija saa muuta Helsingin kaupungin avustusta. 	<ul style="list-style-type: none"> - haku avustusvuotta edeltävänä vuonna 30.9. mennessä, avustuspäätökset tehdään joulukuussa - lautakunta yli 10 000 e hakeneet, näitä pienemmistä hakemuksista päättämisen lautakunta on delegoinut virastopäällikölle 	<ul style="list-style-type: none"> - Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 3.9.2013, että niin kauan kuin kaupungin uuden asukastalotoiminnan rahoitusmallin valmisteilla, voidaan lautakunnan määrittelemistä avustuskriteereistä poiketa, jotta nykyisten asukastalojen toiminnan jatkuvuus turvataan. Tästä syystä asukastalot voivat hakea sosiaali- ja terveyslautakunnalta avustusta vuodelle 2015.

<p>d. Eri-ikäisten syrjäytymisen ehkäisy ennaltaehkäisevin ja/tai korjaavin toimin</p> <p>e. Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen</p> <p>f. Haavoittuviin ryhmiin kuuluvien auttaminen ja vertaistuki sekä kriisiapu, jolloin kohderyhminä ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lapset, nuoret, pienituloiset perheet, ikääntyneet, pitkäaikaissairaat, eritavoin vammaiset - päihde- tai mielenterveyspalveluja tarvitsevat - asunnottomat - <p>toimeentulovaikeuksissa olevat</p> <ul style="list-style-type: none"> - terveyden edistämisen kannalta merkitykselliset, vaikkakin pienet väestöryhmät, joihin kuuluvien hoito- tai tukisuhde vaatii erityistä asiantuntemusta ja luottamuksellisuutta <p>g) Vapaaehtoistyö ja kansalaistoiminta.</p>			
<p>Maksuton tilankäyttö</p>	<p>Sosiaali- ja terveystalouden maksuton käyttö on vähäistä.</p>		
<p>Varhaiskasvatuslautakunta</p>			
<p>Toiminta-avustus</p>	<p>Varhaiskasvatuslautakunta myöntää avustuksia helsinkiläisille järjestöille, joiden toiminta tukee ja täydentää varhaiskasvatuksen toimialaa ja tavoitteiden toteutumista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - haku 31.1 mennessä - varhaiskasvatusjohtaja delegoituna avustukset 6 000 euroon asti - lautakunta yli 6 000 euron avustukset 	<p>-</p>

	<p>Vuoden 2014 avustuskohteita olivat alle kouluikäisten lasten varhaiskasvatuspalvelujen rinnalla arkisin päiväaikaan toteuttava kerhotoiminta ja varhaiskasvatuspalveluja täydentävä hoitoaputoiminta</p> <p>Avustuksilla ei tueta uskonnollista eikä poliittista toimintaa eikä myöskään kilpailutettua tai ostettavaa tai palvelusetelillä järjestettävää palvelutuotantoa.</p> <p>Avustuksen myöntämisen edellytyksenä mm. on, että järjestö on rekisteröitynyt, toiminnasta on näyttöä vähintään vuoden ajalta ja toiminta kohdistuu helsinkiläisiin.</p>		
Maksuton tilankäyttö	Varhaiskasvatusviraston tilojen maksuton käyttö on vähäistä.	-	-
Opetuslautakunta			
<p>perustoimintaan liittyvät kohdennetut po. avustukset</p> <p>- perusopetuslain mukainen avustettava iltapäivätoiminta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - avustuksen myöntänyt viranomainen on saanut edellisen vuoden avustuksen käytöstä hyväksyttävän selvityksen. - Iltapäivätoiminnan järjestöavustuksia saa käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuun tarkoitukseen. - Yhteisö ei saa käyttää toimintaa varten saamaansa kaupungin avustusta varainhankinnan tai liike- ja sijoitustoiminnan menoihin eikä rahoitusomaisuutensa tai muiden pitkäaikaisten sijoitustensa lisäämiseen. - Opetusvirasto tulee tarkastamaan hakijoiden vuoden 2012 toimintakertomukset ja tilinpäätökset. - Opetusvirasto on antanut järjestöille avustusten käytön selvittämistä koskevan toimintaohjeen (Helsingin kaupungin opetusviraston maksamien avustusten seuranta ja raportointi iltapäivätoiminnan palvelun tuottajien kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä, opetusviraston talouspalveluiden kirje 21.12.2011). - Avustusta saavat palveluntuottajat 	<ul style="list-style-type: none"> - Opetuslautakunta päättää avustusperiaatteet, joiden mukaisesti kehittämisjohtaja (osastopäällikkö) tekee järjestäjäkohtaiset maksatuspäätökset talousarvion puitteissa. Järjestäjäkohtaiset avustukset annetaan lautakunnalle tiedoksi. 	-

	tekevät opetusviraston kanssa 1-2-vuotisen palvelusopimuksen ennen avustuksen maksamista. Uudet palveluntuottajat tekevät kaikki ensimmäisenä toimintavuotena vuoden sopimuksen		
perustoimintaan liittyvät kohdennetut avustus (poistuvat 2015)	- Helsingin seudun erilaiset oppijat ry, Helvary ry (vanhempainyhdistysten yhteistyöjärjestö), Vaihtoehtoinen ammattikoulu Sovinto ry	- Opetuslautakunta tulosbudjetin yhteydessä. Maksatuspäätöksen tekee virastopäällikkö.	-
kohdennetut avustukset muihin kuin kaupungin koulujen korko- ja vuokramenoihin	- Helsingin kv. Koulu, Rudolf Steiner - koulu, Ecole Francaise Jules Verne. Maksetaan talousarvion puitteissa enintään todellisten korko- ja vuokramenojen mukaisina.	- Kv. Koulun enimmäisavustuksesta (120 000, talousarvion puitteissa) avustamisesta kaupunginhallituksen päätös. Enimmäismäärästä päättää opetuslautakunta tulosbudjetissa. Maksatuspäätöksen tekee todellisten korko- ja vuokramenojen perusteella perusopetuslinjan johtaja (osastopäällikkö).	-
muut avustukset (muutetaan v 2015 toiminta-avustuksiksi joita haetaan ilmoituksen kautta)	- palvelukuvaus: toiminnan laajuus (lapsimäärät). Käyttö ja toteutuneet määrät tarkistetaan tilinpäätöksistä - Lomavirkistystoimintaan, jota järjestetään kasvitarhatoimintana ja kesäleiritoimintana. Kasvitarhatoiminta siirtyy nuorisosiainkeskukselle vuoden 2014 talousarvioehdotuksessa (109 000 euroa).	- Opetuslautakunta tulosbudjetin yhteydessä. Maksatuspäätöksen tekee virastopäällikkö.	-

<p>Maksuton tilankäyttö</p> <p>Perusopetuslain mukainen iltapäivätoiminta</p> <p>Muu maksuton tilankäyttö klo saakka 17.00 koulutyöpäivinä</p>	<p>Opetusviraston tilojen maksuton käyttö on merkittävää</p> <p>Iltapäivätoiminnassa tavoitteena on tehostaa kaupungin tilojen käyttöä ohjaamalla avustettavat järjestäjät ensisijaisesti koulutiloihin. Tiloista ei peritä vuokraa järjestäjiltä. Toisaalta lähtökohtana on, että kaupungin koulut eivät vuokraa lisätilaa iltapäivätoiminnan järjestämiseen. Toimintapaikkaosoitteita on 201, joista 15 vuokratiloissa erityisin perustein (koulussa ei tilaa). Helsingin tapaan myös Espoo ja Vantaa antavat iltapäivätoiminnan järjestämiseen koulutilat maksutta käyttöön.</p> <p>Muu maksuton tilankäyttö koskee mm. valtion, kunnan, järjestöjen tai vastaavien organisaatioiden järjestämää/avustamaa kaikille lapsille avointa ja pääsääntöisesti maksutonta kerho- ja harrastustoimintaa sekä paikallisten toimijoiden maksuttomia tapahtumia, jotka edesauttavat paikallisten asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta. Opetuslautakunta on määritellyt maksuttomaan käyttöön oikeuttavan toiminnan periaatteet vuonna 2010.</p>	<p>koulun/oppilaitoksen rehtori päättää tilojen myöntämisestä</p>	
<p>Suomenkielisen työväenopiston johtokunta</p>			
<p>Toiminta-avustukset</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vapaan sivistystyön avustukset myönnetään yleisavustuksen luonteisesti tietyn teeman tai tiettyjen teemojen mukaiseen toimintaan, jonka tulee suuntautua helsinkiläisiin. Johtokunta päättää teeman tai teemat joko vuodeksi tai pitemmäksi ajaksi. - Avustuksen suuruuteen vaikuttaa toiminnan laajuus, innovatiivisuus, toiminnan kustannukset, toiminnan 	<ul style="list-style-type: none"> - haku 15.9 mennessä - johtokunta 	<ul style="list-style-type: none"> -

	<p>kohdistuminen erityisryhmiin ja se, onko toiminta tehty yhteistyössä tai yhteistyöprojektina suomenkielisen työväenopiston kanssa. Tämän lisäksi Helsingin työväenopiston talousarvion avustusmäärärahasta voidaan myöntää avustusta Helsingin suomenkielisen työväenopiston opistolaisyhdistys ry:lle.</p> <p>- Avustukset jaetaan kerran vuodessa yhden hakukierroksen perusteella. Teema päätetään johtokunnassa keväällä, yleensä helmikuussa ja haku aika on päättynyt syyskuun puolivälissä olevana perjantaina.</p>		
Kulttuuri- ja kirjastolautakunta			
Taide- ja kulttuuriyhteisöjen toiminta-avustukset	<p>Helsingissä vakiintuneille taide- ja kulttuuriyhteisöille</p> <p>Taiteellinen laatu, merkittävyys taiteenalan kentässä, vakiintunut, jatkuva toiminta, ammattimainen johto</p> <p>Vaikuttavuus, esitykset, erit. Helsingissä, yleisömäärä, erit. Helsingissä ensi-iltojen lkm, jäsenmäärä, erit. Helsingissä, yleisötyö ja osallistavat hankkeet</p> <p>Julkisen tuen osuus menoista saisi olla ohjeellisesti enintään 70%</p> <p>Oppilaitosten osalta lisäksi tavoitteellinen taidekasvatus, oppilaat ja opetustunnit, Julkisen tuen osuus menoista saisi olla ohjeellisesti enintään 80%</p> <p>Ei myönnetä kaupunginosayhdistyksille, julkaisutoimintaan, tallenteisiin, radiotoimintaan tms. yhteisöille, joiden kattojärjestöt ovat kaupungin tuen piirissä</p>	<p>haku kerran vuodessa 2013 hakemuksia noin 120 kpl</p> <p>vuoden 2014 määrärahaehdotus 710 000 €</p>	-
Kohdeavustukset	<p>Helsinkiiläisille taiteen ammattilaisyhteisöille tai työryhmille esittävän taiteen, ympäristötaiteen ja kuvataiteen produktioiden sekä festivaalien tuottamiseen Helsingissä.</p>	<p>jatkuva haku, hakemuksen oltava perillä ennen ensi-iltaa ja viimeistään kolme viikkoa ennen sitä lautakunnan kokousta,</p>	-

	<p>Oltava uusi produktio tai Helsingissä ennen näkemätön, ensi-illan lisäksi esityksiä on oltava Helsingissä vähintään kaksi</p> <p>Työryhmän jäsenten oltava pääosin helsinkiläisiä, työryhmässä oltava vähintään kolme taiteen ammattilaista, edellytetään taiteen alan ammattitutkintoa tai näyttöä osallistumisesta ammattiproduktioihin</p> <p>Merkitys Helsingin taide-elämän monimuotoistajana, saavutettavuutta ja osallisuutta lisäävät hankkeet</p> <p>Omasta varainhankinnasta on oltava näyttöä, hankkeen rahoitussuunnitelman on oltava uskottava</p> <p>Ei myönnetä toiminta-avustusta saaville laitoksille tai yhteisöille näiden ohjelmistoon kuuluville hankkeille</p>	<p>jossa se toivotaan käsiteltäväksi</p> <p>2013 n 220 kpl, vuoden 2014 määrärahaehdotus 811 900 €</p>	
<p>Kansainväliset matka-avustukset</p>	<p>Helsinkiläisille esittävän taiteen ammattilaisille ja ryhmille, kansainvälisten kutsuvierailujen matkakuluihin, ensisijaisesti yksittäisille taiteilijoille ja työryhmille, matkan päätarkoituksen tulee olla esiintyminen</p> <p>Taiteellinen laatu: hakijan aikaisempi taiteellinen toiminta, hankkeen taiteellinen merkittävyys / tarpeellisuus sekä hakijan että vastaanottavan tahon tulee olla taiteen ammattilaisia</p> <p>Vaikuttavuus: hankkeen vaikutus Helsingin taide-elämän kansainvälistymisen kannalta</p> <p>Hankkeen kokonaisrahoitus on selvitettävä hakemuksessa, hankkeen rahoitussuunnitelman on oltava uskottava</p> <p>Ei myönnetä: harrastus-, opinto- tai kerhotoimintaan eikä residenssitoimintaan, puoluepoliittisiin ja</p>	<p>Jatkuva haku</p> <p>2013 noin 110 kpl, vuoden 2014 määrärahaehdotus 95 000 €</p>	<p>-</p>

	uskonnollisiin tilaisuuksiin		
Kaupunkikulttuuriavustukset	<p>Helsingiläisille, yhteisöille, järjestöille ja muille toimijoille avoimien ja osallistavien taidetapahtumien ja kulttuuriprojektien tuottamiseen Helsingissä</p> <p>Alueellisia ja eri kulttuurisia identiteettejä sekä vuoropuhelua vahvistavat kulttuuri- ja taidehankkeet, kaupungin eri alueiden tasapaino, hankkeen tavoitetta, kohderyhmää, toteuttamistapaa ja mahdollisia vaikutuksia on arvioitu</p> <p>Omasta varainhankinnasta on oltava näyttöä, hankkeen rahoitussuunnitelman on oltava uskottava.</p> <p>Ei myönnetä puoluepoliittisiin tai uskonnollisiin tilaisuuksiin, tallenteisiin, painotuotteisiin, nettisivuihin, opinnäytetöihin, kilpailuihin, luentoihin/seminaareihin ja kurseihin, yksittäisiin konsertteihin, leireihin, näyttelyihin</p>	<p>Jatkuva haku,</p> <p>Vuonna 2013 noin 230 kpl, vuoden 2014 määrärahaehdotus 240 000 €</p>	<p>Edistää kaupunkikulttuuria ja kaupunkilaisten osallisuutta</p> <p>Kansalaisyhteiskunnan omaehtoisille taide- ja kulttuurihankkeille</p>
<p>Apurahat ja palkinnot</p> <ul style="list-style-type: none"> - taideapurahat - Helsingin kulttuuripalkinto - Helsingin kulttuuriteko 	<p>Taideapurahat: Helsingiläisille ammattitaiteilijoille taiteelliseen työskentelyyn. Valmistelussa käytetään taiteellista vertaisarviointia, työsuunnitelma sekä aiempi taiteellinen näyttö. Huomioidaan sukupuolten, erikäisten ja –kielisten tasa-arvoinen kohtelu, huomioidaan kunkin taidelajin osa-alueita</p> <p>Helsingin kulttuuripalkinto: Palkita ansioitunut helsingiläinen taiteilija</p> <p>Helsingin kulttuuriteko: Palkita vuoden merkittävä kulttuuriteko Helsingissä</p>	<p>haku kerran vuodessa</p> <p>2013 hakemuksia 316 kpl</p> <p>vuonna 2014 apurahan suuruus on 3 500 € (n. 68 kpl avustuksia)</p> <p>-</p> <p>Lautakunta myöntää hakemuksetta kerran vuodessa, vuoden 2014 määrärahaehdotus 10 000e</p> <p>Valitaan kaupunkilaisilta saatujen ehdotusten perusteella kaupunkilaisille merkittävälle ja/tai uudelleenlaisille hankkeille, vuoden 2014 määräraha 5 000 e</p>	-
Taiteen yhteisöllisyys -avustukset	Helsingiläisille taide- ja kulttuurilaitoksille ja –yhteisöille	haku kerran vuodessa	-

	<p>Taiteellinen näkemys ja ammattitaito, monipuolistaa taidelaitosten ja – yhteisöjen yleisöjä, eri-ikäisiä ja – taustaisia asukkaita, toimijalla edellytykset ko. kohderyhmän kanssa toimimiseen (esim. pedagogista osaamista), dialogi kohderyhmän ja alueen toimijoiden kanssa hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Realistinen toimintasuunnitelma ja budjetti sekä riittävät tuotannolliset resurssit</p>	<p>2013 hakemuksia 7 kpl (vos-teattereille) ja 28 (yhteisöt)</p> <p>vuoden 2014 määrärahaehdotus 223 931 (vos-teatterit) ja 97 400 (yhteisöt)</p> <p>1-3-vuotiset hankkeet</p>	
Kehittämishankkeet	<p>Helsinkiäisille taide- ja kulttuurialan rekisteröityneille yhteisöille, voidaan myöntää myös kulttuurialan EU-hankkeille ns. vastinrahana</p> <p>Hanke vastaa kulttuurin kentällä koettuun tarpeeseen (vastaavaa toimintaa puuttuu), hanke hyödyttää kulttuurin kenttää toteuttajatahoa laajemmin, hanke tavoittaa ja hyödyttää laajan joukon taiteilijoita/kulttuurialan toimijoita</p> <p>Hanke tähtää uudenlaisen toimintamallin luomiseen</p> <p>Hanke on linjassa kaupungin kulttuuristrategian linjausten kanssa, vuonna 2014 painopisteenä on kulttuurin saavutettavuuden lisääminen erityis- ja vähemmistöryhmille</p> <p>Toteuttajalla on riittävä kokemus ja tuotannolliset resurssit hankkeen toteuttamiseen toimintasuunnitelma ja budjetit ovat realistisia, ja hankkeelle haetaan myös muuta rahoitusta</p>	<p>haetaan hanke-ehdotuksilla, ei erillistä hakua</p> <p>2013 hakemuksia 18, vuoden 2014 määrärahaehdotus 244 000 €</p> <p>3-vuotiset hankkeet</p>	-
Liikuntalautakunta		-	-
<p>Liikuntatilojen käytön tuki</p> <p>1. Maksuton käyttö Liikuntaviraston liikuntapaikat vuodelle</p>	<p>- Helsinkiäisille liikuntaseuroille sekä erityisryhmille ja eläkeläisjärjestöille, jotka on perustettu vuonna 2011 tai aiemmin ja jotka ovat rekisteröityjä tai joiden rekisteröintihakemus on todistettavasti jätetty. Avustusta</p>	<p>- haku päättyy 5.5 mennessä</p> <p>- avustettavuus alkaa 1.9.2013. Mikäli seura ei</p>	

<p>2013.</p> <p>2 Tuettu käyttö Liikuntalautakunnan vahvistamat liikuntakohteet vuodelle 2013.</p> <p>3 Vuokra-avustus Pääkaupunkiseudun yksityiset ja muut julkiset liikuntatilat vuoden 2012 kulujen mukaan.</p>	<p>myönnetään myös vuoden 2011 jälkeen perustetuille seuroille, jos kyseessä on nimenmuutos, seuran jaoston rekisteröityminen itsenäiseksi seuraksi tai aiemmin avustusta saaneiden kahden tai useamman seuran toiminnan yhteen liittäminen kokonaan tai osittain.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pääasiallinen toiminta on liikuntatoiminta ja että ne järjestävät harrastajilleen säännöllistä ohjattua liikuntatoimintaa lajin luonteen huomioonottaen. Lisäksi edellytetään, että seurojen ja järjestöjen jäsenyys on avoin kaikille helsinkiläisille. Avustuksen saaminen edellyttää myös, että seurassa on aktiiviseen liikunnan harjoitustoimintaan osallistuvia helsinkiläisiä aktiiviharrastajia vähintään 50 henkilöä tai vaihtoehtoisesti vähintään 20 alle 19-vuotiasta helsinkiläistä nuorisoaktiiviharrastajaa. Lisäksi edellytetään, että seura ei saa tukea liikuntatoimintaansa kaupungin muilta hallintokunnilta. - Erityisryhmiltä ja eläkeläisjärjestöiltä edellytetään, että ne järjestävät säännöllistä liikuntatoimintaa helsinkiläisille jäsenilleen ja avustusta maksetaan vain liikuntatoiminnasta aiheutuneista kuluista. Järjestön säännölliseen liikuntatoimintaan ei edellytetä osallistuvan 50 helsinkiläistä aktiiviharjoittelijaa, vaan että liikuntaryhmissä on vammaan ja harjoitteluun soveltuva määrä osallistujia. Muuten erityisryhmiä ja eläkeläisjärjestöjä koskevat samat kriteerit ja hakuajat kuten liikuntajärjestöjä. Järjestön liikuntatoiminnan kuluista tulee esittää erillinen selvitys, joka perustuu järjestön kirjanpitoon ja tilinpäätökseen. Lautakunta vahvistaa vuosittain avustusten myöntämiselle 	<p>hae avustettavuutta seuraavalle vuodelle, avustettavuus päättyy liikuntaviraston tiloissa 30.4. ja tuetun käytön tiloissa 31.5.</p> <p>- Lautakunta</p>	
--	--	--	--

	yleiset perusteet, joissa määritellään mitä liikuntaseuroilta sekä erityisryhmiltä ja eläkeläisjärjestöiltä edellytetään avustusten saamiseksi.		
Toiminta-avustus - Määrärahan jako perustuu vuoden 2012 liikuntatoimintaan.	- sama kuin edellä	- lautakunta	-
Vammaisten kuljetuskustannusavustus - Määrärahan jako perustuu v. 2012 seuran järjestämiin ja kustantamiin erityisryhmien kuljetuksiin liikuntatilaisuuksiin ja -tapahtumiin.	- sama kuin edellä	- lautakunta	-
Suunnistuskarttojen valmistuskustannusavustus - Määrärahan jako perustuu suunnistusseurojen vuonna 2012 valmistamien karttojen valmistuskustannuksiin.	- sama kuin edellä	- lautakunta	-
Tapahtuma-avustus - Määrärahalla tuetaan helsinkiläisten rekisteröityjen yhdistysten, yritysten ja yhteisöjen järjestämiä liikuntatapahtumia vuoden 2013 aikana. Vuonna	- sama kuin edellä	- Lautakunnan nimeämä työryhmä	-

2013 määrärahan suuruus oli 77.000 euroa.			
Laitosavustukset - vuokrat, pääomakulut sekä toiminnalliset alijäämät	Laitosavustuksia saivat Helsinki Stadion Oy, Helsingin Halli Oy, Jääkenttäseätiö, Vuosaaren urheilutalo Oy, Urheiluhallit Oy, Mäkelänrinteen uintikeskus Oy, Stadionsäätio, Nuorisojääkenttä Oy, Tapanilan urheilutalosaätiö, Suomalaisen yhteiskoulun osakeyhtiö, Lauttasaaren yhteiskoulujen kannatusyhdistys ry ja Suomen Urheilumuseosaätiö.	- lautakunta	-
Maksuton tilankäyttö	<p>Liikuntaviraston tilojen maksuton käyttö on merkittävää. Liikuntalautakunta päätti (25.1.2011), että avustettaville seuroille osoitetaan liikuntatilojen käytön tukea maksuttoman ja tuetun käytön muodossa automaattisesti sen jälkeen, kun järjestö on hyväksytty avustettavaksi helsinkiläiseksi liikuntajärjestöksi.</p> <p>Lisäksi lautakunta päätti liikuntatilojen käytön tuen perusteiksi maksuttoman ja tuetun käytön tilojen ja tuntien enimmäistuntihintojen osalta seuraavaa:</p> <p>Liikuntatilojen maksuton käyttö myönnetään avustettaville helsinkiläisille liikuntaseuroille sekä erityisryhmien ja eläkeläisjärjestöjen liikuntatoimintaan liikuntaviraston hallinnoimissa liikuntapaikoissa.</p> <p>Liikuntatilojen maksuton käyttö koskee seurojen säännöllistä harjoitustoimintaa sekä lasten ja nuorten ottelu- ja kilpailutoimintaa säännöllisillä kausiharjoitusvuoroilla; ulkoliikuntapaikoilla vuoden ympäri ja sisäliikuntapaikoilla aikajaksolla 1.1.-30.4.2011 ja 29.8.-31.12.2011. Yksittäisvaraukset ja aikuisten ottelu- ja kilpailutoiminta ovat maksullisia liikuntaviraston tiloissa.</p>		
Nuorisoasiainkeskus			

<p>Toiminta- ja palkkausavustusennakko-hakemus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helsinkiläiset varhaisnuoriso- ja nuorisoyhdistykset voivat hakea avustusennakkoa vuosittaiseen toimintaansa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Toiminta- ja palkkausavustusennakkoa voivat saada yhdistykset, jotka ovat edellisenä vuonna saaneet toiminta- tai palkkausavustusta. Ennakkoa voi saada enintään 50 % edellisen vuoden avustuksen määrästä. 	<ul style="list-style-type: none"> - haku aika vuosittain 15.12 mennessä - nuorten kansalaistoiminnan toimiston toimistopäällikkö. 	<ul style="list-style-type: none"> -
<p>Toiminta- ja palkkausavustushakemus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helsinkiläiset varhaisnuoriso- ja nuorisoyhdistykset voivat hakea avustusta vuosittaiseen toimintaansa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Toiminta-avustus: yleisen toiminnan tukemiseen helsinkiläisille varhaisnuoriso- tai nuorisoyhdistyksille, joiden jäsenistä vähintään 2/3 on alle 29-vuotiaita ja lisäksi <ul style="list-style-type: none"> o varhaisnuorisoyhdistyksen jäsenistä tai toimintaan aktiivisesti osallistuvista yli puolen tulee olla 7–15-vuotiaita o nuorisoyhdistyksen jäsenistä tai toimintaan aktiivisesti osallistuvista yli puolen tulee olla 16–28-vuotiaita - Jos kyseessä on yhdistys, jonka yhtenä osa-alueena on varhaisnuoriso- tai nuorisotoimintaa (esim. aikuisjärjestöjen varhaisnuoriso-osastot/jaostot), on varhaisnuoriso- tai nuorisotoiminnan osuus erotettava yhdistyksen muusta toiminnasta sekä kirjanpidossa että toimintasuunnitelmassa ja -kertomuksessa. - Vuokra-avustus: toiminta-avustuskelpoisille yhdistyksille, joilla on vuokrattuna oma toimitila ja siinä on toimintaa vähintään neljänä päivänä viikossa. Vuokra-avustuksen tarve (esim. oma työntekijä, toiminnan laajuus ja säännöllisyys) selvitetään hakemuksen vuokra-avustus -kohdassa. Hakemukseen liitetään myös oikeaksi todistettu kopio voimassa olevasta vuokrasopimuksesta (uusi hakija tai muuttunut sopimus). 	<ul style="list-style-type: none"> - haku aika vuosittain helmikuun viimeiseen päivään mennessä - lautakunta 	<ul style="list-style-type: none"> -

	<ul style="list-style-type: none"> - Palkkausavustus: nuoriso- ja varhaisnuorisojärjestöjen helsinkiläisille piirijärjestöille tai niitä vastaaville, joilla on alaisuudessaan paikallisia nuorisoyhdistyksiä, jaostoja tai järjestön luonne muutoin edellyttää organisoimista. Palkkausavustuksen saamisen edellytyksenä on järjestön toiminnan arviointi nuorisoasiainkeskuksen kanssa. 		
<p>Leiriavustukset</p> <p>Helsinkiläiset varhaisnuoriso- ja nuorisoyhdistykset, nuorisopiirijärjestöt voivat hakea leiriavustusta leirin järjestämiseen tai leirille osallistumiseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Avustusta voidaan myöntää helsinkiläisille varhaisnuoriso- ja nuorisoyhdistyksille, nuorisopiirijärjestöille ja erityisistä syistä myös muille nuorisotyötä harjoittaville yhdistyksille. Avustusta voi saada oman leirin järjestämiseen ja /tai muille kotimaisille leireille osallistumiseen ja kansainvälisen katto-, sisar tai veljesjärjestöjen leirille osallistumiseen. Hyväksyttäviä menoja ovat oman leirin osalta toimintakustannukset ja osallistuttaessa muiden leireille matka- ja osallistumiskustannukset. - Avustus myönnetään leirivuorokausien lukumäärän perusteella. Leirivuorokausi lasketaan kertomalla leirille osallistuneiden alle 29-vuotiaiden helsinkiläisten lukumäärä leirin pituudella. Avustusta ei myönnetä päiväleireille. Kun avustuksen hakija on itse leirin järjestäjä, tulee leirin pituuden olla vähintään viisi päivää saapumis- ja lähtöpäivä mukaan laskettuina ja leirille tulee osallistua vähintään viisi helsinkiläistä alle 29-vuotiasta leiriläistä. Kun avustusta haetaan leirille osallistumiseen, tulee leirin 	<ul style="list-style-type: none"> - haetaan takautuvasti jo kuluvana vuonna toteutuneille leireille ja edellisenä vuonna toteutuneille leireille aikavälillä 1.10 – 31.12. Hakemukset tulee jättää vuosittain syyskuun viimeiseen päivään mennessä - lautakunta 	<ul style="list-style-type: none"> -

	<p>pituuden olla vähintään viisi päivää. Avustusta saa käyttää vain myönnettyyn tarkoitukseen, eikä sitä saa jakaa edelleen.</p>		
<p>Leiriavustuksen ennakkohakemus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Avustusennakkoa voidaan myöntää helsinkiläisille varhaisnuoriso- ja nuorisoyhdistyksille, nuorisopiirijärjestöille ja erityisistä syistä myös muille nuorisotyötä harjoittaville yhdistyksille. Ennakkoa voi saada oman leirin järjestämiseen ja /tai muille kotimaisille leireille osallistumiseen ja kansainvälisen katto-, sisar- tai veljesjärjestöjen leirille osallistumiseen. Hyväksyttävistä menoja ovat oman leirin osalta toimintakustannukset ja osallistuttaessa muiden leireille matka- ja osallistumiskustannukset. - Ennakon saamiseen ovat oikeutettuja ne, jotka ovat saaneet leiriavustusta edellisenä vuonna. Ennakkoa voidaan myöntää myös palkkausavustukseen oikeutetuille yhdistyksille. Avustusta saa käyttää vain myönnettyyn tarkoitukseen, eikä sitä saa jakaa edelleen. 	<ul style="list-style-type: none"> - leiriavustusennakkoa myönnetään 1.1. - 30.9. järjestettäville leireille. Hakemukset tulee jättää vuosittain helmikuun viimeiseen päivään mennessä - nuorten kansalaistoiminnan toimiston toimistopäällikkö. 	<ul style="list-style-type: none"> -
<p>Projektiavustukset</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projektiavustus on kertaluonteinen nuorisotoiminnalliseksi hankkeelle myönnettävä avustus, josta löytyy toiminnan kehittämisen ja innovatiivisuuden näkökulmaa ja joka tähtää nuorten osallistamiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen. Sitä voi saada projektin, hankkeen, tapahtuman tai 	<ul style="list-style-type: none"> - Avustusta voidaan myöntää helsinkiläisille varhaisnuorisojärjestöille tai nuorisojärjestöille tai nuorten toimintaryhmille, joiden jäsenistä 2/3 on 7–28-vuotiaita helsinkiläisiä. Projektiavustusta ei myönnetä järjestön toimintasuunnitelman mukaiseen ja varsinaisen toiminnan piiriin kuuluviin hankkeisiin. Nuorten toimintaryhmällä tulee olla täysi-ikäinen yhteyshenkilö, joka vastaa avustuksen käytöstä. Yhteyshenkilön tulee täyttää yhteystietolomake, joka lähetetään allekirjoitettuna nuorten kansalaistoiminnan toimistoon. Avustusta saa käyttää vain myönnettyyn tarkoitukseen, eikä sitä saa jakaa edelleen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Projektiavustukset jaetaan kahteen suuruusluokkaan: enintään 3 000 euron projektiavustuksiin, joita voi hakea läpi vuoden ja yli 3 000 euron projektiavustuksiin, joiden hakuajat ovat: <ul style="list-style-type: none"> - tulevan vuoden projektit: joulukuun 15. päivään mennessä - kuluvan vuoden projektit: huhtikuun viimeiseen päivään mennessä ja syyskuun viimeiseen päivään mennessä. - Nuorisolautakunta päättää yli 3 000 euron 	<ul style="list-style-type: none"> -

<p>tilaisuuden toteuttamiseen tai siihen osallistumiseen.</p>		<p>projektiavustuksista ja nuorten kansalaistoiminnan toimiston toimistopäällikkö enintään 3 000 euron projektiavustuksista.</p>	
<p>Kuljetusavustus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helsingiläiset palkkausavustusta saavat järjestöt voivat hakea kuljetusavustusta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kuljetusavustusta voi saada helsinkiläinen palkkausavustusta saava järjestö <ul style="list-style-type: none"> o tavara- ja henkilökuljetuksiin käytettävien autojen vuokraamiskustannuksiin o joukkoliikenteen lipuista aiheutuviin kustannuksiin o oman auton käytöstä maksettaviin kilometrikorvauksiin - Hakemus on jätettävä aina ennen hanketta. Kuljetusavustusta ei myönnetä, mikäli tapahtumaa on tuettu muista avustusmuodoista. Avustusta saa käyttää vain myönnettyyn tarkoitukseen, eikä sitä saa jakaa edelleen. 	<ul style="list-style-type: none"> - jatkuva haku - nuorten kansalaistoiminnan toimiston toimistopäällikkö. 	<ul style="list-style-type: none"> -
<p>Talokerhoavustus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Helsingiläiset talokerhot voivat hakea avustusta nuorisotoiminnan järjestämiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Avustusta voidaan myöntää helsinkiläisille talokerhoille nuorisotoiminnan järjestämiseen. Avustusta voidaan käyttää esimerkiksi lasten- ja nuorten kerhojen materiaalihankintoihin ja tarvikkeisiin. - hakemus on lähetettävä aina ennen hanketta. Avustusta saa käyttää vain myönnettyyn tarkoitukseen, eikä sitä saa jakaa edelleen. 	<ul style="list-style-type: none"> - jatkuva haku - nuorten kansalaistoiminnan toimiston toimistopäällikkö. 	<ul style="list-style-type: none"> -
<p>Maksuton tilankäyttö</p>	<p>Nuorisoasiainkeskuksen tilojen maksuton käyttö on merkittävää. Kaikki helsinkiläiset yhdistykset voivat kokoontua ja toimia maksutta nuorisoasiainkeskuksen tiloissa, joskin nuorisokäyttö on ensisijalla. Kansalaisyhteiskuntaa tuetaan ja – luodaan mm. maksuttoman tilan käytön turvin.</p> <p>Nuorisoasiainkeskuksella on noin sadan toimipaikan verkosto ympäri kaupunkia, joista järjestöt ja ryhmät voivat anoa</p>		

	käyttövuoroja. Käyttövuoroja jaettaessa ovat etusijalla helsinkiläiset nuorisjärjestöt ja nuorten ryhmät, joille käyttövuorot ovat maksuttomia.		
Kaupunginkanslia			
Avustuksia helsinkiläisille työttömien yhdistyksille, yhteisöille ja vapaaehtoistyötä tekeville järjestöille toimintamenoihin, työttömien koulutukseen, tilavuokriin tai muihin työllisyyttä edistäviin hankekustannuksiin.	<ul style="list-style-type: none"> - Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että <ul style="list-style-type: none"> - järjestö on rekisteröitynyt ja rekisteröinnistä on kulunut vuosi, - rekisteröidyn järjestön toiminnasta ja talouden asianmukaisesta hoidosta on näyttöä vähintään vuoden ajalta, - toiminta kohdistuu helsinkiläisiin, - toiminta tukee ja täydentää kaupungin työllisyydenhoitoa, - toiminta ei ole sellaista, jota kaupunki ostaa hakijalta. 	<ul style="list-style-type: none"> - hakuaika, vuosittain marraskuun kolme ensimmäistä viikkoa - työllistämistoimikunta antaa lausunnon - Kansliapäällikö 	-
Avustuksia maahanmuuttajajärjestöille	<ul style="list-style-type: none"> - Avustusta voi hakea järjestö, jonka jäsenistä yli 50 % on maahanmuuttajataustaisia ja joiden tehtäviin kuuluu aktiivisen kansalaisuuden edistäminen. - Avustusta voi hakea koulutukseen, valmennukseen tai kehittämissprojektiin, joka vahvistaa järjestön toimintakykyä tai rakenteita ja tuo lisää osaamista järjestön työntekijöille, luottamushenkilöille ja vapaaehtoisille 	<ul style="list-style-type: none"> - Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunta antaa lausunnon - Elinkeinojohtaja 	-

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia

Vuorovaikutus asukasosallisuuden avustuskriteeristön valmistelussa 2014

Sisälllys

Johdanto.....	2
1. Lausunnot asukasosallisuuden avustuskriteereistä	2
2. Lausuntopyyntöjä edeltänyt vuorovaikutus	7
2.1. Avoin info- ja keskustelutilaisuus 14.5.2014	8
2.2. Työpajat 16.6.2014 ja 19.8.2014	9
2.3. Kysely otakantaa.fi -palvelussa.....	10
Liite 1. Yhteisöjen lausunnot asukasosallisuuden avustuskriteereistä	17
Liite 2. Otakantaa.fi -kyselyn kohteena olleet avustamisen periaatteet ja avustuskorit.....	50
Liite 3. Otakantaa.fi -kyselyssä kysytyt kysymykset	52

Johdanto

Kaupunginjohtaja asetti johtajistokäsittelyssä 19.3.2014 (§28) Asukasosallisuuden avustuskriteeristö -nimisen työryhmän. Työryhmälle annettiin toimeksianto laatia yhtenäiset ja läpinäkyvät avustuskriteerit asukasyhdistyksille ja kaupunginosaseuroille. Lisäksi työryhmän tehtäväksi annettiin laatia menettelytapa ja kriteeristö, joiden perusteella kaupungin nykyisin hallinnoimia asukastaloja voidaan luovuttaa järjestöjen ja yhteisöjen operoitaviksi. Samalla todettiin, että asukasyhdistyksiä, kaupunginosaseuroja ja asukasosallisuuteen liittyviä paikallistoimijoita tulee kuulla valmistelun yhteydessä ja niiltä tulee pyytää lausunnot esityksen valmistuttua koskien avustuskriteereitä.

Tässä vuorovaikutusraportissa kuvataan asukasosallisuuden avustuskriteereiden valmisteluprosessin aikainen vuorovaikutus yhteisöjen kanssa. Raportin ensimmäinen luku pitää sisällään koosteet paikallistoimijoiden lausunnoissaan esittämistä muutos- ja lisäsehdotuksista asukasosallisuuden avustuskriteeristöksi. Raportin toisessa luvussa kuvataan ennen lausuntopyyntöjä toteutettu vuorovaikutus ja sen aikana esiin tulleet näkökulmat. Näitä näkökulmia on otettu huomioon lausuntokierrokselle lähetetyssä esityksessä asukasosallisuuden avustuskriteereiksi.

1. Lausunnot asukasosallisuuden avustuskriteereistä

Lausuntopyyntö asukasyhdistyksille ja kaupunginosaseuroille julkaistiin 3.9.2014 kaupungin virallisissa tiedotuslehdissä Helsingin Sanomissa, Metrossa ja Hufvudstadsbladet: issa. Lisäksi lausuntopyyntö julkaistiin hel.fi -portaalissa kaupunginkanslian kuulutukset – sivustolla, erillisenä uutisena hel.fi -sivuilla sekä asukasyhteistyön sosiaalisen median kanavissa. Lausuntopyynnöstä tiedotettiin kaupunginosayhdistyksille myös Helka ry:n kanavia hyödyntäen. Asiasta tiedotettiin asukasyhteistyön sähköpostilistojen kautta kevään ja kesän aikana järjestettyihin muihin kuulemistilaisuuksiin ilmoittautuneille yhteisöille ja asukkaille.

Määräaikaan 3.10.2014 mennessä saatiin 13 lausuntoa seuraavilta yhteisöiltä: Myllypuro-Seura ry, Töölö-Seura ry, Pihlajanmäki-Seura ry, Hertsikan pumppu – osuuskunta,

Vuosaari – toimikunta, Vetoa ja Voimaa Mellunkylään -hanke, Norr om Stan rf, Luckan rf, Kumpula-Toukola Kylätilyyhdistys ry, Helsingin kaupunginosayhdistykset ry, Eteläiset kaupunginosat ry, Arabian Asukastalot ry ja Käpylä- Seura ry.

Lausunnoissa esitettiin paljon yleisiä näkökulmia ja kehittämissuhteita kohdentuen asukastoimintaan - ja taloihin sekä vedottiin yksittäisten asukastalojen säilyttämiseen kaupungin omana toimintana. Yhteisökohtaisista lausunnoista on vuorovaikutusraporttiin nostettu ne kommentit ja ehdotukset, jotka kohdistuvat suoraan asukasosallisuuden avustuskriteereihin ja avustuskorien sisältöihin. Yhteisökohtaiset lausunnot löytyvät vuorovaikutusraportin liitteestä 1.

Yhteisöjen lausunnoissa esitetyt avustuskriteereitä koskevat kommentit ja ehdotukset:

Myllypuro- Seura ry:n lausunnossa ehdotettiin, että raportoinnin (kriteeri G) tekemistä varten tulisi kehittää kaikille hakijoille soveltuva raporttipohja. Yhdistys ehdotti myös, että avustuksen tulisi kohdentua myös asukastalon toimintaan (esiintymis- ja luennointimaksuihin jne.), eikä vain vuokriin, siivoukseen ja irtaimistoon. Lausunnossa ehdotettiin myös, että avustussummissa tulee huomioida kustannuksissa tapahtuvat korotukset.

Töölö-Seura ry piti ehdotusta hyvänä sellaisenaan.

Pihlajamäki- seura ry:n lausunnossa asukasosallisuuden avustuskriteereiden periaatteiden todettiin olevan hyviä ja seura korosti tasapuolisuutta ja oikeudenmukaisuutta tuen jakamisessa siten, että tukea priorisoidaan alueille, joiden katsotaan siitä eniten hyötyvän. Avustusten jakamiseen toivottiin pitkäjänteisyyttä pidempiaikaisilla kuin vuoden avustuspäätöksillä. Avustuskorista nro 1. todettiin, että toiminnan tuen tulisi kohdistua myös muuhunkin kuin koordinointiin. Tässä yhteydessä viitattiin ”*sosiaalisen toiminnan aspektiin.*”

Hertsikan pumppu – osuuskunta piti esitystä asukasosallisuuden avustuskriteereiksi kannatettavana, hyvin harkittuna, yksinkertaisena ja selkeänä.

Osuuskunta kiinnitti huomioita kriteeriin E) ”Tavoitteena on alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta..”Osuuskunta ehdottaa, että viimeinen lause muutetaan seuraavaksi: ”Avustusten tarveharkinnassa hyödynnetään muun muassa kohdealuetta koskevia alueellisia indikaattoreita tai niiden puutessa erityisselvityksiä.” Perusteluina on

kaupungin tilastointialuejakojen osittainen puutteellisuus, esimerkiksi kaupungin vuokra-asuntokannan osalta. Jos on olemassa vain piirikohtaisia indikaattoreita, asuinalue/kaupunginosakohtaiseen paikallistamiseen on tarvittaessa käytettävä myös erityisiä selvityksiä. Alueellisten indikaattoreiden tulee olla sellaisia, että ne kohdistuvat ihmisten luontaisiin kotialueisiin, kaupungin kyliin, alueille joiden puitteissa yhteisöllisyyttä koetaan lisätä.

Vuosaari – toimikunnan lausunnossa ehdotetaan, että kriteerejä muutetaan niin, että pysäköintiyhtiöiden hallinnoimille asukastaloille tulee myös mahdollisuus anoa avustusta.

Vetoa ja Voimaa Mellunkylään -hanke pitää esitystä sellaisenaan hyvänä mutta esittävät siihen kaksi konkreettista muutosta.

Kriteeriin B loppuun ehdotetaan lisättäväksi maininta maksuttomista tilaisuuksista ja tapahtumista. Erilaiset alueelliset maksuttomat tapahtumat ja tilaisuudet ovat konkreettisia toimenpiteitä, joilla parannetaan ja lisätään asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia, yhteisöllisyyttä, alueen viihtyisyyttä ja vetovoimaa sekä elävöitetään kaupunkitilaa. Usein nämä tapahtumat lisäävät myös eri hallintokuntien yhteistyötä.

Toinen lisäys koskee avustuskoria 2, jonne ehdotetaan lisättävän maininta alueellisen tiedonkulun parantamisesta. Hankkeen mukaan yksi suurimpia ongelmia kaupunginosatoiminnassa ja myös kaupungin viestityksessä, on paikallinen tiedonkulku eli viestintä kaupunginosan asukkaille. Hankkeen toiveena on, että esityksessä tähän asiaan kiinnitettäisiin myös huomiota ja sille varattaisiin taloudellisia resursseja, jotta asukkaiden suurella työllä aikaansaama toiminta tavoittaisi alueen asukkaita.

Norr om Stan rf: n lausunnossa kiinnitetään huomio kriteerin A ja B kohtiin. Yhdistys näkee tärkeäksi että toiminnalla pyritään edistämään kaikkien väestöryhmien osallisuutta. Edistääkseen kaikkien kansalaisten tasa-arvoa, tulee huomioida eri kieliryhmien osallistumismahdollisuudet. Yhdistys näkee tiedonsaannin omalla äidinkielellä keskeisenä välineenä vähemmistöryhmien osallistumisen edistämisessä.

Kriteerin D osalta todetaan, että yhteistyö ylittää maantieteelliset ja organisatoriset rajat. E-kriteerin osalta todetaan, että erityisesti niillä alueilla, joissa kaupunki ei järjestä vastaavaa toimintaa, tulisi tukea myöntää pitkäjänteisimmin sopimuksin.

Avustuskorien 1 ja 2 osalta todetaan, että asukastilaa ei tule nähdä vain fyysisenä tilana. Asukastilaksi voidaan katsoa myös paikallisten vapaaehtoistoimijoiden kesken rakentunut yhteisöllisyys, joka ei rajoitu vain tiettyihin hallinnollisiin toimintoihin ja tiloihin. Lisäksi vielä todetaan, että ruotsinkielisessä toiminnassa maantieteelliset toiminnalliset alueet ovat laajat verrattuna vastaaviin suomenkielisiin. Aktiviteetit ja tapaamispaikat ovat levittäytyneet laajemmalle alueelle, joka korostaa myös virtuaalisten kohtaamispaikkojen tärkeyttä.

Luckan rf:n lausunnossa kuvataan yhdistyksen periaatteiden ja toimintojen sopivuus nyt esitettyihin kriteereihin A-G. Avustuskorien kohdalla ehdotetaan, että avustushakujärjestelmän monikanavaisuuden sijaan, vuosittaisia avustuksia korvattaisiin kumppanuus- ja yhteistyösopimuksilla. Yhdistys hakee nyt avustuksia kuudelta eri hallintokunnalta. Yhdistys ehdottaa kolmevuotisia kumppanuussopimuksia, joista käytäisiin vuosittaiset tavoite- ja tuloskeskustelut toiminnan jatkuvaksi arvioimiseksi. Jos esitetty malli ei ole toteutettavissa, yhdistys esittää toiveen jatkaa keskustelua toimintansa rahoittamisen kehittämistä ja koordinoimisesta.

Kumpula-Toukola Kylätilayhdistys ry toteaa, että periaatteisiin on koottu ansiokkaasti näkökulmia, joita tarkastelemalla asukastoimintaa tulisi rahoittaa. Toiveena on, ettei kohdan E, alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta, sulje ulos esimerkiksi Kumpulan Kylätilan kaltaisten virkeästi ja aktiivisesti toimivien talojen rahoitusta vain sijaintinsa vuoksi.

Avustuskorien osalta toivotaan korin kolme selkeyttämistä. Yhdistys kysyy, tuetaanko korista eri lautakuntien aiemmin tukemaa toimintaa, joka ei ole projektiluontoista vaan jatkuvaa toimintaa sekä kuinka tuetaan jatkossa suuria kaupunginosatapahtumia, joille 3.000 euron projektituki olisi liian pieni?

Helsingin kaupunginosayhdistykset ry esittää, että avustusten osalta kaupunki selkeyttää avustusten hakukriteerit tilojen, palkka- ja toimintamenojen osalta ja ilmoittaa paljonko ollaan taloudellisesti varaamassa tähän toimintaan. Lisäksi toivotaan selkeyttämistä, minkä hallintokunnan kautta avustukset haetaan.

3000 euron katto projektirahoitukseen nähtiin esteenä mahdollisten hyvien projekti-ideoiden toteuttamiselle sikäli kun kustannukset ylittävät katon.

Lausunnossa esitetään kahden miljoonan euron vuosittaista panostusta Helka ry:n esittämien tarpeiden kattamiseksi.

Eteläiset Kaupunginosayhdistykset ry toteaa avustuskriteereistä:

Kriteeri A: Keskeisen strategia-asiakirjan periaatteet tulee toistaa tässä yhteydessä tai asiakirja tulee olla liitteenä. Avustuksen kohteen tulee täyttää seitsemän ehtoa. Lopussa listaa käytetään ja-sanaa eli kohteelta edellytetään kaikkien ehtojen täyttämistä. Jos käytettäisiin tai-sanaa, osa ehdoista riittäisi. Mikään kohde tuskin täyttää kaikkia ehtoja.

Yhdistys ehdottaa myös eri ehtoja luettelevien kohtien A, B, C ja D yhdistämistä, jolloin yhdessä kohdassa lueteltaisiin kaikki toiminnalle asetetut tavoitteet. C-kohta voisi luetella vain tahoja, jotka ovat avustuskelpoisia. Lisäksi todetaan aktiivisuuden olevan vaikea kriteeri, koska se voi alkaa suosia samoja tahoja. Miten uusi taho pääsee rahoituksen piiriin, jos ei ole ollut aikaisemmin aktiivi?

Kriteeri E: Alueellinen tasapaino on myös vaikea kriteeri, jos se alkaa merkitä rahojen alueellisesti tasaista jakamista. Yhdistys ehdottaa tarveperusteisen harkinnan ja positiiviseen diskriminaation yhdistämistä ja että alueelliset indikaattorit määriteltäisiin ja kerrottaisiin etukäteen. Lausunnossa todetaan myös indikaattoreiden vaikea käytettävyys ja tulosten mittaamisen mahdollinen harhaanjohtavuus, koska aineettomat hyödyt eivät ole mitattavissa eivätkä näy tilastoissa.

F- kriteeristä todetaan, että avustusten ehtona on usein, ettei muita ole myönnetty.

Avustuskoreista todetaan että asukastalojen toimintaa tulee kaikin tavoin tukea ja varmistaa, että niitä on kaikilla alueilla.

Koria kaksi kommentoidaan toteamalla asukasyhteistyön rakenteiden olevan aika hyvin olemassa.

Koria kolme mahdollistamaa ympärivuotista rahoitushakumahdollisuutta pidetään hyvänä.

Arabian Asukastalot ry toteaa lausunnossaan, että esityksen suuntaviivat vaikuttavat soveltuvan demokraattiseen asukastoiminnan tukemiseen. Esitys tukee paikallista asukasaktiivisuutta, joka nousee kunkin kaupunginosan omista lähtökohdista ja toiminnan sisällöt vaihtelevat kaupunginosittain hyvin paljon.

Lausunnossa nostetaan esille huoli osakeyhtiömuotoisen palveluyhtiön mahdollisuuksista hakea ja saada avustuksia toimintaansa. Yhdistys esittää että palveluyhtiöiden näkökulma tulee esiin kriteereissä. Kaupungilta toivotaan myös kantaa palveluyhtiön hallinnoiman

toiminnan avoimuuteen ja kysytään voiko toiminnan avoimuus olla yksi kriteeri avustuksen saamiselle silloin, kun osa asukkaista maksaa asukastiloista vuokrissaan ja vastikkeissaan.

Lausunnossa ehdotetaan yhteisen mittariston luomista toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseen. Mittaristo toivotaan luotavan yhteistyössä asukastoimijoiden kanssa. Mittariston toivotaan auttavan kaupungin virastoja tunnistamaan paremmin asukastoiminnan hyödyt ja kehittämään entistä paremmin ja järjestelmällisesti kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Käpylä- Seura ry: lausunnossa todetaan, että A- kriteerin kohdalla tulisi erityisesti nostaa esille (työttömien) nuorten syrjäytymiseen vaikuttaminen, maahanmuuttajataustaisten asukkaiden kotoutumiseen vaikuttaminen ja yksinäisten vanhusten viihtyvyyteen vaikuttaminen. B -kriteerin kohdalla kannatetaan yhteisöllisyyden elävöittämistä. Lausunnossa viitataan kohtiin C ja D toivoen varojen keskittämistä kaupunginosayhdistyksille, joiden toiminta kattaa monipuolisesti alueen erilaiset ryhmät ja vaikuttajatahot. E- kriteerin toivotaan tarkoittavan sitä, että huolehditaan asukastilojen saamisesta kaikkiin kaupunginosiin. Kustannus – hyötyperiaatetta pidetään hyvänä. F- kriteeri tukee kohdan C ajattelua. Monipuolista ja kokonaisvaltaista toimintaa kannatetaan tuettavaksi. Asukastilojen edelleenvuokraus tulee säilyttää hyvänä varainhankintamuotona, asukastila palvelee mm. kunkin alueen asukkaita esim. perhejuhlien järjestämisaikana.

Tärkeimmäksi nähdään kohdentaa tuki asukastilojen ylläpitämiseen. Seura toteaa kaupunginosayhdistysten olevan yleensä tärkeimpänä primus motoreita alueella järjestettävissä tilaisuuksissa. Seuran mukaan olisi perusteltua viedä painopiste asukastilojen hankinnassa kaupunginosayhdistyksille.

Projektirahoituksen esitetään kohdentuvan kaupunginosa- tai asukasyhdistysten projekteihin, jossa seura näkee parhaan kustannus-hyötysuhteen.

2. Lausuntopyyntöjä edeltänyt vuorovaikutus

Ennen lausuntojen pyytämistä järjestettiin avoin keskustelu- ja infotilaisuus, kriteereitä koskeva verkkokuuleminen otakantaa.fi -palvelussa sekä kaksi fasilitoitua työpajaa. Avoimista tilaisuuksista ja kyselystä on tiedotettu hel.fi -portaalissa, Helsingin asukasyhteistyön sosiaalisen median kanavissa sekä Helka ry:n tiedotuskanavien kautta. Kutsut avoimiin tilaisuuksiin ja tiedote kyselystä on lähetetty myös kaupungin avustuksia saaneille kaupunginosayhdistyksille ja asukastaloja ylläpitäville yhteisöille.

Työpajojen ja kyselyn kautta on kartoitettu asukas- ja paikallistoimijoiden näkemyksiä ja ajatuksia työryhmän muotoilemiin alustaviin asukasosallisuuden avustuskokonaisuutta koskeviin periaatteisiin ja avustuskriteereihin. Vuorovaikutus yhteisöjen kanssa on tukenut yhteisen näkemyksen muodostamista yhtenäisistä ja läpinäkyvistä avustuskriteereistä. Prosessiin osallistuneet asukkaat ja yhteisöjen edustajat ovat pääsääntöisesti pitäneet valmistelussa olevia avustuskriteereitä kannatettavina. Lisäksi osallistujilta on saatu hyviä tarkentavia kysymyksiä ja konkreettisia ehdotuksia kriteeristön täsmentämiseksi.

2.1. Avoin info- ja keskustelutilaisuus 14.5.2014

Vuorovaikutus aloitettiin toukokuussa kaupungintalolla järjestetyllä avoimella info- ja keskustelutilaisuudella. Tilaisuuteen osallistui liki 60 kaupunginosissa ja asukastaloissa aktiivisesti toimivaa tai aiheesta muuten kiinnostunutta. Tilaisuudessa esiteltiin muun muassa asukasosallisuuden avustuskriteeristö -työryhmän toimeksiantoa, kerrottiin valmistelun etenemisestä ja käsitellyistä asiakokonaisuuksista, käytiin läpi helsinkiläinen asukastalokenttä sekä kerrottiin kaupungin nykyisistä asukastalojen ja asukastoiminnan avustuksista. Lopuksi oli mahdollisuus esittää kysymyksiä.

Kysymykset koskivat pääsääntöisesti valmistelussa olevia kriteereitä ja kaupungin ylläpitämien asukastalojen yhteisöille luovuttamiseen liittyviä asioita. Puheenvuoroissa tuotiin muun muassa esiin huolta kaupungin asukastalotoiminnan yhteisöille siirtymiseen liittyen, toivottiin valmisteluprosessin avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, kannatettiin avustettavan toiminnan arvioinnin kehittämistä, kiiteltiin kaupunkia lisääntyneistä maksuttomista tiloista sekä toivottiin avustusten hakumahdollisuuksien laajentumista myös yhtiömuotoisille ja ei-rekisteröitymättömille toimijoille. Tilaisuudessa esitettiin myös idea yhteisestä työpajasta, jossa jatketaan keskustelua valmistelussa olevista avustuskriteereistä.

2.2. Työpajat 16.6.2014 ja 19.8.2014

Kesäkuussa järjestettiin työpaja paikallis- ja osallisuustoiminnan asiantuntijoille ja kansalaisjärjestöille kohdennetulla kutsulla. Työpajaan osallistui 20 henkeä ja sen fasilitoinnissa käytettiin ulkopuolista fasilitaattoria. Työpajaan osallistuneet nostivat esille paljon asukastalotoimintaan kohdentuvia kysymyksiä: asukastalojen toiminnan ja tilojen avoimuus, asukastalojen rakentamisen ja ylläpidon eri rahoitusmahdollisuudet, asukastalojen hallintaan pysäköintiyhtiöiltä asukkaille, kuka ottaa vastuun asukastalojen toiminnasta. Lisäksi tuotiin esille huolta muutoksen nopeudesta ja siitä, mitä kaikkea kärrystä putoaa vauhdissa. Toisaalta taas nähtiin mahdollisuuksia toteamalla, että nyt on kypsä hetki kaupunkilaisten itsensä ottaa vastuu asukastalojen toiminnasta. Kaupungin rooli nähtiin hahmottuvan yhä enenevässä määrin mahdollistajana.

Muita esiin nostettuja teemoja olivat kaupunkilaisten osallistuminen yli kuntarajojen, liian vähäinen tietoa siitä, mitä tähän asti on kehitetty ja päätetty (avustusriteereiden suhteen), ajatus vapaaehtoistoiminnan arvon mittaamisen tavoista sekä kaupungin avustuksilla tukemat resurssit, jotka luovat alustan kaupunginosatoiminnalle, joka puolestaan kehittää alueellista hyvinvointia.

Elokuussa järjestettiin vielä toinen laajempi työpaja avoimella kutsulla kaupunginosayhdistyksissä ja asukastaloja ylläpitävissä yhteisöissä toimiville. Työpajaan osallistui 35 henkeä. Työpajan keskustelun teemat valittiin osallistujalähtöisesti. Pienryhmäkeskustelujen aiheiksi nousivat valmistelussa olleet kriteerit yleisesti, asukastilojen ulosvuokraamisen yhtenäiset käytännöt, asukastalotoiminnan avustukset pysäköintiyhtiöiden ylläpitämille tiloille ja toiminnalle, avustusten joustavoittamisen ja pitkäjänteisyyden kehittäminen, vapaaehtoistyöpanoksen näkyminen avustusriteereissä ja omarahoituksessa, kaupungin asukastalojen yhteisöille luovuttamisen prosessi, asukastilan saaminen alueen toimijoiden käyttöön, kulttuuri- ja tapahtuma-avustukset, vapaa kenttä ja projektirahoitus sekä kesätoiminnan organisointi.

2.3. Kysely otakantaa.fi -palvelussa

Kesäkuun alussa avattiin otakantaa.fi- palvelussa asukasosallisuuden avustamisen kriteereitä koskeva kysely, joka oli avoinna 19.6. asti. Kyselyn sisältö- ja muotoseikkoja valmisteltiin yhteistyössä Helka ry:n ja kaupunginkanslian viestinnän kanssa. Määräaikaan mennessä kyselyyn saatiin 65 vastausta. Asukastoiminnan avustamista koskevalla kyselyllä tiedusteltiin mielipiteitä siitä, kuinka Helsinki voisi kehittää asukastoiminnan avustamisen käytäntöjä ja periaatteita (liite 2). Kysely oli avoinna Otakantaa.fi -palvelussa 3.6.–16.6.2014 välisenä aikana. Kysely koostui 7 kysymyksestä (liite 3). Vastauksien lukumäärä yksittäisten kysymyksien kohdalla vaihteli. Kyselyn tulokset on esitetty kootusti tässä dokumentissa.

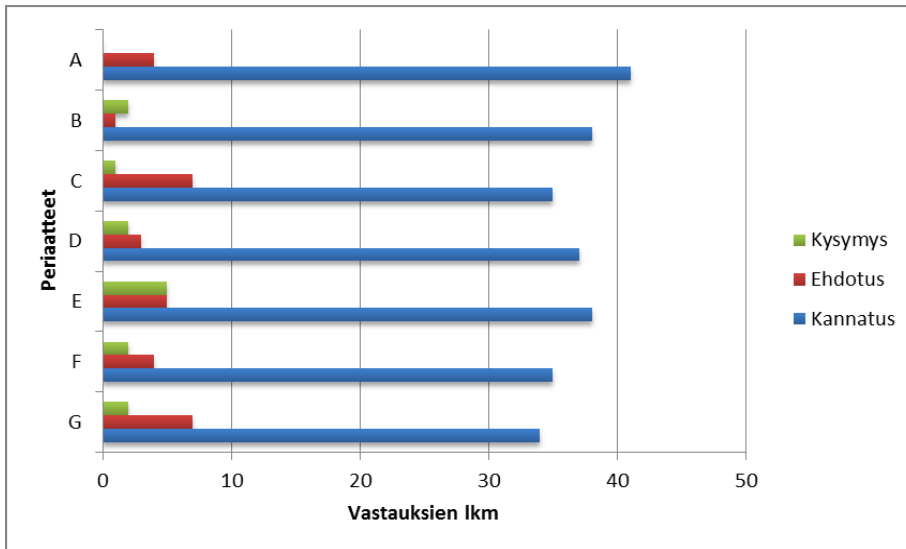
Kysymys 1. Mielipiteet asukastoiminnan ja asukastalojen avustuskriteerien periaatteista

Kyselyssä tiedusteltiin mielipiteitä asukastoiminnan ja asukastalojen avustuskriteerien yleisistä periaatteista A-G. Kyselyn tuloksena saatiin 61 vastausta. Vastaukset osoittavat, että noin puolet vastanneista olisi valmiita hyväksymään periaatteita sellaisinaan. Vastauksissa esitettiin myös muutos- tai lisäysehdotuksia sekä kysymyksiä koskien periaatteita. (Kuvio 1.) Kuvioista 1 käy ilmi, että suurin joukko vastaajista oli valmis hyväksymään periaatteen A (*Asukasosallisuuden avustuksia voitaisiin myöntää Helsingin kaupungin strategian mukaiseen ja kaupungin toimintaa täydentävään, yleishyödylliseen, avoimeen ja pääsääntöisesti maksuttomaan, innovatiiviseen ja monipuolisesti eri väestöryhmille suunnattuun toimintaan*) ja pienin joukko puolestaan periaatteen G (*Hakijalta edellytetään toiminnan tulosten ja hyötyjen näkyväksi tekemistä ja niistä raportointia*).

Eniten kysymyksiä ja ehdotuksia esitettiin periaatteiden C (*Avustusten hakijoina voisivat olla rekisteröidyt yhteisöt kuten asukas/kaupunginosayhdistykset, muut yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat, sosiaaliset yritykset, muut yritykset sikäli kun avustettava toiminta on yleishyödyllistä. Projektiavustuksia voisivat hakea myös rekisteröitymättömät toimijat kuten kaupunginosaliikkeet ja erilaiset toiminta- ja työryhmät*), E (*Tavoitteena olisi alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta. Tukea voitaisiin tarvittaessa priorisoida alueille, joissa toimintaa on ennestään vähemmän tai joiden katsotaan eniten hyötyvän*) ja G kohdalla. Kohta C nosti esiin varauksellisen suhtautumisen yritysten tukemiseen. Periaatetta G koskevat kommentit nousi esiin huoli raportointiin vaadittavan työ määrän kasvusta sekä sen toteuttamisen hankaluudesta.

Periaatetta E kommentoiduissa vastauksissa korostui aktiivisten alueiden ja vakiintuneen toiminnan tukemisen tärkeys uusien toimijoiden tukemisen rinnalla. Kysymyksiä puolestaan herätti (kohdassa E) alueiden keskinäisen vertailun toteuttaminen – mihin se perustuu ja kuka sen toteuttaa? Lisäksi kyselyn tuloksena saatiin yleisiä kommentteja, joista nousi esiin erityisesti hakuprosessin hankaluus.

Kuvio 1: Mielenpitoet luokittain periaatteista A-G (n=61)

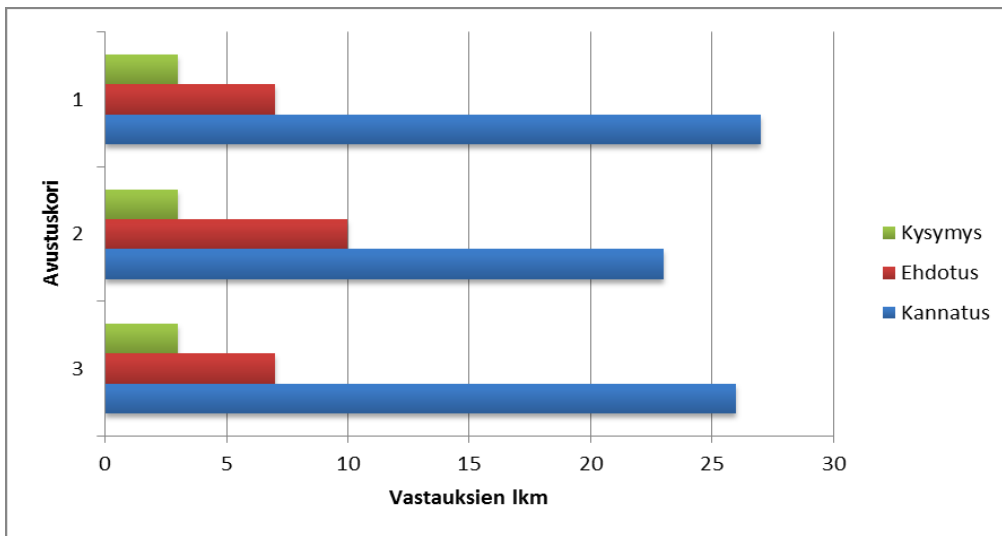

Kysymys 2. Mielenpitoet kolmesta avustuskorista

Kyselyssä tiedusteltiin mielenpitoita avustusten jakamisesta kolmeen kokonaisuuteen, ns. avustuskoriin, sekä niiden sisällöstä. Kysymykseen vastasi yhteensä 55 henkilöä. Suurin osa kysymykseen vastaajista kannatti avustuskoreja sellaisinaan. Kyselyn kautta saatiin myös paljon korjaus- ja lisäysehdoituksia koskien avustuskorien sisältöä. (Kuvio 2.) Ensimmäisen avustuskorin sisältöä kommentoivien vastaajien mukaan, kohdassa tulisi painottaa toiminnan pitkäjänteisyyttä ja sisällyttää viestintä koordinoitiin liittyvissä kustannuksissa. Toinen avustuskori sai vähiten kannatusta vastaajien kesken. Neljä vastaajista näki korin täysin tarpeettomana. Moni vastaajista ehdotti, että kohtaan tulisi lisätä ”perustoiminta” kehittämisen ja kokeilun rinnalle. Suurin osa vastaajista olisi valmis hyväksymään projektirahoituksen yhdeksi avustuskoreista (kori 3). Yhtenä ehdotuksena oli, että haut, päätökset ja prosessin eteneminen tulisi olla näkyvillä netissä. Kyselyn tuloksena saatiin myös yleisiä kommentteja koskien avustusten jakoperiaatetta. Näiden vastauksien kautta käy ilmi, että useille vastaajista oli jäänyt epäselväksi, mihin koreista kuuluu perustoiminnan,

kuten kertaluontoisten, mutta vuosittain toistuvien tapahtumien sekä asukastiloissa tapahtuvan toiminnan tukeminen.

Kuvio 2. Mielenpiteet luokittain avustuskoreista 1-3 (n=55)

Kysymys 3. Eri-ikäisten ja eri kulttuurista tulevien ihmisten osallistumista ja yhteistoimintaa tukeva asukastoiminta

Kyselyllä haettiin vastausta siihen, millainen asukastoiminta edistää eri-ikäisten ja eri kulttuureista tulevien ihmisten osallistumista ja yhteistoimintaa. Kyselyyn vastanneiden (n=61) mukaan tällainen toiminta on ennen kaikkea avointa, asukaslähtöistä, monipuolista ja maksutonta (kuvio 3).

Kuvio 3. Eri-ikäisiä ja eri kulttuureista tulevien ihmisten osallistumista ja yhteistoimintaa tukevan asukastoiminnan luonnehdinnat (n=61).

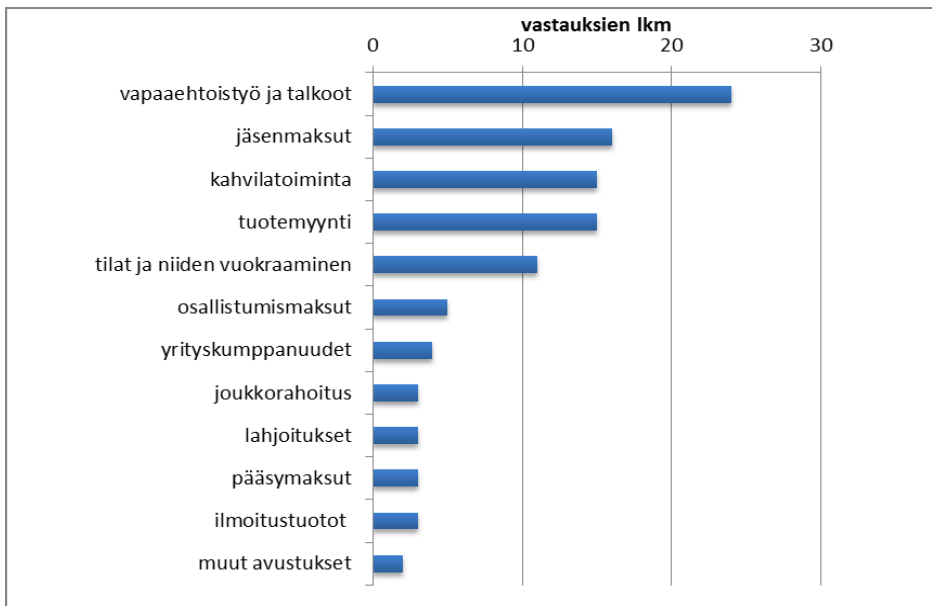

Lisäksi, 40 kysymykseen vastanneista mainitsi kommenteissaan edellytystekijöitä eri-ikäisten ja eri kulttuureista tulevien ihmisten osallistumista ja yhteistoimintaa tukevan asukastoiminnan toteutumiselle. Puolet edellytystekijöitä pohtineista mainitsi yhteisen tilan tärkeimpänä tekijä. Muita kriteereitä olivat: alueen tarpeet huomioon ottava ja yhdessä asukkaiden kanssa suunniteltu toiminta; omaehtoinen, kaupunkilaisten itsensä organisoima toiminta; alueen eri toimijoiden välinen yhteistyö; toiminnan koordinointi. Lisäksi kyselyn tuloksena saatiin kasa konkreettisia ehdotuksia osallistumista ja yhteistoimintaa tukevasta asukastoiminnasta.

Kysymys 4. Yhteisöjen toiminnan omarahoitusosuus ja muu panostus

Kyselyn neljännessä kohdassa tiedusteltiin vastaajilta sitä, mistä yhteisöjen toiminnan omarahoitusosuus ja muu panostus voisi koostua. Kysymykseen vastasi yhteensä 57 henkilöä. Kuviossa 4 on esitetty kaikki vastauksissa enemmän kuin kerran mainitut ehdotukset kannatuksen mukaan. Vastauksissa esitettiin myös muita huomioita. Näissä kommentaareissa nostettiin toistuvasti esiin se, että omarahoitusosuus tulisi olla pieni tai sitä ei tulisi vaatia ollenkaan. Moni vastaajista ehdotti, että vapaaehtoistyönpanos tulisi kirjata omarahoitusosuuteen.

Kuvio 4. Yhteisöjen toiminnan omarahoitusosuuden ja muun panostuksen koostumus eriteltynä kannatuksen mukaan (n=57)

Kysymys 5. Kaupungin tuella ylläpidetty asukastalotoiminta

Kyselyllä tiedusteltiin vastaajien mielipiteitä siitä, minkälaista kaupungin tuella ylläpidetty asukastalotoiminta tulisi olla. Kysymykseen vastasi yhteensä 57 henkilöä. Vastauksien mukaan toiminnan tulisi olla ennen kaikkea kaikille, avointa, esteetöntä, edullista ja monipuolista (kuvio 5). Lisäksi, kysymys herätti pohdintaa erityisesti asukastalotoiminnan ylläpitovastuusta ja koordinoinnista sekä tilojen käytöstä ja käyttäjäryhmistä. Koordinoinnin rooli nähtiin merkittävä menestystekijänä tiloissa, joiden toiminnassa tulisi korostua entisestään monitoimisuus, jotta toiminta tavoittaisi laajemmin alueen asukkaita ja muita toimijoita.

Kuvio 5. Kaupungin tuella ylläpidetyn asukastalotoiminnan ominaispiirteet eniten mainintoja saaneiden kuvauksien mukaan (n=57).

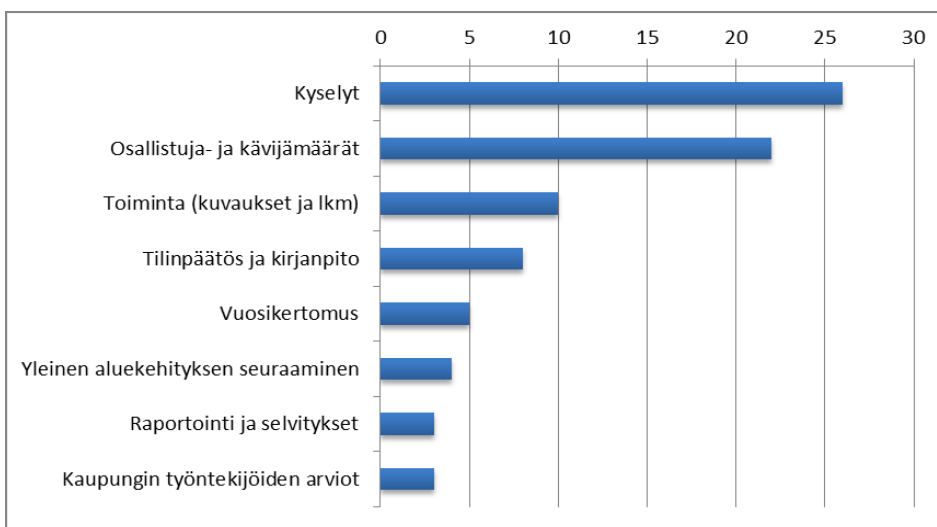
Kysymys 6. Avustetun toiminnan vaikuttavuuden seuraaminen ja mittaaminen

Kyselyn kuudennen kohdan tarkoituksena oli kartoittaa vastaajien mielipiteitä siitä, minkälaisilla mittareilla avustetun toiminnan vaikuttavuutta voitaisiin mitata ja seurata. Kysymykseen saatiin yhteensä 59 vastausta, joista 41 esitti vastauksessaan konkreettisia ehdotuksia vartenotettavista keinoista. Selvästi eniten kannatusta saivat kyselyt. Kyselyillä viitataan tässä kohtaa ennen kaikkea käyttäjäkyselyihin, mutta myös laajempiin asukaskyselyihin. (kuvio 6). Toiseksi eniten mainintoja saivat osallistuja- ja kävijämäärien seuranta. Myös selvitysten tekeminen tilaisuuksien ja

tapahtumien lukumäärästä ja luonteesta nähtiin hyvänä keinona mitata asukastoiminnan vaikuttavuutta.

11 kysymykseen vastanneista henkilöistä pohti vastauksessaan sitä, *mitä* tulisi mitata avustetun toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi. Vastaukset ovat jaettavissa neljään kokonaisuuteen: toiminnan ja sen toteutumisen arviointi suhteessa asetettuihin tavoitteisiin; asukastoiminnan vaikutus yksilön hyvinvointiin; asukastoiminnan aikaansaamat positiiviset vaikutukset alueella; asukastoiminnan aktivoiva vaikutus muuhun paikallistoimintaan. Tulokset osoittavat vastaajien pitävän tärkeänä, että toiminnan kokonaisuus ja vaikuttavuuden laaja-alaisuus otetaan huomioon. Toisaalta sen arvioiminen nähtiin samalla haastavana ja vievän resursseja liikaa itse toiminnalta.

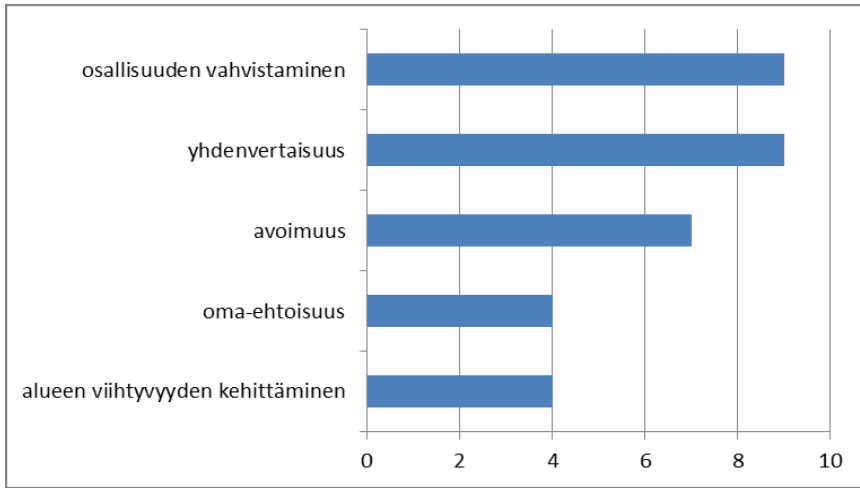
Kuvio 6. Avustetun toiminnan mittarit kannatuksen mukaan (n=41)

Kysymys 7. Tärkeimmät avustuskriteerit ohjaavat periaatteet ja muita huomioita

Kyselyn viimeisessä kohdassa tiedusteltiin vastaajien mielipidettä tärkeimmistä avustuskriteerit ohjaavista periaatteista sekä muita huomioita. Kysymykseen vastasi yhteensä 54 henkilöä, joista 28 nimesi yhden tai useamman periaatteen. Vastauksien mukaan tärkeimmät periaatteet ovat: osallisuuden vahvistaminen, yhdenvertaisuus, avoimuus, oma-ehtoisuus sekä alueen viihtyvyyden parantaminen. (Kuvio7.) 30 henkilöä ilmaisi mielipiteensä siitä, millaisia muita asioita avustuskriteereissä tulisi ottaa huomioon. Hyvin erilaisten vastauksien joukosta korostui kaksi seikkaa: toiminnan jatkuvuus (7 mainintaa) sekä yhteistyö muiden alueen toimijoiden kanssa (kolme mainintaa).

Kuvio 7. Tärkeimmät avustuskriteerit ohjaavat periaatteet (n=28)

Liite 1. Yhteisöjen lausunnot asukasosallisuuden avustuskriteereistä

Myllypuro- Seura ry

Töölö- Seura ry

Pihlajanmäki- Seura ry

Hertsikan pumppu – osuuskunta,

Vuosaari – toimikunta

Vetoa ja Voimaa Mellunkylään hanke

Norr om Stan rf

Luckan rf

Kumpula-Toukola Kylätilyhdistys ry

Helsingin kaupunginosayhdistykset ry

Eteläiset kaupunginosat ry

Arabian Asukastalot ry

Käpylä- Seura ry.

Helsingin kaupungin kirjaamo
Kaupunginkanslia
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

MYLLYPURO-SEURA RY:N LAUSUNTO ASUKASOSALLISUUDEN AVUSTUSKRITEREIKSI

Myllypuro-Seura lausuu asukastalo Myllärin osalta seuraavaa:

- Myllypuro-Seura ja asukastalossa toimivat muut myllypurolaiset järjestöt ovat jo toimineet näiden kriteereiden esittämällä tavalla kolme vuotta. Toimintaa on suunnattu maksuttomasti eri väestöryhmille alueen viihtyisyyden ja vetovoiman parantamiseksi.
- Myllypuro-Seura on toiminut ns. vastuullisena paikallisena järjestönä ja on ollut kaupungin avustuksen hakijana Myllärin toiminnan alusta saakka eli vuodesta 2012. Mutta mikään ei estä sitä, ettei jokin toinen seura jatkossa voisi toimia avustuksen hakijana.
- Myllypurolaiset järjestöt toimivat hyvässä yhteistyössä alueella. Liki 20 järjestöä toimii Myllypuro-Seuran jäsenjärjestönä.
- Raportoinnin tekemistä varten tulisi kehittää kaikille hakijoille soveltuva raporttipohja.
- Avustuksen tulisi kohdentua myös asukastalon toimintaan (esiintymis- ja luennotmaksuihin jne.), eikä vain vuokriin, siivoukseen ja irtaimistoon.
- Avustussummissa tulee huomioida esimerkiksi vuokrissa ja siivouksessa tapahtuvat korotukset. Myllärin osalta avustussumma on pysynyt kolme vuotta samana (82 000), kun vuokra- ja siivouskustannukset ovat nousseet 14,9 % vuodesta 2012 vuoteen 2014.
- Asukastalo Myllärin vuokra- ja siivouskustannukset vuosittain (Mylärin pinta-ala on 268 neliometriä):

Vuosi	Vuokra	Siivous	Yhteensä
2012	58600,57	7807,08	66407,65
2013	63563,76	9745,80	73309,56
2014	66683,88	9663,76	76347,64

Myllypuro-Seura ry.

Markku Hämäläinen
Saarikivi puheenjohtaja

Eeva
sihteeri

www.myllypuro.com

Myllypuro-Seura ry. Myllymatkantie 1 B 14, 00920 Helsinki, puhelin 0400 503
740 myllypuroseura@gmail.com

Töölö-Seura ry

**ASIA: LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN EHDOTUKSESTA KOSKIEN
”ASUKASOSALLISUUDEN AVUSTUSKRITEREITÄ.**

Töölö-Seura pitää kaupungin ehdotusta hyvänä ja hyväksyy ehdotuksen sellaisenaan.

Helsingissä 22.9.2014

**Pirkko Liljeström
Töölö-Seura ry:n hallituksen puheenjohtaja**

Helsingin kaupungin kirjaamo

Kaupunginkanslia

PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

helsinki.kirjaamo@hel.fi

ASUKASOSALLISUUDEN AVUSTUSKRITEERIT

Pihlajamäki-seura ry lausuu otsikossa mainitusta aiheesta seuraavaa:

Helsingissä on 10 sosiaali- ja terveystalosta ja Pihlajamäen lähiöasema on yksi niistä. Pihlajamäki-seura ry:n mielestä kyseisiä taloja tulisi ylläpitää myös jatkossa samalla tavalla kuin nykyisin, koska se on osoittautunut erittäin toimivaksi ja monipuoliseksi malliksi. Toiminta on aktiivista ja palvelee kaikkia alueen asukkaita. Erityisen isoon rooliin on noussut työllistämistoiminta.

Esitetyt asukasosallisuuden avustuskriteerit ovat periaatteiltaan hyviä. Pihlajamäki-seura toteaa, että tukea tulee antaa tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti ja on hyvä, että tuki priorisoidaan alueille, joiden katsotaan hyötyvän siitä eniten.

Ehdotettu toimintatapa säilyttää kuitenkin hakijoille ison vastuun. Toimintaa mahdollisesti pyörittävillä yhdistyksillä pitää olla huomattavan paljon resursseja, mikä on kyllä varsin iso haaste vapaaehtoisjärjestöille.

Ehdotuksen lähestymistapa asukastalotoiminnalle tuntuu olevan lähinnä koordinoitavuus, kun tällä hetkellä toiminta on koordinoinnin lisäksi sosiaalipainotteista. Pihlajamäen lähiöasemalla työskentelee sosiaalialan ammattilainen ja talo toimii matalan kynnyksen talona. Sisälle on helppo tulla ja ihmistä autetaan aina tarvittaessa. Työllistämistoiminta on merkittävää ja syrjäytymisvaarassa olevia asukkaita neuvotaan. Toiminta on varsin pitkälle ennalta ehkäisevää ja se tuo kaupungille säästöä, koska ongelmiin on mahdollisuus puuttua jo varhaisessa vaiheessa. Pihlajamäen ja kaupungin välisellä yhteistyöllä on pitkät perinteet ja yhteistyö on luottamuksellista. Jos Pihlajamäessä hyvin toimiva sosiaalinen yhteistyö nyt ajetaan alas, niin uuden toimintatavan luominen vie aikaa ja se maksaa.

Lähiöasema on alueen asukkaille tärkeä kokoontumispaikka, yhteinen tila, missä ihmiset voivat tavata toisiaan, koska Pihlajamäessä ei ole enää esimerkiksi kirjastoa.

Yhdistyksillä ei ole voimavaroja järjestää yhtä ammattitaitoista ja laadukasta toimintaa vapaaehtoisvoimin kuin mitä se on tällä hetkellä. Mikäli kaupunki kuitenkin päättää siirtää asukastalosten hallinnon yhdistyksille, niin Pihlajamäki-seura esittää, että toiminta hoidettaisiin yhteistyössä sosiaali- ja terveystalosta siten, että sote antaisi henkilöresurssit yhdistysten käyttöön ja alueen toimijoille siirtyisi ainoastaan vuokrasopimusten tekeminen ja siihen liittyvä hallinnointi. Näin ollen toiminta jatkuisi nykyisen kaltaisena, eikä katkoksia talosten toimintaan tulisi.

Kaupungilta toivotaan myös pitkäjänteisyyttä. Toimintaan annettavat määrärahat tulisi myöntää useammaksi vuodeksi kerrallaan, koska näin saataisiin jatkuvuutta ja varmuutta. Yhdeksi vuodeksi

kerrallaan myönnettävät avustukset aiheuttavat jatkuvaa epävarmuutta siitä, pystytäänkö toimimaan myös seuraavana vuonna, mikä stressaa sekä henkilökuntaa että talon käyttäjiä.

Pihlajamäki-seura voi tarvittaessa toimia pilottialueena, jos kaupunki päättää ja haluaa kokeilla uusia yhteisiä toimintamalleja. Ehdoton edellytys kuitenkin siis on, että kokeilu tehdään yhteistyössä kaupunginosatoimijoiden ja soten kesken.

Kriteereiden tulee olla tasapuolisia. Kaikkiaan Helsingissä on noin 40 asukastaloa, joiden toiminta on järjestetty varsin kirjavasti. Siellä on hyvin vaihtelevia ratkaisumalleja ja niiden saattaminen vertailukelpoisiksi keskenään on haastavaa, mikä on kuitenkin pystyttävä tekemään, jos yhteiset kriteerit otetaan käyttöön.

Ja jos joku ehdotettu avustuskori pitää valita, niin kori numero 1 lienee kattavin, mutta korostamme edelleen sitä, että tällöin kysymyksessä on pelkästään koordinoitua eli siitä puuttuu kokonaan sosiaalinen aspekti.

Pihlajamäessä 24.9.2014

Ulla Arte, Pihlajamäki-seura ry:n puheenjohtaja

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Asia: Lausunto asukasosallisuuden avustuskriteereistä

Viite: Kaupunginkanslian pyyntö 3.9.2014

Eitys asukasosallisuuden avustuskriteereiksi kannatettava. Se on hyvin harkittu, yksinkertainen ja selkeä.

Haluamme kiinnittää huomiota lähinnä tilastointitapoja koskevaan ongelmaan kohdassa E).

Kohta E) kuuluu seuraavasti:

”Tavoitteena on alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta. Tukea voidaan priorisoida alueille, joissa toimintaa on ennestään vähemmän tai joiden katsotaan eniten siitä hyötyvän. Avustusten tarveharkinnassa hyödynnetään muun muassa alueellisia indikaattoreita”.

Esitämme, että kohdan E) viimeinen lause muutetaan seuraavaksi:

E)...”Avustusten tarveharkinnassa hyödynnetään muun *muassa kohdealuetta koskevia alueellisia indikaattoreita tai niiden puutuessa erityisselvityksiä.*”

Perustelu:

Alueellisten indikaattoreiden tulee olla sellaisia, että ne kohdistuvat ihmisten luontaisiin kotialueisiin, kaupungin kyliin, alueille joiden puitteissa yhteisöllisyyttä koetaan lisätä.

Aivan uudet alueet ovat aluksi haavoittuvia, vaikka niissä toisaalta on myös dynamiikkaa, joka motivoi asukkaita samassa ”uuden alueen tilanteessa” tutustumaan toisiinsa.

Vakiintuneilla alueilla taas alueen haavoittuvuuteen vaikuttavia seikkoja ovat alueen väestön vaihtuvuutta lisäävä vuokra-asuntojen osuus asuntokannassa ja erityisesti kaupungin vuokra-asuntojen ja muun asukkaiden tulotaso rajoittavan ja sosiaalista haavoittuvuutta asukasvalinnoissa korostavan asuntokannan suhteellinen määrä asuntokannassa.

Tarveperustaisen harkinnan suhteen kaupungin tilastointialuejaot ovat jonkin verran puutteellisia, esimerkiksi kaupungin vuokra-asuntokannan osalta. Jos on olemassa vain piirikohtaisia indikaattoreita, asuinalue/kaupunginosakohtaiseen paikallistamiseen on siksi tarvittaessa käytettävä myös erityisiä selvityksiä.

Esimerkki:

Herttoniemen piirin koko on suuruudeltaan samaa luokkaa kuin Helsingin niemi Ruoholahdesta ja Katajanokalta Pohjois-Hesperiankadulle, piirissä on lähes 30.000 asukasta ja viisi erilaista kaupunginosaa (vanha Länsi-Herttoniemi, Roihuvuori, Tammissalo, Herttoniemenranta, Kivinokan erityisalue ja näiden lisäksi Herttoniemen teollisuus/yritysalue). Asuntokannan koostumus ja sen pohjalta sosiaalinen haavoittuvuus vaihtelee suuresti Herttoniemen piirin kaupunginosissa. Viereinen Kulosaaren piiri taas on kooltaan vain Länsi-Herttoniemen suuruusluokkaa ja siellä on alle 4000 asukasta.

Helsingissä 24.9.2014

Hertsikan Pumppu -osuuskunta

Eeva Kuuluvainen Hallituksen
jäsen

Jari Tienvieri Hallituksen
jäsen

(Alkuperäiset kahden hallituksen jäsenen allekirjoitukset hallituksen kokouksen pöytäkirjan 24.9.2014 liitteenä olevassa tulostetussa kappaleessa)

HELSINGIN KAUPUNKI

LAUSUNTO ASUKASOSALLISUUDEN AVUSTUSKRITEEREISTÄ

VUOSAARI-TOIMIKUNTA

Vuosaaren lähiöasema säilytettävä

Sosiaali- ja terveysviraston ylläpitämä Vuosaaren lähiöasema vanhalla ostarilla on palvellut asukkaita vuodesta 1997. Paikka on vuosien varrella tullut kävijöilleen erittäin tärkeäksi mm. siitä syystä, että lähellä ei juuri muita palveluja tai kohtaamispaikkoja ole. Vuosaaren uudisrakentamisen myötä palvelut ovat siirtyneet Vuosaaren keskustaan, noin kahden kilometrin päähän. Jäljelle on jäänyt ruokakauppa, R-kioski, pizzeria ja kaksi baaria, kampaamo ja hammaslääkäri.

Vuosaaren lähiöasema on hyvin pieni (85 m²), Keski-Vuosaaren asukkaiden ”yhteinen olohuone”. Tilaan kuuluu sohvanurkkaus, pöytäryhmä ja kolme asukkaiden käytössä olevaa tietokonetta + tulostin. Lähiöasemalla toimii omakustannushintainen asukaskahvila, kierrätyspiste; myös kopiokone on asukkaiden käytössä. Asukastilan ”näyteikkunoihin” voi tuoda kuukauden ajaksi taidetta esille. Lauantaisin lähiöaseman edustalla on jo vuosien ajan toiminut asukaskirppis. Suurin osa lähiöaseman toiminnoista on kaikille avointa ja maksutonta.

Lähiöasemalla työskentelee yhdyskuntatyöntekijän lisäksi kaksi palkkatuetussa työsuhteessa olevaa henkilöä; toinen tietokonetukena; toinen ohjaajana, joka vastaa asukastilan arkisista rutiineista ja asiakaspalvelusta aukioloaikoina. Yhdyskuntatyöntekijä toimii näiden työllistettyjen lähiesimiehenä. Toiminnan tavoitteena on muun muassa syrjäytyminen ehkäisy, yksinäisyyden vähentäminen sekä asukkaiden toimintakyvyn ylläpitäminen.

Päivisin aukioloaikoina (ma 12 – 14; ti – pe 10 -14) asukastilaa käyttää alueen ns. ”päiväväestö”: eläkeläiset, työttömät, jne. Asukkaat käyvät lähiöasemalla kahvilla, lukemassa päivän lehden, kierrätyspisteessä, rupattelemassa henkilökunnan kanssa, tapaamassa yhdyskuntatyöntekijää, käyttämässä tietokoneita, jne.

”Matalan kynnyksen” paikkana Vuosaaren lähiöasemalla käy paljon alueen pitkäaikaistyöttömiä, mielenterveys – ja päihdeongelmaisia. Maanantaiaamuisin on lähiöasemalla jo noin viidentoista vuoden ajan tarjottu aamupala alueen vähäosaisille. Tilaisuutta kutsutaan ns. ”Pylvässaliaamiaisiksi”. Aamiaisella käy keskimäärin noin 25 lähialueen asukasta. Vuosaaren toimipisteen sosiaaliohjaaja käy aamiaisella viikoittain, seurakunnan diakoni harvemmin. Apua on saatavilla esimerkiksi toimeentuloon liittyvissä kysymyksissä.

Iltaisin ja viikonloppuisin lähiöasemalla kokoontuu erilaisia, lähinnä alueen vapaaehtoisten vetämiä ryhmiä: taideryhmiä, käden taito - ryhmä, naisten lukupiiri, jne. Myös AA sekä Niemikotisäätiön ryhmä mielenterveyskuntoutujille kokoontuvat lähiöasemalla.

Yleishyödyllistä ja alueellista toimintaa tukevat ryhmät voivat maksutta käyttää lähiöasemaa mm. kokous- ja harrastetilana.

Suuresta koostaan huolimatta ei Vuosaassa muita, säännöllisesti auki olevia asukkaiden maksuttomia tiloja ole. Myös sosiaaliviraston aluetyötä tekevien henkilöstöresursseja on Vuosaassa viime vuosina karsittu: jäljellä on enää ainoastaan Vuosaaren lähiöaseman yhdyskuntatyöntekijä.

Kustannuksiltaan pienen ja hyvin toimivan asukastilan toimintakonseptin muuttaminen olisi tässä tilanteessa lyhytnäköistä kaupungin muutenkin keskittäessä sosiaali- ja terveystalvelujaan.

Kävijöitä lähiöasemalla on noin 200 viikossa.

On kohtuutonta, että lähes 40 000 asukkaan kaupunginosa jäisi ilman kaupungin omaa toimintaa, mikäli Pohjois-Vuosaaren lähiöasema lakkautetaan.

Pysäköintiyhtiöiden hallinnoimille asukastaloille mahdollisuus anoa avustusta

Etelä-Vuosaassa on neljä asukastaloa: Saseka-, Gabro-, Vietto- ja Parkkitalo. Nämä talot ovat erikokoisia ja myös toiminnoiltaan erilaisia. Samoin käyttöaste vaihtelee. Gabro-talossa toimii mm. kivikerho, erilaisia musiikkiryhmiä ja Vuosaari-Seura. Vietto-talosta suurin asukastila on vuokrattu sosiaali- ja terveystalostolle perhepäivätoimintaan, nikkaripaja ja kudontapiste toimivat asukkaiden vetäminä. Parkki-talossa toimii mm. nuorten mopokerho, VPK ja rytmimusiikkikoulutusta. Saseka-talo on kooltaan näistä suurin ja myöskin huolto- ja käyttökustannuksiltaan kallein. Tällä hetkellä siellä toimii koululaisten musiikkipainotteinen iltapäivätoiminta, musiikkikoulun opetusta, Latinos-tanssikursseja, senioreiden päivätanssit, hierontaa, puheterapiaa ja Saseka-Housebänd. Talossa on myös Vuosaaren musiikkikoulun toimisto. Yläkerran keittiössä häärää Lounasyrittäjä Make ja asuntoja on vuokrattu ulos kolme.

Saseka on suosittu taloyhtiöiden hallitusten kokouspaikka ja samoin tiloja vuokrataan erilaisiin juhlatilaisuuksiin.

Näiden pysäköintiyhtiöiden hallinnoimien asukastalojen toiminnan kehittämisen este on usein taloudellinen. Pelkät seinät eivät usein riitä asukasaktiivienkaan toimintaan. Kunkin pysäköintiyhtiön omistavat lähialueen taloyhtiöt ja näissä taloyhtiöissä asuvat saavat käyttää oman asukastalonsa tiloja joko ilmaiseksi tai kohtuullisella hinnalla. Sen sijaan muilta yksityisiltä sekä alueen järjestöiltä, yhteisöiltä ja asukasaktiiveilta perittävät korkeat vuokrat ovat usein käytön este.

Vuosaaritoimikunta esittää, että kaupunki selvittää, miten näitä yksityisiä asukastaloja voisi hyödyntää kaupungin omassa alueellisessa lähiötyössä sekä kaupungin tukemassa asukastoiminnassa.

Varsinkin Saseka-talon kohdalla tämän ulosvuokraamisen ymmärtää siltä pohjalta, että suuren talon ylläpitokustannukset ovat melkoiset. Saseka-talo on myös suojeltu ja jo siksikin hyvää huoltoa vaativa. Olisikin tärkeää, että kaupunki muuttaisi avustuskriteerejään siten, että nämäkin asukastalot voisivat hakea kaupunginavustusta. Tämä edesauttaisi osaltaan asukasosallisuuden lisäämistä ko. kiinteistöissä.

Helsingissä 2.10.2014

Vuosaari-toimikunta

Liisa Winberg, pj.

LAUSUNTO ASUKASOSALLISUUDEN AVUSTUSKRITEREISTA

Esitys asukasosallisuuden avustuskriteereistä on sellaisenaan hyvä, mutta mielestämme muutamaan tekstin kohtaan toivomme täydennyksiä. Ne ovat merkitty punaisella alla olevassa esityksessä asukasosallisuuden avustuskriteereiksi.

Minkä takia sitten nämä lisäykset?

Erilaiset alueelliset maksuttomat tapahtumat ja tilaisuudet ovat konkreettisia toimenpiteitä, joilla parannetaan ja lisätään asukkaiden osallistumisvaikutusmahdollisuuksia, yhteisöllisyyttä, alueen viihtyisyyttä ja vetovoimaa sekä elävöitetään kaupunkitilaa. Usein nämä tapahtumat lisäävät myös eri hallintokuntien yhteistyötä.

Yksi suurimpia ongelmia kaupunginosatoiminnassa ja myös kaupungin viestityksessä on paikallinen tiedonkulku eli viestintä kaupunginosan asukkaille. Toivomme, että tähän asiaan kiinnitettäisiin esityksessä myös huomiota ja sille varattaisiin taloudellisia resursseja. Olisi harmittavaa ja turhauttavaa, jos asukkaiden suurella työllä aikaansaama toiminta ei tavoita alueen asukkaita.

ESITYKSEMME ASUKASOSALLISUUDEN AVUSTUSKRITEREISTÄ

- A) Asukasosallisuuden avustuksia myönnetään Helsingin kaupungin strategian mukaiseen ja kaupungin toimintaa täydentävään, yleishyödylliseen, avoimeen ja pääsääntöisesti maksuttomaan, innovatiiviseen ja monipuolisesti eri väestöryhmille suunnattuun toimintaan.
- B) Avustettavan toiminnan tavoitteena tulee olla asukkaiden osallistumisvaikutusmahdollisuuksien, yhteisöllisyyden, alueen viihtyisyyden ja vetovoiman parantaminen sekä kaupunkitilan elävöittäminen, **muun muassa maksuttomien tapahtumien ja tilaisuuksien avulla.**
- C) Avustusten hakijoina voivat olla rekisteröidyt yhteisöt kuten asukas/kaupunginosayhdistykset, muut yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat, sosiaaliset yritykset, muut yritykset sikäli kun avustettava toiminta on yleishyödyllistä ja kohdistuu Helsingin kaupungin asukkaisiin. Projektiavustuksia voivat hakea myös rekisteröitymättömät toimijat kuten kaupunginosaliikkeet ja erilaiset toiminta- ja työryhmät.
- D) Toiminnan tulee edistää yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa. Aktiivisuus tulee huomioida resurssien jakamisessa.
- E) Tavoitteena on alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta. Tukea voidaan priorisoida alueille, joissa toimintaa on ennestään vähemmän tai joiden katsotaan siitä eniten hyötyvän. Avustusten tarveharkinnassa hyödynnetään muun muassa alueellisia indikaattoreita.
- F) Hakijalla tulee olla toimintaa varten muitakin resursseja, jotka voivat koostua vapaaehtoistyöstä, varainhankinnasta, jäsenmaksuista, tiloista tai niiden edelleen vuokraamisesta saaduista tuloista sekä muista avustuksista.
- G) Hakijalta edellytetään toiminnan tulosten ja hyötyjen näkyväksi tekemistä ja niistä raportointia.

Avustuskorit

Kori 1. Asukastalojen ylläpitämiseen kohdennettu yleisavustus:

Kaupungin tuella ylläpidettävien asukastilojen tulee olla pääsääntöisesti helsinkiläisten avoimesti ja maksutta käytettävissä ja niitä on pyrittävä käyttämään monipuolisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Avustus kohdentuu:

- Tilatukeen: vuokrat ja muu ylläpito kuten nettiyhteydet, siivous ja irtaimisto.

- Koordinointiin: asukastilassa ja alueella tapahtuvan asukastoiminnan koordinaation ja käyttövuorohallinnan hoidosta aiheutuviin henkilöstökuluihin.

Kori 2. Asukasosallisuutta parantavat rakenteet ja menetelmät:

Avustettavan toiminnan tulee edistää asukkaiden ja kaupungin valista yhteistyötä ja asukkaiden osallisuutta suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä tarjota vaikuttamismahdollisuuksia oman lähiympäristönsä elävöittämiseksi ja viihtyvyyden parantamiseksi. Avustus voi kohdentua muun muassa:

- Alueellisten yhteistyö- ja vaikuttamisrakenteiden koordinointiin ja kehittämiseen
- **Alueellisen tiedonkulun parantamiseen**
- Alueellista osallistumista ja vaikuttamista parantavien menetelmien ja mallien kehittämiseen ja kokeiluun.

Kori 3. Projektirahoitus:

Projektirahoituksella voidaan tukea ensimmäisen ja toisen korin mukaisia uusia, alkavia hankkeita ja toimintaa tai kertaluonteisia lyhyen aikavälin projekteja.

Projektirahoituksella on mahdollisuus tukea myös rekisteröitymättömiä toimijoita ja yhteenliittymiä. Avustuksia voi hakea ympäri vuoden. Tämä mahdollistaa reagoinnin myös uusiin, kesken avustuskautta syntyviin kehittämissideoihin. Myönnettävät projektiavustukset ovat enintään 3000 euroa.

Helsingissä 26.9.2014

Kunnioittaen,

Vetoa ja Voimaa Mellunkylään -hankkeen asukastoimijoiden puolesta,

Risto Rautiainen
Kontula-Seura ry

Marjut
Klinga Mellunmäki-
Seura ry

Helka Nurmi-Niemi
Kurkimäki-Seura ry

Larri Helminen
KontuKeskus ry

HELSINGIN KAUPINGIN KIRJAAMO
HELSINGFORS STADS
REGISTRATORSKONTOR SaapunutJnkommit

02. 10. 2014

Dnr/Dnr **#fA. K013-0jj'r)ytJ**
Tehts luokka **40.0.-10**
Uppg Iftsklass

UTLÅTANDE OM FÖRSLAG GÄLLANDE UNDERSTÖDSKRITERIER FÖR MEDBORGARDELAKTIGHET

På begäran av arbetsgruppen för organisationsövervakning som leds av Johanna Seppälä kommenterar Norr om Stan rf arbetsgruppens förslag gällande understödskriterier för medborgardeltagande (förslaget framlagt på <http://www.hel.fi/static/helsinki/osallisuus/understod.pdf>). Vi vill framföra följande synpunkter som generellt gäller den svenska verksamheten och i synnerhet den verksamhet som bedrivs av Norr om Stan rf:

Norra Helsingfors är en svensk glesbygd, ett geografiskt rätt stort område där den svenska befolkningen är utspridd utan något naturligt centrum. I norra och nordöstra Helsingfors bor ca 5 000 svenskspråkiga personer uppdelade på drygt 3 500 hushåll. De flesta barnen i de lokala svenska daghemmen och skolorna kommer från tvåspråkiga hem. I området finns ingen kommunal instans som dagligen arbetar på svenska med anställd svenskspråkig personal frånsett daghem och skolor. Däremot finns det två svenska föreningshus, Berghyddan i Gammelstaden som upprätthålls av Gammelstadens ungdomsförening rf, och Solhem i Malm, som upprätthålls av Malm svenska ungdomsförening rf.

Den starkaste svenska aktören i norra Helsingfors är Norr om Stan rf som är en samarbetsorganisation för de svenska föreningarna i området med 13 medlemsföreningar och anställd personal. Norr om Stans centrala uppgift är i korthet att främja svenskspråkig fritidsverksamhet. Detta gör vi bl.a. genom att ge ut infotidningen "Det händer norr om stan" med tre nummer per år, upprätthålla webbplatsen nos.fi, ge ut ett elektroniskt nyhetsbrev med aktuell verksamhet, arrangera eftermiddagsklubbar och lovverksamhet för skolelever, ordna familjekurser och ungdomsverksamhet, erbjuda IT-undervisning för seniorer, arrangera evenemang, m.m. Dessutom strävar vi efter att upprätthålla ett så täckande kontaktnätverk som möjligt mellan övriga aktörer i samma område. Vi har för tillfället ett välfungerande samarbete med både Helsingfors och Vanda städer samt med många organisationer och föreningar. Norr om Stan upprätthåller också lagstadgad eftermiddagsverksamhet för barn i åk 1-2, Solhems eftis.

Punkt A) och B):

Utöver att öka alla medborgares delaktighet, bör särskild vikt fästas vid att öka möjligheterna för specialgrupper att ta del av den verksamhet som de facto finns, eller bygga upp motsvarande verksamhet så att den är lättillgänglig och attraktiv för dessa grupper. För att främja jämställdhet mellan alla medborgare är det således viktigt att ta olika språkgrupper i beaktande, och i mån av möjlighet se till att utbudet av t.ex. fritidsverksamhet och lovtida vårdmöjligheter för barn inte är väsentligt sämre än för majoritetsbefolkningen. För att främja minoritetsgruppernas deltagande i olika aktiviteter är det av stor vikt att informera dem om aktiviteterna på det egna modersmålet via lättillgängliga kanaler.

D):

Vi vill lyfta fram att samarbetet utöver geografiskt eller ideellt närstående organisationer även gärna kan inkludera samarbete över stadsgränserna då detta faller sig naturligt, samt samarbete med stadens olika verk, inte minst kulturhusen som utgör naturliga centra för lokal medborgaraktivitet.

E):

Särskilt på sådana områden där staden inte ordnar motsvarande verksamhet för sina invånare, bör långvariga och etablerade aktörer kunna stödjas, helst med långvariga överenskommelser.

Som en allmän kommentar önskar vi också starkt föra fram att det tar tid att bygga nätverk och skapa förtroende och synlighet. Långsiktigt arbete för att upprätthålla samarbetsnätverk och aktiviteter samt fysiska eller virtuella mötesplatser bör kunna stödjas med längre framförhållning än olika projekt.

Understödkorg 1 & 2:

Ett invånarhus bör inte begränsas till att endast gälla ett fysiskt utrymme med väggar och tak. Ett invånarhus kan också vara en gemenskap som bygger på långsiktig och regelbunden kontakt, en kombination av den kontinuitet som anställd personal kan ge samt frivilliga insatser av lokala aktiva. Dessutom främjar anställd personal invånaraktivitet och delaktighet genom att ge de lokala frivilliga möjlighet att koncentrera sig på den delhelhet som ligger deras hjärta närmast, inte minst genom att avlasta dem tunga administrativa sysslor. En dylik funktion kan i högsta grad anses vara ett invånarhus, även om det inte är fysiskt bundet till ett visst ställe.

Inom den svenska verksamheten är de geografiska verksamhetsområdena för all invånaraktivitet och fritid med nödvång betydligt större än motsvarande finska. Vill man delta i aktiviteter på svenska måste man vara beredd att räkna med längre resetid till och från. Särskilt då aktiviteter och träffpunkter är utspridda över ett stort område blir det mycket viktigt med virtuella mötesplatser. För speciellt äldre har dessutom en fysisk tidning betydelse genom den identitetsstärkande sammanhållning och kontinuitet som regelbunden information om möjligheter till och rapporter från olika fritidsaktiviteter ger.

Med vänlig hälsning,

NORR OM STAN RF

Katja Salojärvi

Verksamhetsledare

Tfn: 050-432 88 88

E-post: katja.salojarvi@nos.fi

Luckan rf.

Helsingfors 3.10 2014

FO-nummer:1637159-4

Jessica Lerche

verksamhetsledare

Till: Helsingfors stad

Registratorkontoret

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Johanna Seppälä

Enheten för delaktighet och rådgivning

RE: UTLÅTANDE OM KRITERIER FÖR UNDERSTÖD TILL MEDBORGARDELAKTIGHET

LUCKAN har tagit del av Helsingfors stads förslag till understödsriterier för medborgardelaktighet och efter en diskussion med ledningen för enheten för delaktighet och rådgivning den 29.9 2014 konstaterar vi följande:

Överlag passar den verksamhet Luckan bedriver väl överens med de uppställda understödsriterierna.

Luckan verkar som ett gräns- och sektoröverskridande finlandssvenskt medborgarkontor med betjäning i centrala Helsingfors och på webben.

Information ges om utbildning, kultur, fritid och integration. Verksamheten har under årens lopp utvecklats från en biljettförsäljningslucka till ett mångsidigt informationscenter med projekt för både, barn, ungdomar och invandrare. Luckans personal erbjuder därtill skräddarsydd rådgivning och

vägledning för ungdomar och invandrare. Luckan är en samlingspunkt för föreningar och organisationer som arrangerar avgiftsfria aktiviteter, för organisationer och föreningar inriktade på utsatta grupper i samhället med särskilda behov.

De svensk- och tvåspråkiga invånarna i huvudstaden är få i förhållande till hela befolkningen vilket innebär, att volymerna för specialgrupperna och deras behov också är små. För den som erbjuder service omfattar det naturliga kundperspektivet därför ofta hela huvudstadsregionen. Det svenska språket och kulturen utgör fokus för vårt identitetsförstärkande arbete samt för intressebevakningen. Utgångspunkten för våra besökare är tillgången till svensk service och språkliga rättigheter för individen, inte service inom geografiska stads- eller stadsdelsgränser. Därtill är Luckans verksamhet tillgänglig också i Helsingfors stads bibliotek, daghem, skolor och kulturhus. Luckans infodisk i Forums köpcentrum betjänar årligen hela 70 000 besökare på svenska, finska och engelska och därtill över 500 000 virtuella besökare på tre språk. Luckan betjänar och välkomnar alla oavsett språk och kultur.

De av Helsingfors stad föreslagna kriterierna (A-F)

A) Luckan är en allmännyttig, avgiftsfri, innovativ och mångsidigt på

olika befolkningsgrupper inriktad, aktör. Den fysiska Luckan i Forum är öppen

alla veckodagar, våra webbtjänster fungerar dygnet runt.

B) Luckan informerar, koordinerar och erbjuder handledning, våra

svenskspråkiga tillställningar och evenemang är uppskattade och vår tröskel

låg. 70 000 besökare förra året visar att Luckan uppfattas vara ett

vardagsrum i centrala Helsingfors och att vi bidrar till att göra stadsrummet mer levande. Också vår senaste satsning på barnkultur "Lilla Luckan" i intilliggande utrymmen i Kampens köpcentrum har snabbt funnit en engagerad målgrupp. Luckans integrationsverksamhet har kontinuerligt hjälpt invånare att komma in i och bli delaktiga i samhället.

C) Luckan har fungerat i över 20 år och är en registrerad förening med en personalstyrka på 13 personer.

D) Luckan verksamhet baserar sig på ett brett samarbete med i stort sett hela det finlandssvenska kulturfältet, med daghem och skolor, ungdomscentralen och med stora och små aktörer inom den svenska tredje sektorn.

E) Luckan har satsat särskilt på barn, unga och invandrare eftersom det

funnits ett behov men knappt med utbud av svensk verksamhet för dessa

grupper. Vad gäller den geografiska spridningen finns regelbunden verksamhet runt om i Helsingfors i skolor och kulturhus.

F) Luckan får offentliga och privata understöd till ett värde om 1,3 M euro år

2014, finansiärer är såväl EU, nordiska fonder, Ray, UKM som Helsingfors stad, Esbo, Vanda och Grankulla samt olika stiftelser så som Konstsfundet, Svenska kulturfonden med flera. Bidragen från Helsingfors stad utbetalas från sju olika enheter för olika slags verksamhet.

G) Årliga rapporter sammanställs om verksamheten och om projekten för finansiärerna.

Förslaget om understödsåtgärder:

Allmänt

Den finansiering Luckan erhållit från Helsingfors stad utgör endast 5 % av

föreningens årliga budget eller drygt 60 000 € år 2013, denna finansiering kommer som ovan nämnts från sju olika förvaltningar. Finansieringen som söks varje år är arbetsdryg och bidrar till att den personal som arbetar vid projekten inte kan ges anställningstrygghet. Luckans verksamhet ersätter inte sådan verksamhet som produceras av staden, utan fungerar kompletterande. Så som Annika Forsanders utredning "Luckanin rooli ja rahoitus Helsingin kaupungin organisaatiossa" från år 2013 visar, skulle det för föreningens del underlätta verksamheten ifall någon form av kompanjonskap med Helsingfors stad kunde byggas upp. Luckan ställer sitt hopp till stadens nygrundade projekt för medborgardeltagande och till att den fortsatta finansieringen kunde vara samlad och ha ett mer långsiktigt perspektiv. Stödformen om ettåriga föreningsbidrag borde ersättas av kompanjon- eller samarbetsavtal med Helsingfors stad.

De externa bidrag som Luckan erhåller via EU, statliga och privata bidrag kanaliseras till Helsingfors via hyror, personalkostnader och avgifter. Luckans hyreskostnader som staden inte idag deltar i uppgår till ca 235 000,- €. Luckans verksamhet kommer främst Helsingfors invånare till nytta.

Luckan önskar föreslå ett treårigt (3 år) kompanjonavtal med staden med motiveringen att föreningen arbetar gränsöverskridande och tvärsektoriellt. Därtill omfattar verksamheten många olika mål- och intressegrupper inom Helsingfors stad. Föreningen skulle önska att bli kallad till årliga mål- och resultatförhandlingar som utvärderar verksamhetens resultat. Ifall detta inte visar sig genomförbart önskar föreningen Luckan att få fortsätta diskussionerna om utvecklande och koordinerande av sin finansiering.

Högaktningsfullt,

Jessica Lerche

verksamhetsledare

Föreningen Luckan rf.

050-3733925

Jessica.lerche@luckan.fi

Simonsgatan 8

00100 HELSINGFORS

Kumpula-Toukola Kylätilyhdistys ry

3.10.2014

Intiankatu 31

00560 Helsinki

kylatila@kolumbus.fi

Lausunto asukasosallisuuden avustuskriteereistä

1. Asukastoiminnan avustamisen periaatteet

Periaatteisiin on koottu ansiokkaasti näkökulmia, joita tarkastelemalla arviomme mukaan asukastoimintaa tulisi rahoittaa. Toivomme, ettei kohdan E alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta sulje ulos esimerkiksi Kumpulan Kylätilan kaltaisten virkeästi ja aktiivisesti toimivien talojen rahoitusta vain sijaintinsa vuoksi.

2. Avustuskorit

Kori 3 – projektirahoitus. Tämä kaippaa mielestämme hieman selkiyttämistä. Tuetaanko korista 3 eri lautakuntien aiemmin tukemaa toimintaa, joka ei ole projektiluontoista vaan jatkuvaa toimintaa? (Esimerkkinä vaikka varhaiskasvatyslautakunta – alle kouluikäisten kerhojen tukeminen.) Jääkö lautakuntien tuki tässä mallissa kokonaan pois? Kuinka tuetaan jatkossa suuria kaupunginosatapahtumia, kuten Kumpulan Kyläjuhlat, jolle 3.000 euron projektituki olisi auttamattomasti liian pieni?

Mikäli kori 1 – ylläpitämiseen kohdennettu yleisavustus todella kattaa asukastalon vuokran ja muun ylläpidon (sisältäen netin, puhelimen, siivouksen, irtaimiston, kirjanpidon ym. hallinnointikulut) sekä henkilöstökulut, jää yhdistyksen jäsenmaksut, kahvila- ym. tapahtumatuotot eli oma varainhankinta käytettäväksi toimintaan. Näin kori 3 toimisi selkeästi projektirahoituskorina, tästä lienee kysymys?

Kumpula-Toukola Kylätilyhdistys ry:n puolesta

Sari Vätänen

Toiminnanjohtaja

KAUPUNGINHALLITUKSELLE JA ASUKASOSALLISUUDEN AVUSTUSKRITEERIT-TYORYHMALLE

HELSINGIN KAUPUNGINOSAYHDISTYKSET RY HELKAN KANNANOTTO ASUKASTOIMINNAN TUKEMISEEN HELSINGISSÄ

Helka ry esittää Helsingin kaupungille asukas- ja asukastalotoiminnan rahoituksen kehittämiseksi seuraavaa:

- asukastiloja tulee saada kaikkiin kaupunginosiin, joissa niiden tarve on ilmaistu ja perusteltu asukkaiden ja heidän hallinnoimiensa kaupunginosayhteisöjen kautta
- toiminta edellyttää myös aktiivista ja jatkuvaa panostamista asukas- ja vapaaehtoisuustyhteisöjen taholta, esimerkiksi pitkäjänteinen paikallinen yhdistystoiminta
- uusien kaupunginosien toteuttamisen yhteydessä asukastilat tulee huomioida kaupungin toimesta jo suunnitteluvaiheesta alkaen; ne tulee toteuttaa riittävän kokoisina uusien (tai paikalla olevien) kiinteistöjen yhteyteen
- rakennettujen kaupunginosien osalta kaupunki tukee avustuksilla alueella toimivien kaupunginosayhdistysten tai muiden paikallisyhteisöjen hankkeita, joissa aktiivisesti haetaan kaikille avointa kokoontumistilaa paikallistoiminnalle
- kaupunki selkeyttää avustusten hakukriteerit asukastoiminnan tilojen, palkka- ja toimintamenojen osalta ja ilmoittaa etukäteen kuinka paljon se on taloudellisesti varaamassa tähän toimintaan. Lisäksi kaupunki selkeyttää, minkä hallintokunnan kautta avustukset haetaan.

Asian taustaa

- seurakunnilla sekä kouluilla, nuorisotiloilla, kirjastoilla jne. on tiloja tarjolla, mutta niissä kaikissa on tähän saakka ollut omat rajoituksensa aukioloajan, vahtimestaripalvelujen, kalusteiden yms. osalta, jolloin ne eivät useimmiten sovellu nyt esillä olevaan toimintaan
- asiaa on selvittänyt laaja tutkimus "Palvelutilaverkon uudistaminen hallintokuntien ja asukkaiden yhteistyönä" (12.10.2009) ja siinä on esitetty monipuolisesti aihepiiriin haasteita ja ratkaisumalleja
- on useimmiten välttämätöntä, että asukastilassa työskentelee mieluiten kokoaikainen toimintaa koordinoiva henkilö, jonka kustannukset tulee kattaa ehdotetun rahoitusmallin mukaisella avustuksella

Rahoitus

- kaupungin kohtuullisella avustuspanostuksella voidaan toteuttaa huomattava määrä kehittämistä, vertaispalveluja ja toiminnan innovaatioita eri kaupunginosissa
- kaupunginosayhdistysten ja muiden paikallistoimijoiden vapaaehtoistoiminta helpottaa ja vähentää painetta osoittaa kaupungin omia resursseja yhä lisääntyvien terveyteen ja sosiaaliin ongelmiin liittyvien tilanteiden hoitamiseksi
- toiminnan ja vaihtelevan projektirahoituksen tarve vaihtelee alueesta ja toiminnan aktiivisuudesta riippuen n. 1.000 – 10.000 euron välillä (per alue) vuosittain ja koko kaupungin panostus nyt esitettyyn avustusmalliin arvioidaan n. 500.000 euroksi vuodessa.

Kriteeriluonnoksessa esitetty 3000 euron katto projektirahoituksiin voi kääntyä esteeksi sellaisten hyvien projekti-ideoiden toteuttamiselle, jotka ylittävät tämän määrän

Toinen Linja 3
00530 Helsinki

Puh. 045145 2595/
045 145 2596

Sähköposti: helka@helka.net
Kotisivut: www.helka.net www.kaupunginosat.net

- Helka ry:n koordinoima "Paikallinen Kehittämisspolku" -hanke on koostanut paikalliskehittämisen toimintamallia ja siinä syntyviä kehittämishankkeita vuoden 2014 alusta ja niihin mahdollisesti saatava EU-rahoitus edellyttää kaupungin osarahoitusta, johon esitämme myös kaupungin varautumista

Helka ry esittää, että kaupunki varautuu edellä kuvailtuihin tarpeisiin vuosittaisella kahdella miljoonalla eurolla. Kun uusia alueita rakennetaan, tulee myös kokonaisrahoituksen vastaavasti vähitellen kasvaa.

Lopuksi

Helka ry:n nyt esittämä malli sopii myös yleiskaava 2050 kehityskuvaan ja v. 2015 hyväksyttävään yleiskaavaan. Molemmat perustuvat vahvaan paikalliseen ajatteluun, jossa alueellisella toiminnalla on nykyistä suurempi, jopa keskeinen merkitys toimintojen kehittämisessä.

Helka ry ja sen jäsenyhteisöt ovat olleet mukana valmistelemassa kyseistä asiakokonaisuutta yhdessä kaupungin edustajien kanssa. Helka ry:llä on halua ja valmiutta tarkastella asiaa monesta näkökulmasta.

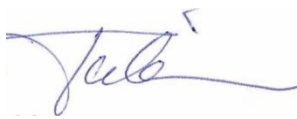
Vakava tavoitteemme on kertoa kaupungin edustajille nykyisestä hankalasta tilanteesta useiden eri kaupunginosien osalta vapaaehtoistoiminnan esteistä, erityisesti kokoontumistilojen puuttuessa tai niiden ollessa toimintaan liian pieniä tai muuten soveltumattomia.

Helsingissä 3. lokakuuta, 2014

Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helka

Aija Staffans
puheenjohtaja

Pirjo
Tulikukka
toiminnanjohtaja

Viite: Lausuntopyyntö asukasyhdistyksille ja kaupunginosaseuroille asukasosallisuuden avustuskriteereistä

Eteläiset kaupunginosat ry:n hallitus on tutustunut Helsingin kaupungin ehdotukseen asiasta nettiosoitteessa www.hel.fi/static/helsinki/osallisuus/avustuskriteerit.pdf.

Pieni ilmoitus päivälehdessä huomattiin sattumalta. Tällä tavoin ei tavoiteta kaikkia asukasjärjestöjä. Jos joku sattumalta osuu ehdotukseen netissä, hän ei saa selvää, mistä on kysymys, koska asiakirjasta puuttuu selostus mm. siitä, mihin mennessä lausuntoa pyydetään. HELKA olisi voinut toimia jakelukanavana asukasjärjestöjen suhteen.

Avustuskriteereistä

- A) Avustusten myöntämisessä viitataan Helsingin kaupungin strategiaan. Keskeisen strategia-asiakirjan periaatteet tulee toistaa tässä yhteydessä tai asiakirja tulee olla liitteenä. Avustuksen kohteen tulee täyttää seitsemän ehtoa. Lopussa listaa käytetään ja-sanaa eli kohteelta edellytetään kaikkien ehtojen täyttämistä. Jos käytettäisiin tai-sanaa, osa ehdoista riittäisi. Mikään kohde tuskin täyttää kaikkia ehtoja.
- B) Tavoitteiden listaus lisää kriteereihin viisi ehtoa. Tämä kohta tulisi yhdistää A-kohtaan, jolloin yhdessä kohdassa lueteltaisiin kaikki toiminnalle asetetut tavoitteet.
- C) Tässä kohdassa luetellaan vielä lisää ehtoja. Voisiko kaikki ehdot luetella yhdessä kohdassa? C-kohta voisi luetella vain tahoja, jotka ovat avustuskelpoisia.
- D) Tämäkin kohta voitaisiin yhdistää alkuun. Aktiivisuus on vaikea kriteeri, koska se voi alkaa suosia samoja tahoja. Miten uusi taho pääsee rahoituksen piiriin, jos ei ole ollut aikaisemmin aktiivi?
- E) Alueellinen tasapaino on myös vaikea kriteeri, jos se alkaa merkitä rahojen alueellisesti tasaista jakamista. Yhdistettynä tarveperusteiseen harkintaan ja positiiviseen diskriminaatioon voitaneen saada hyvä lopputulos. Alueelliset indikaattorit tulisi määritellä ja kertoa etukäteen. Indikaattoreita on vaikea käyttää, tulosten mittaaminen voi olla harhaanjohtavaa, koska aineettomat hyödyt eivät ole mitattavissa eivätkä näy tilastoissa.
- F) Avustusten ehtona on usein, ettei muita ole myönnetty.

Avustuskorit

- Kori 1 Asukastalot muodostavat tärkeän ennalta ehkäisevän sosiaalityön verkon. Niiden toimintaa tulee kaikin tavoin tukea ja varmistaa, että niitä on kaikilla alueilla. Nuorisolle tähdättyä tiloja ja toimintaa tulisi olla enemmän. Se vähentää häiriökäyttäytymistä ja siitä seuraavia kuluja.
- Kori 2 Asukasyhteistyötä edistävät rakenteet ovat aika hyvin olemassa. Lähes kaikilla Helsingin alueilla on toimiva asukasjärjestö, jotka ovat jäsenenä eräänlaisessa kattojärjestössä HELKAssa. Maksamme joka vuosi jäsenmaksua HELKAlle, joka saa lisäksi avustusta kaupungilta. HELKAN toimintaa voidaan nykyistä enemmän suunnata palvelemaan asukasyhteistyötä. Asukasjärjestöt tarvitsevat konkreettista apua kotisivujen perustamisessa ja ylläpidossa. Jäsenrekistereiden keskitetty hallinto ja ylläpito olisi myös tervetullutta. Nyt jokainen yhdistys maksaa näitä kuluja erikseen. Tämä syö vapaaehtoistyön vähäisiä voimavaroja. Erittäin tervetullutta olisi myös, että HELKA olisi mukana järjestämässä asukastilaisuuksia, joissa keskustellaan valmisteilla olevista kaavoista. Virkamiesvalmistelun, poliittisen päätöksenteon ja asukkaiden keskinäistä vuorovaikutusta tarvitaan enemmän. Nyt liian moni kaava päättyy valitusprosessiin.
- Kori 3 Mahdollisuus hakea projektirahoitus ympäri vuoden on hyvä säilyttää yhtenä vaihtoehtona.

Eteläiset kaupunginosat ry
Ulla Blomberg, pj.
puheenjohtaja(a)etelaiset.fi

Arabian Asukastalot ry: Lausunto esityksestä asukasosallisuuden avustuskriteereiksi

Asukastoimijoita on kuultu. Esityksen suuntaviivat vaikuttavat soveltuvan demokraattiseen asukastoiminnan tukemiseen. Esitys tukee paikallista asukasaktiivisuutta, joka nousee kunkin kaupunginosan omista lähtökohdista ja toiminnan sisällöt vaihtelevat kaupunginosittain hyvin paljon.

Palveluyhtiö ja yhteistyöt

Arabian Asukastalot ry järjestää asukastoimintaa alueen palveluyhtiön Arabian Palvelun omistamissa ja hallinnoimissa tiloissa. Palveluyhtiön toiminta on siirtymässä asukkaiden hallinnoitavaksi syksyn 2014 aikana. Vastaava alueellinen palveluyhtiöön tai pysäköintiyhtiöön perustuva rahoitusmalli on käytössä usealla muullakin alueella. Mikä vaikutus rahoitukseen ymv. toiminnan tukemiseen on tämän kaltaisella hallintomallilla? Malli on kaupungin itsensä luoma eikä osakeyhtiömuotoisen palveluyhtiön tulisi olla este avustukselle. Toivomme, että näkökohtana palveluyhtiö vielä tarkennetaan kriteereihin.

Toivoisimme kaupungin ottavan kantaa myös palveluyhtiön hallinnoiman toiminnan avoimuuteen. Näihin kysymyksiin törmätään toiminnassa väistämättä, koska vain osa alueen asukkaista maksaa vuokrissa ja vastikkeissaan asukastiloista. Voiko toiminnan avoimuus olla yksi kriteeri avustuksen saamiselle? Olemme itse ratkaisseet tilanteen niin, että toiminta on kaikille avointa, mutta tilavuokrat ja kurssimaksut ovat edullisempia palveluyhtiöön kuuluvissa taloyhtiöissä asuville.

Yhteinen mittaristo

Lisäksi toiminnan vaikuttavuuden mittaamiseen olisi hyvä saada jonkinlainen yhteinen mittaristo, jonka avulla tavoitteiden mukaista toimintaa kyetään arvioimaan. Mittaristotulee luoda yhdessä asukastoimijoiden kanssa. Näin jatkossa kaupungin virastot ja hallintokunnat tunnistavat paremmin asukastoiminnan hyödyt ja pystytään entistä paremmin kehittämään järjestelmällisesti kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Helsingissä

3.10.2014 Arabian

Asukastalot ry

KÄPYLÄ-SEURA ry

Helsingin vanhin kaupunginosayhdistys

Sofianlehdonkatu 9 D 39 00610 HELSINKI

Helsingin kaupungille lausunto asukastoiminnan avustuskriteereistä

Käpylä-Seuran hallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 25.9. ja päätti kommentoida avustuskriteeri-ehdotusta seuraavasti:

- A) Tässä tulisi erityisesti nostaa esille (työttömien) nuorten syrjäytymiseen vaikuttaminen, maahanmuuttajataustaisten asukkaiden kotoutumiseen vaikuttaminen ja yksinäisten vanhusten viihtyvyyteen vaikuttaminen.
- B) Tässä mainittu yhteisöllisyyden elävöittäminen on edelliseen liittyen hyvä.
- C) **Koska varat ovat niukat, ne tulisi keskittää KAUPUNGINOSAYHDISTYKSILLE,** joiden toiminta kattaa monipuolisesti alueen erilaiset ryhmät ja vaikuttajatahot.
- D) Tässä viittaamme edelliseen kohtaan.
- E) Toivottavasti tämä tarkoittaa sitä, että huolehditaan asukastilojen saamisesta kaikkiin kaupunginosiin. Kustannus - hyötyperiaate OK.
- F) Tämä kohta tukee mielipidettä kohtaan C. Monipuolinen ja kokonaisvaltainen toiminta on se, joka tukea ansaitsee. Asukastilojen edelleenvuokraus tulee säilyttää hyvänä varainhankintamuotona, asukastila palvelee mm. kunkin alueen asukkaita esim. perhejuhlien järjestämispaikkana.

Siis: Tärkeintä on kohdentaa tuki asukastilojen ylläpitämiseen. Kaupunginosayhdistysten toiminta jo sinänsä perustuu vapaaehtoisuuteen. Kunnollinen asukastila palvelisi myös arvokkaana arkistotilana, jotta vuosikymmenien aikana kertynyt materiaali saadaan keskitetyksi saman katon alle. Näin taataan alueen historian monipuolinen hyödyntäminen, kun pöytäkirjojen, lehtien, lausuntojen ym. asiakirjojen ja julkaisujen sekä valokuvien ja esineiden (viirit, mitalit jne.) arkisto on asukkaiden ja tutkijoiden vapaasti käytettävissä. Ilman asukastilaa arkistomateriaali on hajasijoitettu yksityisten toimijoiden kellareihin ja koteihin.

Kaupunginosayhdistysten hallinnassa olevien asukastilojen hoito ei pääsääntöisesti aiheuttaisi hallinnon henkilöstökuluja. Kaupunginosayhdistykset yleensä toimivat tärkeimpänä primus motorina alueella järjestettävissä tilaisuuksissa. Siksi mielestämme painopisteen tulisi olla asukastilojen hankinnassa kaupunginosayhdistysten käyttöön.

Projektirahoituskin tulisi suunnata kaupunginosa- tai asukasyhdistysten projekteihin, silloin kustannus-hyötysuhde on paras.

Kalevi Vuorento, puheenjohtaja
sähköposti: kille.vuorento@gmail.com

Kaija Rantanen, sihteeri
sähköposti: kaija.i.rantanen@saunalahti.fi

Liite 2. Otakantaa.fi -kyselyn kohteena olleet avustamisen periaatteet ja avustuskorit

Asukastoiminnan avustamisen periaatteet (A-G):

- A) Asukasosallisuuden avustuksia voitaisiin myöntää Helsingin kaupungin strategian mukaiseen ja kaupungin toimintaa täydentävään, yleishyödylliseen, avoimeen ja pääsääntöisesti maksuttomaan, innovatiiviseen ja monipuolisesti eri väestöryhmille suunnattuun toimintaan.
- B) Avustettavan toiminnan tavoitteena tulisi olla asukkaiden osallistumis- vaikutusmahdollisuuksien, yhteisöllisyyden, alueen viihtyisyyden ja vetovoiman parantaminen sekä kaupunkitilan elävöittäminen.
- C) Avustusten hakijoina voisivat olla rekisteröidyt yhteisöt kuten asukas/kaupunginosayhdistykset, muut yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat, sosiaaliset yritykset, muut yritykset sikäli kun avustettava toiminta on yleishyödyllistä. Projektiavustuksia voisivat hakea myös rekisteröitymättömät toimijat kuten kaupunginosaliikkeet ja erilaiset toiminta- ja työryhmät.
- D) Toiminnan tulisi edistää yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa. Aktiivisuus tulisi huomioida resurssien jakamisessa.
- E) Tavoitteena olisi alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta. Tukea voitaisiin tarvittaessa priorisoida alueille, joissa toimintaa on ennestään vähemmän tai joiden katsotaan eniten hyötyvän.
- F) Hakijalla tulisi olla toimintaa varten muitakin resursseja, jotka voisivat koostua vapaaehtoistyöstä, varainhankinnasta, jäsenmaksuista, tiloista tai niiden edelleen vuokraamisesta saaduista tuloista sekä muista avustuksista.
- G) Hakijalta edellytetään toiminnan tulosten ja hyötyjen näkyväksi tekemistä ja niistä raportointia

Avustukset voitaisiin jakaa kolmeen avustuskoriin:

1. Asukastalojen ylläpitämiseen kohdennettu yleisavustus:

Kaupungin tuella ylläpidettävien asukastilojen tulisi olla pääsääntöisesti helsinkiläisten avoimesti ja maksutta käytettävissä ja niitä on pyrittävä käyttämään monipuolisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Avustus kohdentuisi:

- Tilatukeen: vuokrat ja muu ylläpito kuten nettiyhteydet, siivous ja irtaimisto.
- Koordinointiin: asukastilassa tapahtuvan toiminnan koordinaation ja käyttövuorohallinnan hoidosta aiheutuviin henkilöstökuluihin.

2. Asukasosallisuutta parantavat rakenteet ja menetelmät :

Avustettavan toiminnan tulisi edistää asukkaiden ja kaupungin välistä yhteistyötä ja asukkaiden osallisuutta suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä tarjota suoria vaikuttamismahdollisuuksia oman lähiympäristönsä elävöittämiseksi ja viihtyvyyden parantamiseksi. Avustus voisi kohdentua muun muassa:

- Alueellisten yhteistyö- ja vaikuttamisrakenteiden koordinointiin ja kehittämiseen
- Alueellista osallistumista ja vaikuttamista parantavien menetelmien ja mallien kehittämiseen ja kokeiluun

3. Projektirahoitus:

Projektirahoituksella voitaisiin tukea ensimmäisen ja toisen korin mukaisia uusia, alkavia hankkeita ja toimintaa tai kertaluonteisia lyhyen aikavälin projekteja. Projektirahoituksella olisi mahdollisuus tukea myös rekisteröimättömiä toimijoita ja yhteenliittymiä. Avustuksia voisi hakea jatkuvasti koko vuoden ajan. Tämä toisi ketteryyttä ja nopeutta valmisteluun, kun otetaan huomioon avustettavan toiminnan luonne. Myönnettävien avustusten summat olisivat 300—3000 euron tasolla.

Liite 3. Otakantaa.fi -kyselyssä kysytyt kysymykset

Kysymys 1. Mitä mieltä olet periaatteista A-G (n=61)

Kysymys 2. Avustukset voitaisiin jakaa kolmeen avustuskoriin. Mitä mieltä olet jaosta ja avustuskorien sisällöstä?

Kysymys 3. Millainen asukastoiminta parhaiten edistää eri-ikäisten ja eri kulttuureista tulevien ihmisten osallistumista ja yhteistoimintaa?

Kysymys 4. Mistä yhteisöjen toiminnan omarahoitusosuus ja muu panostus voisi koostua?

Kysymys 5. Millaista kaupungin tuella ylläpidetyn asukastalotoiminnan tulisi olla?

Kysymys 6. Minkälaisilla mittareilla avustetun toiminnan vaikuttavuutta voitaisiin seurata ja mitata?

Kysymys 7. Millaisia muita asioita avustuskriteereissä tulisi ottaa huomioon ja mikä on mielestäsi tärkein/tärkeimmät ohjaavat periaatteet?